THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.

WEDNESDAY, JULY 17, 1968

LATVIJA AMERIKĀ

57. N-RS. TREŠDIENA, 1968. GADA 17. JŪLIJS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8 Ont., Canada; tālr. 465—7902.
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A. Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

Mētropolita Nikodēma garais pirksts

ATKLĀTA PASAULES BAZNĪCU APVIENĪBAS LIELSANĀKSME ZVIEDRIJĀ

Vēsturiskajā Upsalas katedrālē, kā mūsu laikrakstā jau ziņots, 4. jūlijā ar svinīgu dievkalpojumu Zviedrijas karaļa klātienē atklāja Pasaules baznīcu apvienības 4. lielsanāksmi, kurā piedalās ap 1400 delegātu, bez tam oficiāli viesi un novērotāji no gandrīz 100 valstīm, pārstāvot 200 dažādu baznīcu. Kā jau pēdējā laikā parasts visās nozīmīgākajās starptautiskajās sanāksmēs, arī uz Upsalu vienu no lielākajām delegācijām sūtījusi Pad. savienība, galvenokārt pareizticīgo baznīcas pārstāvjus, kuru vada Ļeņingradas un Novgorodas mētropolīts Nikodēms, kas gan pazemīgi slēpies aiz pieticīgā pareizticīgo baznīcas ārlietu nozares vadītāja titula, bet kuru pamatoti uzskata par veklāko čekas aģentu Pasaules baznīcu apvienībā. Uz sevi liktās Maskavas cerības viņš attaisnoja arī šoreiz, lielsanāksmē iemanevrēdamies izcili svarīgā un nozīmīgā postenī: Nikodēmu izraudzīja par mandātu komisijas priekšsēdi. Tas viņam deva iespēju kontrolēt lielsanāksmes dalībniekus un aizkavēt sev nevēlamu personu piedalīšanos. Tā liekas, ka Nikodēma garais pirksts bija krietni vien pastiepies, lai panāktu mūsu archibīskapa A. Lūša vārda izsvītrošanu tikai pēdējās dienās sagatavotajā dalībnieku sarakstā. Bet tā kā visi oficiālie materiāli jau iepriekš bija sagatavoti Ženēvā, arī dalībnieku saraksts, kurā minēts arī archibīskapa A. Lūša vārds, un šie materiāli izsūtīti visiem oficiālajiem delegātiem un viesiem, tad archibīskapam A. Lūsim nekādas grūtības neradās: viņš, kaut bez balss tiesībām, var kā oficiāli aicināts novērotājs piedalīties visās sēdēs un dažādo sekciju darbā.

Interesanti atzīmēt, ka Pad. savienības delegātu sarakstā, gan neminot, ka tie ir mācītāji, par okupētās Latvijas ev.-lut. baznīcu pārstāvjiem figūrēja „Dr. A. Freijs" un „Mr. V. Ozoliņš". Vēlāk noskaidrojās, ka okupētās Latvijas archibīskapa vietnieks Dr. Alberts Freijs „saslimšanas" dēļ Upsalā nemaz nav ieradies, bet Rīgas Pāvila draudzes mācītājs Viktors Ozoliņš svinīgajā gājienā uz Upsalas domu soļoja blakus okupētās Igaunijas archibīskapam Tomingam. Acīm redzot, Dr. A. Freija klātiene dižbiedram Nikodēmam nav bijusi vajadzīga, vismaz šoreiz ne, jo, cik zināms, Latvijas ev.-lut. baznīcas trimdā uzņemšanas lūgumu apvienībā šai lielsanāksmē vairs neizlems. Mazākais eksekūtīvās komitejas ziņojumā ar priekšlikumiem par jaunu locekļu uzņemšanu, mūsu trimdas baznīca nebija minēta. Tā mūsu trimdā turpinātā brīvā Latvijas baznīca joprojām paliek ārpus šīs oikūmeniskās pasaules organizācijas. Liekas, ka tas izlemts eksekūtīvās komitejas sēdē pirms lielsanāksmes sākšanās, kuru vadīja eremitētais Zviedrijas archibīskaps Hultgrēns, kas savu svētību gan bija devis skandalozai gleznu izstādei lielsanāksmes telpu ēdamzālē, kuru labs skaits delegātu boikotēja.

Par pirmajiem iespaidiem Pasaules baznīcas lielsanāksmē Upsalā archibīskaps A. Lūsis mūsu redakcijai ziņo:

„Pēc ilgākas taujāšanas un meklēšanas man telefoniski izdevās sazināties ar apvienības ģenerālsekretāra vietnieku D. Mičelu, kas apsolījās ar mani tikties jo centrālajai komitejai un eksekūtīvajai komitejai sakarā ar mūsu iesniegto uzņemšanas lūgumu vēl esot nepieciešami papildmateriāli un informācija. Uz jautājumu, vai mūsu iesniegumu izlems jau šajā lielsanāksmē, Mičels izvairīgi atbildēja, ka tas gan, laikam, nebūšot iespējams. Šoreiz plēnārsēdē balsošot tikai par to baznīcu uzņemšanu, kuras bez rezervēšanās ieteicot centrālā un eksekūtīvā komiteja. Protams, mani kā trimdas baznīcas pārstāvi šāda atbilde ne tikai neapmierināja, bet arī sarūgtināja. Nav šaubu, ka minēto komiteju atturību ietekmējuši politiski motīvi — Pad. savienības un tās satelītu nostāšanās pret mums. Zinot Pasaules baznīcu apvienības nostāju sociālajās un politiskajās problēmās, uz šādu varbūtību tomēr biju jau sagatavojies. Mēs varam tikai nožēlot, ka tā ir, bet Dievs dažreiz sūta bargā skolā tos, kuri citādi nav pāraudzināmi un dziedināmi. Tagad, kad mūsu uzņemšanas iesniegums ir „iesaldēts", — un es nedomāju, ka mēs to vēlreiz atjaunosim, — mēs varam brīvāk un drošāk rīkoties ārpus lielsanāksmes logatiem."

Šādai stingrākai nostājai priekšdarbi jau ievadīti vairākos virzienos. Kā tālāk ziņo archibīskaps A. Lūsis, vispirms jau vairākos tūkstoš eksemplāros izsūtīts un izdalīts Baltijas valstu ev.-lut. eksilbaznīcu kopīgais memorands, kura teksts mūsu laikrakstā jau publicēts. Tas pārdrukāts arī Zviedrijas baznīcas oficiālajā lielsanāksmei veltītā speciālizdevumā „Var Kyrka" 28. jūnija numurā. Kopā ar igauņiem jau notikušas arī vairākas apspriedes, pārrunājot turpmāko rīcību.

Šai sakarā 9. jūlijā Upsalā notika plaša izstāde par baznīcu vajāšanām Baltijas valstīs, kā arī par trimdas baznīcu pašreizējo stāvokli un darbu ārpus dzimtenes. Pēc izstādes bija noorganizēta pieņemšana presei. Pietiekamā vairumā sagatavoti arī dažādi citi materiāli, lai atmaskotu Maskavas melus par reliģijas brīvību Pad. savienībā un tās okupētajās zemēs.

Pasaules baznīcu apvienības lielsanāksmē, kādā no atsevišķajām plēnārsēdēm, par Baltijas valstīm runās Igaunijas ev.-lut. baznīcas trimdā pārstāvis prāv. R. Kolmeisters, kas dzīvo Zviedrijā. Igaunijas baznīca apvienībā iestājusies jau pirms gadiem desmit, kad stāvoklis un noskaņojums pret trimdiniekiem bija daudz labvēlīgāks. „Mēs šo izdevību, diemžēl, esam nokavējuši. Reizē ar to mūsu baznīcai tagad jācieš klusu tur, kur tai, tēvzemes likteni atceroties, vajadzētu kliegt skaļā balsī," savā informātīvajā ziņojumā mūsu redakcijai konstatē archibīskaps A. Lūsis, tālāk gan piebilzdams: „Bet nav tā, ka mēs būtu pilnīgi aizmirsti. Mums ir arī savi draugi, tikai apvienības vadībā tie atrodas mazākumā. Nezinu, kādi būtu balsošanas rezultāti, ja mūsu uzņemšanas iesniegums būtu jāizšķir lielsanāksmei. Domāju, ka pozitīvi. Bet Ļeņingradas un Novgorodas mētropolīts Nikodēms ar savu garo pirkstu ir gādājis par to, lai mūsu iesniegums līdz lielsanāksmei nemaz nenoklūtu."

R. N.

PAZIŅOJUMS

MŪSU ABONENTIEM

Sākot ar 18. jūliju, Kanadas pasta darbinieki uzsāks streiku, tādēļ mūsu laikraksta nākošo numuru vairs nebūs iespējams abonentiem izsūtīt. Streikam ieilgstot, neiespējama būs arī sekojošo numuru piegāde mūsu lasītājiem. Streika laikā mūsu abonenti laikraksta jaunos numurus var saņemt mūsu apgāda birojā (Latviešu namā, 491 College St., Toronto 4) vai redakcijā (125 Broadview Ave., Toronto 8). Abonentiem citās Kanadas pilsētās un citās valstīs laikrakstu, diemžēl, būs iespējams saņemt pēc streika beigām, jo mūsu redakcijai nav nekādas citas iespējas laikrakstu abonentiem piegādāt, kā vienīgi pa pastu.

Redakcija

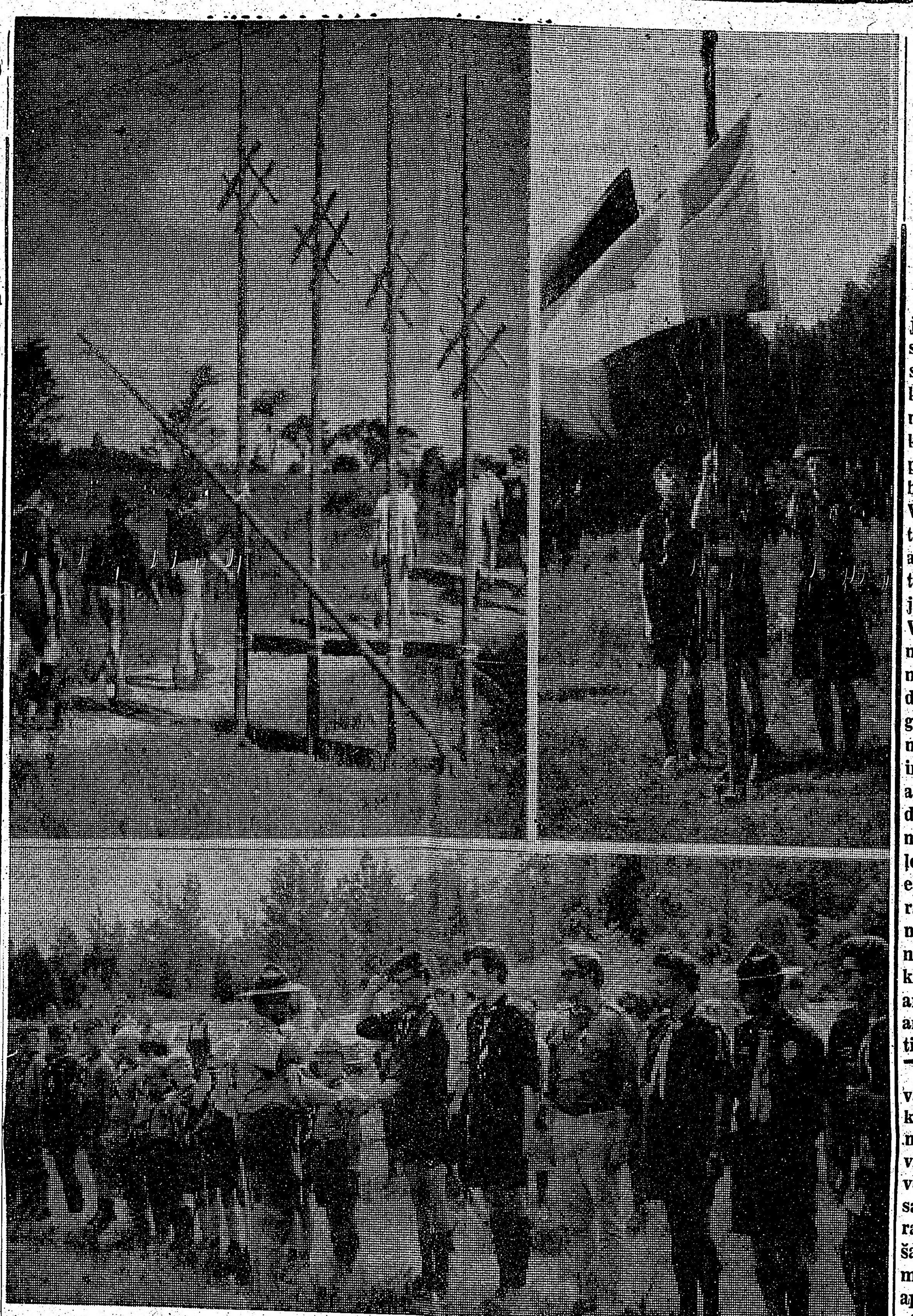

KANADAS LATVIEŠU SKAUTU UN GAIDU JENDU LIELAJĀ NOMETNĒ DRAUDZĪBAS LOKĀ

Augšā pa kreisi: Nometnes vārti, kurus izveidojuši Toronto, Hamiltonas un Londonas dižskauti. — Pa labi: Skauti un gaidas, pabeidzot dienas gaitas, vakara jundā nolaiž karogus. — Apakšā: Nometnes nobeigumā Kanadas latviešu skautu jendas priekšnieks E. Dāvidsons sasveicinās ar Rīgas skautu vienības Toronto vadītājiem un to vietniekiem J. Ķeniņu, E. Cauni, M. Poni, A. Pērkonu, G. Kārkliņu un V. Ezeru.

Foto: A. Aldermanis

Gari sagādā varenajiem bezmiega naktis

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Vai gaidāma politiska klimata uzlabošanās? — Vašingtona un Maskava runās par bruņošanās sacensības izbeigšanu. — Kādēļ Maskava piekrita sarunām? — Amerikāņu atomuzbrukumam krievi neticēja. — „Dodieties uz kapsētu lēnām, lai neradītu pāniku." — Nēģeru problēma pašu mājās atrisināma tikai ar neierobežotām jauktām laulībām vai autoritāru valdības rīcību. — Kas stāv aiz radikālo studentu organizācijām? — Demonstrācijas var pasūtināt pa pastu. — Sarkangvardi pie Ziemeļvietnamas sūtniecības Pekingā. — Ģenerāļa Degolla lielās reformas. — Vai tās radīs jaunas attieksmes darba devēju un ņēmēju starpā? — Tito ar Dubčeku mēģina krustot sociālismu ar kapitālismu.

Gada sākumā pieteiktā karstās vasaras nemieru vētra pār ASV nav īstenojusies. Pašreizējo politisko klimatu Vašingtonā var raksturot vienā teikumā: „Apmācies, mainīgu virzienu vēji ar cerībām uz skaidrām debesīm."

Nule apmākušās debesis pat pāršķēla neliels saulains cerību stariņš, kas dod pamatu starptautiskā klimata tālākai labvēlīgai attīstībai. Vašingtonā un Maskavā reizē paziņoja, ka Baltā nama un Kremļa sarunas par pretraķešu un atomieroču ierobežošanu bijušas auglīgas un tuvākajā laikā abas puses centīsies panākt nolīgumu. Optimisti šajā Kremļa un Baltā nama deklarācijā saskata cerības uz abu partneru bruņošanās sacensības izbeigšanu.

Kādēļ un uz kādiem noteikumiem Pad. savienība izšķīrusies par šādu svarīgu soli, kuru gadiem ilgi noraidīja, to var tikai minēt. Liela loma, varbūt, piekritusi amerikāņu technoloģijas un rūpniecības kapacitātes pārākumam. Meklējot politiskus motīvus, daži komentātori norāda uz Kremļa imperijas lēnu, bet neapšaubāmu sairšanu Austrumeiropā. No jauna atkal piemin Maskavas un Pekingas attieksmju saasināšanos, jo sarkanajā Ķīnā trešais t.s. kultūras revolūcijas gads iezīmējies ar absolūtu Maocetunga diktātūras nostiprināšanos, kas izslēdz jebkādu kompromisa iespēju abu komūnistu pasaules milžu starpā.

Angļu diplomātu aprindas tagad atgādina teoriju, ka reizē ar Kosīgina iesēšanos Pad. savienības ministru prezidenta krēslā, politbirojā radusies pārliecība, ka Vašingtonas un Maskavas konfrontācija nebūt nav nenovēršama. Kopš Chruščova nokronēšanas Kremlis jau vairākus gadus ir pārliecināts, ka, par spīti militārajam pārākumam, amerikāņiem patiesībā nav padomā nekādi agresīvi soļi pret Pad. savienību un ka palaikam iedegušajos starptautisko sarežģījumu konfliktos Maskava var vairāk iegūt pie konferenču galdiem, nekā riskējot ar ieroču konfliktu. Tai pašā laikā iekšpolitiskajam patēriņam caurmēra padomju pilsonis ir nepārtraukti biedēts ar „imperiālistu atombumbu uzbrukuma briesmām, Volstrīta kara kūdītājiem un starptautiskā kapitālisma revanšistiem".

Liekas, ka amerikāņu atomuzbrukuma bubulim krievu vaņka neko daudz nav ticējis un vienu otru reizi par savu kaklakungu nemitīgo propagandu pasmējies. Londonas laikraksts „The Sunday Times" raksta, ka vēl nesen kāds maskavietis vēstulē kādam padomju patriotiskajam izdevumam jautājis: „Kas padomju pilsonim būtu jādara amerikāņu atombumbu uzbrukuma gadījumā Maskavai?" Uz to žurnāls, kura redaktors uz brīdi bija aizmirsis partijas ģenerāllīniju, ar humoru atbildējis: „Amerikāņu atombumbu uzbrukuma gadījumā Maskavai visiem biedriem jāizģērbjas plikiem, jāietinas baltos palagos un lēnām jāsāk soļot uz kapsētu!" Ar šo atbildi nav samierinājies kāds cits lasītājs un savukārt jautājis: „Kādēļ uz kapiem būtu jāsoļo lēnām?" Uz to padomju žurnāla redaktors lakoniski atbildējis: „Lai nesaceltu pāniku!"

„Atomkaŗa pānikas gars priekšā stāvošajās sarunās var vismaz uz laiku pazust no Maskavas un Vašingtonas. Bet daudzi citi gari vēl traucēs prezidenta Džonsona mieru Baltajā namā un sagādās bezmiega naktis Kosīginam Kremļa mūros.

Viens no nelāgajiem gariem, kuru amerikāņiem nav bijis iespējams aizdzīt, ir nēģeru problēma pašu mājās. Tā ir tik sarežģīta, ka par to sarakstītas neskaitāmas grāmatas, savu padomu devušas amerikāņu gaišākās galvas un arī lielākie nejēgas, bet patiesībā vēl nekas konkrēts šai jautājumā nav panākts.

Vašingtonai netrūkst arī padomdevēju un kritizētāju visās pasaules malās. Meklējot atrisinājumu amerikāņu rašu problēmām, Milānas laikraksts „Corriera della Sera" atzinis: „Divu rašu mākslīga sakausēšana ir neiespējama! Ir tikai viens ceļš, kā divas rases var apvienot, un tas ir — neierobežotas jauktas laulības. Rašu atšķiršana ir praktizēta līdz pat šai dienai, un šādas politikas rezultāti tagad visiem redzami." Protams, ar likumdošanu baltos amerikāņus nepie-

(Turpinājums 3. lpp.)

Voldemars Korsts

Prezidenta vēlēšanas var uzlabot mūsu cerības

ASV kongresa loceklis — Ilinojas demokrats Dons Rostenkovskis kādā vēstulē vēlētājiem raksta: „Mēs nedrīkstam aizmirst, ka despotisms nav miris! Tagad mēs to pazīstam kā komūnismu, kuram ir tie paši mērķi un tās pašas metodes, kādas savā laikā bija Hitlera nacionālsociālistiem. Vienīgi despotu tagad lietotā taktika ir daudz izsmalcinātāka un apslēptāka, reizē ar to arī bīstamāka. Blakus tiešajai agresijai, kā rāda pieredze Korejā un Vietnamā, komūnisti gūst sekmes, izraisot demonstrācijas, nemierus un likumu nievāšanu gandrīz visās brīvajās valstīs, lai sagrautu vienību un iznīcinātu demokratijas pamatus, kuru balsts ir likumība un vairuma gribas akceptēšana vēlēšanu veidā. Kopdarbības vietā kultivē naidu ar nelielu ekstrēmistu grupiņu skaļo agitāciju, tā skaldot vienību ar etnisko, reliģisko, materiālo un rašu jautājumiem. Tāpat sudina mācību, ka likums jāievēro vienīgi tik daudz, par cik tie liekas pieņemami, aizmirstot, ka ar to demokratiju pārveido par anarchiju, kura ir ceļš uz despotisma valdību."

Šiem Rostenkovska ieskatiem var vienīgi piekrist, bet jābrīnās, ka, apzinoties faktu, ka komūnisms pašreiz pārgājis, varbūt, visu laiku lielākajā ofensīvā, brīvo valstu valdības tomēr negrib saskatīt pastāvošo grūtību īstos radītājus, tā vietā ceļot „saprašanās tiltus" uz komūnisma zemēm. Tātad — neceļ tiltus uz apspiestajām tautām, bet gan, kā atklāti norādījis Ilinojas republikāņu deputāts E. Dervinskis, uz šo tautu apspiedējiem!

Šādu „saprašanās tiltu" celšanas laikā mūsu darbs Latvijas un Baltijas valstu labā ir grūts un pat nesekmīgs. Tomēr stāvoklis varētu mainīties, ja šoruden notiekošajās prezidenta vēlēšanās spēcīgākās brīvās valsts ASV vadību pārņemtu valstsvīri, kuri negrib celt „saprašanās tiltus" uz apspiedējiem, bet gan uz apspiestajām tautām, tāpat darboties šo tautu atbrīvošanas labā, apzinoties, ka reizē ar to nodrošina arī pašu brīvo tautu nākotni.

Pašreizējais kaŗš Vietnamā, dažādie nemieri un demonstrācijas, rašu diferenču propaganda, studentu huligānisms un tiesu lēmumi, sargot likumu pārkāpēju tiesības, bet ierobežojot to aizstāvju iespējas likumus iedzīvināt, pamazām, bet noteikti iznīcina ASV lomu kā brīvo cilvēku vadītājai. Piedevām prezidenta Džonsona paziņojums, ka vairs nekandidēs šāgada vēlēšanās, praktiski atstājis amerikāņus bez vadības, jo atsevišķo resoru vadītāji, gaidot pārmaiņas 1969. gada 20. janvārī, kad amatu pārņems jaunais prezidents, atteikušies no jebkādas iniciātīvas un visās lietās nogaida. Tas, protams, šo pārejas stāvokli vēl pasliktina. Iniciātīvas trūkums redzams visos dzīves novados, tādēļ ir tikai dabiski, ka arī mūsu cīņā par Latvijas un Baltijas valstu nākotni pašreiz varam gaidīt ļoti maz palīdzības, varbūt pat — nemaz.

Tādēļ mums skaidrāk nekā jebkad jāapzinās, ka jau tagad rūpīgi jāapsveŗ, kuru no ASV prezidenta amata kandidātiem atbalstīt. Demokratu partijas kandidāts ar lielākajām izredzēm uz nominēšanu ir pašreizējais viceprezidents Hamfrijs, kurš ievēlēšanas gadījumā vairāk vai mazāk tieši turpinātu pašreizējās ASV valdības līniju, kuras politika jautājumos, kas mūs visvairāk interesē, kā Baltijas valstu lietu un apspiesto nāciju problēma, negribot „kaitināt" Pad. savienību, bijusi ļoti noraidīga, izteicot palaikam vienu otru uzmanīgi formulētu un rūpīgi rediģētu mierinājumu, kurš gan it kā uztur spēkā status-quo stāvokli, bet īstenībā lēnām iznīcina agrāko ASV pārliecību un gribu, ka visām tautām ir tiesības uz brīvību un ka ASV ir gatavas par šo brīvības principu iestāties un vajadzības gadījumā arī aizstāvēt. Vēl mazāk mums būtu gaidāms no otra demokratu kandidāta Makkartija, kura uzskati ne vienā vien jautājumā saskan ar viskreisāko koeksistences apustuļu propagandu.

Republikāņu kandidāts Rokefellers izvairās pat pieskarties Baltijas valstu jautājumam. Viņu „ielenkušas" t.s. liberāļu aprindas, to vidū daudzi, kas pauž domu, ka tādu apspiesto tautu nemaz nav. Tā vienīgā cerība ir otrs republikāņu kandidāts Ričards Niksons, kas prezidenta Eizenhauera un ārlietu ministra Dalesa laikā, būdams viceprezidents, arvien atbalstījis Dalesa nelokāmo politiku un pārliecību, ka pasaule tikai tad var cerēt uz gaišu nākotni, ja visām tautām ir tiesības izšķirt pašām savu likteni un komūnisma agresiju ne tikai aptur, bet atspiež atpakaļ un samazina.

Šāds ASV politikas mērķis bija ārlietu ministra Dalesa darbības laikā. Protams, nedrīkstam aizmirst, ka prezidents Eizenhauers nepakustināja ne pirksta ungāru sacelšanās laikā, bet tāpat nedrīkstam aizmirst faktu, ka Eizenhauera valdības laikā komūnisma ekspansija bija tikpat kā pilnīgi apturēta. ASV nemitīgi nepazemojās, kā notiek pašreiz, tāpat komūnistiem nebija dota iespēja graut brīvās valstis no iekšienes.

To visu apsveŗot, liekas, vismaz no baltiešu viedokļa raugoties, ka pieņemamākais kandidāts ASV prezidenta amatam ir Ričards Niksons, kaut arī gribas vēl nogaidīt, kamēr viņš atklāti deklarēs savus ieskatus Apvienoto nāciju un Baltijas valstu jautājumos. Liekas, ka šādu deklarāciju arī drīz dzirdēsim. Tā mūsu izšķiršanos par atbalstāmo kandidātu tad noteikti atvieglinās.

Zinot, ka baltieši kopsummā reprezentē vairāk nekā miljonu balsu, bet šāgada prezidenta vēlēšanas, liekas, izšķirsies ar niecīgu balsu vairākumu, mēs nebūt nebūsim „ar lieluma maniju sisti", ja apzināsimies, ka mūsu nostāja un balsis var būt pat izšķirīgas visas nākotnes veidošanā. To apzinoties, sekosim uzmanīgi notikumiem un būsim tieši Latvijas dibināšanas 50. atceres gadā arī politiski aktīvi, tā kalpojot mūsu tēvzemes nākotnei.

Jūdasa un Kangara pēdās

BRĪVĀS LATVIEŠU BALSS 27. JŪNIJA RADIORAIDĪJUMS UZ OKUPĒTO LATVIJU

Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskaps A. Lūsis mūsu laikrakstam sniegtajā informācijā (skat. LA 3. jūlija numuru) norādīja, ka „kāds mūsu baznīcas darbinieks, kas no Vācijas ieradies dzimtenes apmeklējumā Rīgā, radioreportieriem sniegtā informācijā devis nievājošu, neobjektīvu mūsu zemes okupantiem ļoti pakalpīgu 'informāciju' par mūsu baznīcu trimdā un tās vadītājiem". Nebija un nav šaubu, ka archibīskaps bija domājis prāv. Dr. V. Sanderu. Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā savukārt sniedzām šī radioraidījuma pilnu tekstu, kurā bija pulgota mūsu trimdas baznīca, tās mācītāji un jo sevišķi archibīskaps A. Lūsis, tāpat atzīts, ka jāpriecājas par visu, kas ir tagad noticis okupētajā Latvijā. Šoreiz sniedzam Ģita Vainoda raksta pilnu tekstu, kuru Brīvā Latviešu Balss nedaudz saīsinātā veidā dotā laika robežās 27. jūnijā no Rietumeiropas pārraidīja uz okupēto Latviju.

Cik veca ir kristīgā ticība, tikpat vecs ir arī notikums ar Jūdasu Iskariotu. Jau pieminot vārdu Jūdass, mēs tūlīt zinām, ka darīšana ar nodevību. Divi tūkstoš gadu laikā jēdziens Jūdass un nodevējs kļuvuši par sinonimiem.

Lai cik atbaidīgs un pretīgs ir Jūdasa piemērs, par dažiem sudraba gabaliem nododot savu mācītāju un skolotāju Jēzu Kristu slepkavām un bendēm, tomēr visos laikos atradušies cilvēki, kuri nav kautrējušies iet pa šo kauna un negoda ceļu.

Latvieši līdzīji un nodevēju identificē ar Kangaru, un mūsu brīvības dzejnieks Rainis „Uguns un naktī" viņu raksturo kā bezgodi, kas uzlaiza Melnā bruņinieka spļāvienu. Kangaram līdzīgi radījumi, diemžēl, mūsu tautā atradušies arī jaunākos laikos, un viņu priekšgalā sojojuši pat daži agrāk atzīti tautas darbinieki. Pietiks, ja minēsim tikai profesoru Augustu Kirchenšteinu un rakstnieku Andreju Upīti.

Nupat šīs Kangara rindas astē iekļāvies un komūnistu sarkano spļāvienu uzlaizījis arī Rietumvācijā dzīvojošais mācītājs Visvaldis Sanders, viens no pazīstamā tautībnieka un mācītāja Jāņa Sandera — tā saukta „vecā Sandera" — dēliem.

Garu saucējam Rainim, uzzinot, ka prāvests Dr. Visvaldis Sanders ir arī viņa un Aspazijas pieminekļa komitejas loceklis, kaunā un sašutumā kapā vajadzētu apgriezties uz otriem sāniem.

Rietumvācijas latviešu sabiedrība jau vairākus gadus ar saprotamām bažām vēroja Visvalža Sandera izturēšanos. Pamats bija viņa sakari ar kādreiz Rīgā pazīstamo kalendāru un „Vētras dziesmu" izdevēju Eduardu Alaini, kurš trimdas pirmajos gados rakstīja patosa un patriotisma pilnus korāļus. Pēdējā laikā viņš neregulāri izdod avīzīti „Daugava", kurā slavina padomju iekārtu un nonievā trimdas latviešu sabiedrību, kā arī organizē ekskursijas uz okupēto Latviju. Sevišķu sašutumu radīja Sandera rīcība, aicinot Alaini draudžu sarīkojumos referēt par šiem ceļojumiem.

Kaut viena daļa latviešu mēģināja Sandera rīcību izskaidrot ar veca vīra ziņkārību, tomēr pārējie mūsu tautieši tai nekāda attaisnojuma neatrada un to asi nosodīja, jo visiem bija skaidri zināms, ka Eduards Alainis nav nekāds parasts tūrists, kas var dot objektīvu informāciju, bet gan cilvēks, kas darbojas Maskavas interesēs. Redzīgākie pašā sākumā saskatīja, ka še darīšana ar treknu tārpu uz apslēpta makšķeres āķa lētticīgo ķeršanai.

Radās stāvoklis, ka daudzi tautieši uz Sandera dievkalpojumiem vairs negāja, kas viņu pulcēja vēl daži paziņas, kas viņu atcerējās no Liepājas un Rīgas laikiem, un tādi, kas respektēja Sandera vecumu un viņa izlēcienus neņēma nopietni. Sašutums izcēlās arī korporācijas Lettonia rindās, pie kuŗas saimes Sanders pieder.

Pēc 80 gadu vecuma sasniegšanas, kad viņš oficiāli sen jau bija pensionēts, bet mācītāju trūkuma dēļ tomēr vēl drīkstēja darboties, pirms 2 gadiem Sanderu atbrīvoja no Bavārijas latviešu draudžu prāvesta pienākumiem.

Tagad sirmais garīdznieks, kurš Latvijas valstssvētku dievkalpojumus pabeidza ar Latvijas himnu un vēl pagājušā gada novembrī kādā svētbrīdī runāja par cīņa laikā trimdiniekiem Danti, kas nav atgriezies savā dzimtenē, jo tur valdījusi viņam nepieņemama iekārta, parādījis divpusīga Jānusa seju un aizbraucis ciemoties uz okupēto Latviju. Vai tas nozīmētu, ka tur pašreiz valdošā iekārta viņam būtu pieņemama? Ja tā, tad spēkā vecais teiciens: „Klausaities uz maniem vārdiem, bet neskatieties uz maniem darbiem!" Vai Sanders visu laiku būtu muļķojis draudzes un dievlūdzējus Vācijā, jeb vai tagad veiklā kārtā izvazājis aiz deguna Rīgas funkcionārus?

Ja braucienu uz okupēto Latviju vēl varētu izskaidrot ar tuvu piederīgo apciemošanu, zinātniskiem pētījumiem vai vēlēšanos izbeigt šīs pasaules gaitas zemē, kurā cēlies, tad Dr. Sandera gadījumā šādi iemesli nav saskatāmi. Nevarētu būt arī iebildumu pret pašu braucienu tīros tūrisma, mākslas vai sporta nolūkos, jo visas latviešu trimdas organizācijas ir atzinušas sakaru nepieciešamību ar mūsu tautu Latvijā. Tāpat Vācijas resp. Eiropas latviešu laikrakstā „Latvija", kuŗu padomju izdevums „Dzimtenes Balss" nepareizi dēvē par „vanaglapu" („Latviju" izdod nevis Daugavas Vanagu organizācija, bet gan Vācijas latviešu brīvās, demokrātiskās un aizklātās vēlēšanās ievēlēta pārstāvniecība — Latviešu centrālā komiteja), palaikam atrodami Minchenes firmas LINDEX sludinājumi par ceļojumiem tur Pad. savienību.

Bet nav nekāds izskaidrojums un attaisnojums tam, ko Visvaldis Sanders 16. jūnijā runāja Rīgas radiofonā un pret to vēršas vislielākie iebildumi.

Ja Latvijas dibināšanas 50. jubilejas gadā, kad latvieši visā brīvajā pasaulē pastiprināti cīnās par savas tautas un valsts brīvību, no mācītāja un bijušā deputāta Sandera mutes atskanēja vārdi: „Mūsu dzimtene ir padomju Latvija; es priecājos un pateicos par visu, kas te ir darīts", tad viņa vietā par to kaunā jānosarkst visiem latviešiem kā brīvajā pasaulē, tā arī okupētajā tēvzemē un izsūtījumā Sibirijā.

Varētu vēl saprast, ja Sanders, kas dzimis Pēterburgā, būtu teicis: „Mana dzimtene ir cara Krievija", bet piekabināt Latvijai padomju epitetu un tieši jūnija dienās, kad latvieši ar sērām pieminsavas tautas mocekļus, kas aizgājuši Golgātas gaitā, un smagu sirdi atceras 1940. gada 17. jūniju, kad padomju tanki ieripoja Rīgā, iznīcinot mūsu brīvās valsts pastāvēšanu, priecāties un pateikties par visu, kas ir darīts, ir nelietība un cinisma kalngals.

Latviešiem ir tikai viena dzimtene, un tās vārds ir Latvija — bez jebkādiem importētiem un mākslīgi piekabinātiem blakus apzīmējumiem. Svešas varas pār mūsu zemi ir nākušas un gājušas; reiz būs jāiet arī padomju varai, tāpat kā tā nākusi.

Būtībā apzīmējums „dzimtene" latviešiem ir svešs; tas radies krievu „roģinas" un vācu „Heimat" ietekmē. Senais latvietis kopš dainu laikiem runā tikai par savu tēvu zemi:

Ej māsiņa, lūkoties,
Kas aŗ manu tēvu zemi:
Vai aŗ krievs, vai tatārs,
Vai irbīte rušināja?

Kaut šodien latvietis vēl savu tēvu zemi aŗ, sēj un pļauj, tomēr „kalmiks kuļ un baškīrs vētī, ķirgīzs sabeŗ krieva klētī..."

Apliecinādams, ka viņa dzimtene ir padomju Latvija, un priecādamies un pateikdamies par visu, kas tur ir darīts, bijušais neatkarīgās Latvijas Saeimas deputāts Visvaldis Sanders ir saplēsis savu kādreizējo tautas pārstāvja mandātu, jo noliedzis savu parlamenta prezidentu Frīdrichu Vesmani, kuŗu Latvijas okupanti deportēja; viņš noliedzis deputātu un kādreizējo ministru prezidentu Marģeru Skujenieku, kuŗu komūnisti noslepkavoja Ļubjankas cietumā Maskavā; tāpat viņš noliedzis citus komūnistu deportētos un nobendētos Saeimas locekļus — savus kollēgas, kā arī akceptējis savas valsts iznīcināšanu un savas tautas izkaušanu.

Prāvests Visvaldis Sanders ir noliedzis savus amata brāļus un citus kristīgās baznīcas locekļus, kas krituši par upuri padomju terroram, jo ar savu 16. jūnija interviju, priecādamies un pateikdamies par visu, viņš ir akceptējis padomju pretreliģisko propagandu un reizē ar to tās „sasniegumus" Latvijas baznīcu iznīcināšanā.

Lettonias filistrs Visvaldis Sanders ir lauzis savas korporācijas karogam doto zvērestu un pārkāpis tās krāsu devīzes, bet kā bijušais Liepājas ganizona mācītājs aizmirsis svinīgā solījuma vārdus, kuŗus viņa klātienē kādreiz sacījuši neskaitāmi jaunkareivji: „Es, Latvijas armijas kaŗavīrs, apzinoties atbildību likuma un Dieva priekšā, apsolos un zvēru sargāt Latvijas valsti pret visiem, kas to apdraud!"

Latvietis un Latvijas republikas bijušais pilsonis Visvaldis Sanders ir dezertējis no savas tautas un tās karoga, atstājot latviešu patriotu rindas.

Latvieši, kuŗi dzirdēja V. Sandera 16. jūnija runu resp. atbildes uz intervētāja A. Liepas jautājumiem, ir dziļi sašutuši, un daži pat ieteic noskaidrot viņa gara spējas, jo tik „savdabīgas" atbildes līdz šim nav dzirdētas. Pat no Rīgas saņemtas ziņas, ka tur viņš neesot ņemts gluži par pilnu. Nav iespējams komentēt visus Sandera izteicienus, bet iepriekš minētais citāts ir visa teiktā kvintesence.

Visvaldis Sanders nu ir zaudējis katru uzticību savai personai un ticamību viņa agrāk teiktajiem vārdiem un veiktajiem darbiem. Cieņu un pateicību Dr. Sanders būtu iemantojis, ja viņam būtu bijusi drosme savā radiorunā 16. jūnijā pateikt patiesību mūsu tēvzemes okupantiem tieši acīs, kaut arī viņam par to būtu bijis pašam jāaiziet Golgātas gaitās. Bet izrādās, ka ilggadējam Dieva kalpam bijis par grūtu nest krusta zīmi līdz galam, un viņš locījis mēli, muguru un ceļus sarkanās zvaigznes priekšā. Tas ir bēdīgs un dziļi nožēlojams brīdis citādi ražena mūža beigās.

Atmetis katras goda jūtas un goda prātu, Visvaldis Sanders, uzlaizot Tatārijas melnā bruņinieka spļāvienu, ir pārgājis mūsu tautas ienaidnieku kalpībā un iekāpis Jūdasa un Kangara pēdās.

Ģits Vaiņods

LATVIJA

57. N-RS. TREŠDIENA, 1968. GADA 17. JŪLIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—3076;

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $ 4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

Milvoku Sv. Jāņa draudzē iesvētītie jaunieši: no kreisās — Arnis Paegle, draudzes mācītājs A. Kalnājs, Dzintra Ķeniņa, draudzes priekšnieks V. Gailāns, Daiga Dūne, māc. M. Ķirsons, Ilze Ince un Ivars Graudiņš.
Foto: A. Graudiņš

LASĪTĀJU VĒSTULES

GRIBAS JAUTĀT...

LA 3. jūlija numurā ievietotajā rakstā „Degolla absolūtā uzvara Francijā" bezvārda komentātors starp dažādiem no ASV interešu loka pārņemtiem spriedumiem saka: „Nedēļām ilgie nemieri, kuŗi bija pārņēmuši visu Franciju un draudēja gāzt Degolla 10 gadu ilgo **režīmu** (izcēlums mans, — V. P.), atstāja tikai piedrazotas Parīzes ielas un miljoniem lielus zaudējumus Francijas valsts saimniecībā."

Par tiem zaudējumiem vai Degolla nepaklausību ASV ekonomiskajiem un politiskajiem vadītājiem varam būt dalītos ieskatos, bet ja demokrātiskas vēlēšanas, kuŗās piedalās visas reāli iespējamās partijas, komūnistus ieskaitot, kopš Degolla ievēlēšanas nodēvē par „Degolla 10 gadu ilgo režīmu", tad nu gribas pavaicāt, kā īsti bija ar to slavināto „brīvās" Latvijas laiku kopš 1934. gada 15. maiju? Daudziem vēl šodien nepatīk, ja kāds uzdrošinās sacīt, ka tas bijis nedemokrātisks, vienpersonas „režīms"...

Valentīns Pelēcis, Mineapolē

☆

VAI TĀ DOMĀ ARĪ LASĪTĀJI?

Redakcijas piezīme pie prāvesta A. Skrodeļa lasītāja vēstules LA 6. jūlija numurā liek saprast, ka tas, ko rakstījusi Toronto dienas prese, arī LA redakcijas uztverē ir pieņemams un nav ne naivitāte, ne ļaunprātība. Šaubos, vai arī LA lasītāji tam piekritīs. **V. Šņornieks, Hamiltonā**

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

(33. turpinājums)

Otra sieviete gleznā sēž ar muguru pret skatītāju un tur rokā stabuli. Viens no jauniešiem gleznā renesanses tērpā un tumši sarkanā cepurē spēlē platu mandolu, otrs, sprogainām cirtām un tā kā zemnieka vadmalā tērpts, skaistu klasisku vaigu, vēro spēlētāju. Aizmugurē redzami vairāki kupli koki un tālumā gans ar vairākām kazām un, liekas, vijoli rokā. Pretējā, kreisajā pusē kāds italiešu ciemats iekļāvies ainavā, pāri kuŗai paceļas mākoņainas debesis ar pāršķeltu horizontālu zelta svītru. Ielūkojoties šai harmoniskajā gleznojumā, ko darinājis gleznotājs un mūziķis, mēs arvien vairāk jūtam, ka te krāsas, formas un noskaņas ietiecas mūzikas pasaulē. Eksperti un Luvra mūzejs gleznu nosaukuši par Lauku koncertu, citi to nodēvējuši par Pastorālo simfoniju. Renesanses madrigals? Bezlaicīga gaiša serenāde? Šī glezna ir nedzirdama mūzika. Šī glezna ar savu maigo leonardisko sfumato ir harmonija, harmonija starp apģērbu un kailumu, dabu un mājokļiem, debess un zemi, grezno un vienkāršo tērpu, stīgu instrumentu un stabuli, mūziku un klusumu.

Sieviete, kas sniedzas pēc ūdens ar kreiso roku aizsegusi šai kustībā savas krūtis; no otras — redzama tikai mugura. Abas sievietes ir veneciski pilnīgas, atģērbtas, bet kaut kā ne kailas. Abi jaunekļi uz sievietēm pat neskatās, viņi drīzāk iegremdējušies skaņās, kādā nedzirdamā melodijā, kādā nemirstīgā dzejā. Visi it kā ieburti mūzikā un tikai dzidrā ūdens smēlēja liekas pievērsusies praktiskai nodarbībai — viņa sniegs dzidro veldzi spēlētājiem...

Kāds ir šīs gleznas kopējais saucējs? Vai tā attēlo kādu allegoriju? Kādu fābulu? To līdz šim nevienam nav izdevies noskaidrot.

Taču brīnumainajā gleznā raugoties, neviļus nāk prātā Vinkelmana vārdi: „edle Einfalt und stille Groesse", ko tas attiecināja uz grieķu mākslu. Cildena vienkāršība un klusa varenība. Klusa. Iekāres nemiers sublimēts. Sievietes ar savu zeltaino ādu valdzina, bet līdzīgi Mēlas Afrodītei, nemodina kaislības skurbumu un alku, bet ielīgo liegās liriskās noskaņās. Tādēļ „Džordžones vārds skan ar zelta skanēšanu"...

Tā nu Manē bija nolēmis atdarināt Džordžoni un ar tā palīdzību iekļūt Salonā. Arī viņam būs divi sievietes un divi vīrieši, ar to starpību, ka viņš pēdējos iegērbs sava laika drānās. Darbs sauksies „Kvadrāts", varbūt „Pelde". Ir tāds latīņu vārdiņš transponere — pārvietot, pārcelt no vienas vietas uz otru. Mūziķi šo vārdiņu pieņēmuši skaņu pārcelšanai no viena augstuma citā, no viena reģistra otrā. Šo vārdu tad nu varētum lietot tam pasākumam, ko bija iecerējis Eduārs Manē. Viņš bija nolēmis Džordžones Pastorālo simfoniju transponēt savā „Kvadrātā", XVI gadsimtu — XIX gadsimtā. Bet vai tāpat nebūtu spiests darīt nemākulīgs kopētājs, kuŗam kopēšana nepadodas?

Manē ķērās pie darba. Tad ieraudzīja kādu Markantonio gravīru, kas attēloja Rafaēla Parīda spriedumu: trīs jūras dievekļus — viens sieviešu, divi vīriešu kārtas. Vīriešus viņš „ietransponēs" svārkos un biksēs, sievieti atstās kailu.

Kas gan varētu apšaubīt Rafaela un Džordžones gaumi?! Salona tiesneši taču visi bija klasiķi, dievinātā Rafaela skolnieki. Kā viņi spētu noliegt savus meistarus? Manē gleznos līdzīgi. Tikai modeļi un vīriešu tērpi būs citādi. Salona tiesneši tā būs iekerti paši savos slazdos. Un kuŗš gan no viņiem būs tik vērīgs, lai Kvadrātā jeb Peldē jeb, pēdīgi, Brokastīs zaļumos saskatītu Džordžoni, Rafaelu, vai vēl kādu Villa Mediči glabātu romiešu sarkofaga atdarinājumu?

Nezaudējot vairs ne mirkļa, Manē ķērās pie darba, pie „transponēšanas". Par vīriešu modeļiem viņš izraudzīja vienu no saviem brāļiem un savu nākamo svaini, ieliekot viņam rokā trejžubuŗa vietā jātnieka pātadziņu. Par sievietes modeli viņš nolēma izmantot Viktorīni Luīzi Merāni (Meurent), meiteni no Monmartras, kuŗu kādu dienu bija sastapis kādā Monparnasa ielā un kuŗa bija kļuvusi par viņa uzticīgo modeli. Viktorīna bija nabadzīgu ļaužu bērns, ņipra, pacietīga un labi veidota.

Tā raiti tapa Brokastis zaļumos, kā pēdīgi nosauca gleznojumu, kas attēloja kailu sievieti divi apģērbtu kungu sabiedrībā, fonā kaut kur otrai dāmai kreklā plunčājoties pa dīķīti. Dīvainā sabiedrība ievietota parkveidīgā ainavā.

Ko tas viss nozīmēja? Nekā. Bet vai tad nebija tāpat ar Džordžones Pastorālo simfoniju? Tā taču arī nekā „nenozīmēja". Tiesa, „nozīmēt" Pastorālā simfonija tiešām nekā nenozīmēja. Tai nebija fābulas, bet tai bija apbrīnojama harmoniska noskaņa. Džordžones darbs bija dzeja, Manē proza.

Bet publika par Džordžoni nedomāja. Publika domāja tikai par Manē un viņa gleznā saskatīja izaicinājumu sev un savai, kaut arī liekulīgajai morālei. Stāvokli neglāba arī pastulbais gleznas nosaukums, kuŗam bija it kā gleznoto izskaidrot, bet būtībā nekā neizskaidroja un visu sabojāja. Sabojāja, jo Manē nebija domājis neviena izaicināt, un vismazāk jau Salona tiesnešus un publiku, jo no viņu labvēlības bija atkarīga viņa mākslinieciskā karjēra un slava. Lai šo slavu sev nodrošinātu, viņš bija meklējis paraugu italiešu renesansē. Vienīgais, ko viņš Džordžones un Rafaela iedvesmā bija atļāvies, bija transponēt viņu kompoziciju sava laikmeta vidē. Tik vien bija tā grēka. Kas tad bija noticis? Bija noticis, ka Rafaels un Džordžone prozisko īstenību bija pacēluši dzejā, bet Manē viņu dzejisko pasauli atcēlis atpakaļ prozā. Pie tam bez kāda attaisnojuma.

Salīdzināsim Džordžones un Manē gleznojumus vēlreiz. Kas abām gleznām ārēji ir kopīgs? Tas, ka neviena no četrām tēlotajām figūrām neliekas daudz par otru zinis. Tās nedzīvo kopā, bet diez kādēļ sēž kopā. Apgāztais augļu groziņš, kāda baltmaizīte un dzēriena pudele, kas it kā liecinātu par notikušajām brokastīm, ir tikai patukšs iegansts. Tā piknikus neviens nerīko. Jā, ko tad šis gleznojums varētu nozīmēt citu, kā vienīgi puicisku izaicinājumu Salona publikai?!

Manē darbā ir četras savrup gleznotas un savrup palikušas vientuļas figūras. Vienīgais, kas tās tur kopā, ir nosaukums „Brokastis zaļumos" un daži groziņā palikuši augļi un kāda pudele... Skatītājs nojauš, ka nosaukums kaut ko slēpj. Bet ko? Publika raudzījās gleznā pārsteigumā, nesaprašanā, tad sašutumā. Vai gleznotājs gribējis publiku piemuļķot?

Viens no kungiem gleznā, blakus Viktorīnai, raugās kaut kur gaŗām skatītājam nepiedalīgu, patukšu, turpat vai slimīgu skatienu. Otrs, tumšākais, arī ar bārdu, bet cepurē, atlaidies zālē, turot rokā jātnieka spieķīti, otru, labo roku izstiepis kā ceļa zīmi. Kailā pātadziņu, otru, labo roku izstiepis kā ceļa zīmi. Kailā Viktorīna raugās skatītājam tieši acīs pa pusei ziņkārotu, pa pusei izaicinātāju skatienu, atbalstījusi smakru labajā rokā, elkoni atspiedusi pret labās kājas celi, un nav ne sevišķi kairīga, ne sevišķi „atkailināta". Tālāk nost, fonā, dīķītī plunčājas otra dāma, patiesībā tā pati pakalpīgā Viktorīna, bet šoreiz kreklā. Arī viņai, liekas, nav nekādas daļas gar pārējiem modeļiem gleznojumā. Nav šaubu, te nav nekādas saskaņas starp modeļiem, kuŗus ota apvienojusi vienā audeklā, bez izskaidrojuma, bez jēgas, ja atskaita krāsas krāsu dēļ, kontrastus kontrastu dēļ.

Bet par ko tad publika te bija īpaši uztraukusies? Atģērbta sieviete apģērbtu vīriešu sabiedrībā? Tas nebija nekas jauns. Kas gan neatcerētos, bez Džordžones un Rafaela paraugiem, lielā Ticiāna Venēru un ērģelnieku, Adonisu un Venēru, Nimfu un ganu, kur kaila sieviete redzama apģērbta vīrieša tuvumā?

(Turpinājums sekos)

Četras teātra izrādes Austrālijā

MĀRA KALNIETE IZVĒRTĒ FESTIVĀLĀ RĀDĪTĀS LATVIEŠU AUTORU LUGAS (2)

JOLANTA DURBE

Adelaidiešu festivālam atvestā Anšlava Eglīša komēdija „Jolanta Durbe" bija laimīga izvēle. Eglītim uzrakstījusies pievilcīga, labas kvalitātes komēdija — vērtīgs ieguvums mūsu teātriem.

Komēdijā „Jolanta Durbe" nav īsta darbības sarežģījuma, ir tikai daži pārpratumi un dažu attieksmju noskaidrošanās. Galvenais notikums neeksistē reālitātē, tikai dažu aizdomīgu smadzeņu iztēlē. Taču luga ir viscaur spraiga un dzīva. Dialogi nepārtraukti sprēgā pretstatu rotaļā un asprātībās, izraisīdami spontānus skatītāju aplausus tieši tekstam vien. Jo pievilcīgas šīs asprātības tādēļ, ka tās nav mākslīgi radītas pašas asprātības dēļ, bet gan dabīgi izaug no īpati iecerētajiem lugas raksturiem. Tā ir lieliska, gaumīgi uzrakstīta raksturu komēdija no mūsu laikmeta un mūsu pašu pasaules, bez šī laikmeta un mūsu pasaules pasvītrojuma, izmantojot tos tikai par vides elementiem, kuros veikli un labsirdīgi paamizēties par modernās intelektuālās pasaules problēmām literāri vērtīgā skatuves darbā ar ļoti plašu kapacitāti režisoriem un aktieriem.

Režisors Visvaldis Dulpiņš izrādē bija izmantojis tikai nelielu daļu no šīs kapacitātes, — literārā viela, kuŗa bija viņa rīcībā, deva daudz lielākas situāciju, darbības un raksturu iespējas. Taču tas, ko redzējām, bija glīts un labi nodarināts, ar izprastām raksturu attieksmēm, ar izsvērtām autora replikām un ar uzsvaru tieši uz darba literārās vērtības, pasniedzot to labā valodā un dikcijā. Būtu tomēr noderējis iespraust vairāk tīri skatuviskas mēmās darbības: režisoram vajadzēja paredzēt, ka skatītāji smiesies, bet ja aktieŗiem nav dots attaisnojums pauzēm, viņi runā pāri smiekliem, pazaudējot daļu teksta. Alfreds Zandersons bija ielicis daudz darba dekorācijās, kuŗās tīri labi bija uzsvērta laikmeta gaisotne un abu darbības telpu raksturība.

Irma Bumbiere bija labi izpratusi centrālo raksturu Jolantu Durbi, un viņas tēlojumā redzējām, kā darbojas viņas mentālais process: neizkliedējamā koncentrācija lietās, kuŗas viņai svarīgas, bet, ja apkārtējā pasaule pēkšņi cenšas pārmākt viņai svarīgo, viņas intelekts ar tādu pašu koncentrācijas asumu to izvērtē un matēmatiski izšķiro, noliekot pa vietām. Dialogos būtu palīdzējis kāds skatuviskas formas sīkums, lai akcentētu viņas vienas sliedes domāšanu. Redzētajā izpildījumā sarunu pārpratumi vietām izplēnēja tādā veidā, ka radīja iespaidu par teksta sajaukumu vai kļūmi, bet centrēšanās pašam sevī un otra cilvēka mentālās ievirzes neizpratne jau ir viens no šīs komēdijas galvenajiem motīviem.

To labi parādīja Miervaldis Bumbieris architekta Filipa Rīta lomā: kaut šarmants un draudzīgs pret visiem, viņš tomēr nekur īsti neiederas — ne pie Durbēm, ne pie sava dēla. Vienīgie, kas patiesi labi saderas, ir abi Durbes, kaut gan Jolanta to sākumā neizprot. Viņas stingro balstu — Mintautu Durbi — nepretenciozā tēlojumā cauri izrādei labi iekšējā patiesībā izturēja Egons Balodis. Tēlojumā pavārgs, bez īsta rakstura iezīmēm bija Alfreda Zandersona vēstures profesors Jāzeps Kubulnieks, kuŗu Eglītis radījis ar iezīmīgā Salutaura tipa īpašībām. Vai sagadīšanās, vai režisora norādījumu dēļ, bet abi jaunieši steidza savu tekstu, kas varētu būt simbolisks mūsdienu jaunatnei, mūžīgā steigā caur dzīvi dzenoties. Taču abstraktā tēlnieka Argoda Rīta tēlotājam Svenam Zaļumam ar to ļoti jāuzmanās: viņa talants un varēšana nav īsti atraisījusies, bagāto lomu viņš vēl nespēja attaisnot un piepildīt, bet teksta steigšana tikai radīja vairāk neskaidrību. Vairāk patiesības, labāk atraisītas kustības bija Hopes Lemešas tēlotājai Ievai Mizingai, katrā ziņā viņai ir skatuviska drosme un talants.

Vidvuds Kalniņš beidzis Ņubransvikas universitāti ar Bachelor of Business Administration gradu un turpina darbu policijā (RCMP) Halifaksā.

Apgaismoja Ojārs Burdikovs, skatuves meistars bija Kristaps Dauzis.

MELI MEKLĒ MELI

Sidnejas latviešu teātra iestudējums „Meli meklē meli" ir ļoti raksturīga Mārtiņa Zīverta komēdija. Problēma lugas centrā ir ar zariem un atzariem, līdzīga matēmatikas formulai, kuŗa dalās bezgalībā — atkal un atkal bez atbildes un atrisinājuma. Cilvēki skraida kā pa labirintu no loka lokā un vārtus nevar atrast. Problēma uzpeld, uzmutuļo, samezglojas režģu režģiem, — tad norimst, atstādama dienišķā līmeņa virskārtu gludu un tādu pašu kā sākumā, jo nav jau nekā, ko varētu mainīt, nav iespējas atkāpties un atsākt kaut ko par jaunu. Skatītāju ziņā paliek mīklas minējums: kas notiks tālāk? Zem gludās virskārtas kaut kas ir izkustināts un sajaukts, arī lietu atstāšana pa vecam nav īstais atrisinājums, jo arī tā vairs nav pareizi.

Problēmu Zīverts nerisina tiešā darbībā: notikums, no kuŗa tā izaugusi, ir pagātnē, un viss sarežģījumu virpulis uzmutuļo lugas personāža dialogā. Tas ir atjautīgs, asprātīgs, pārsteiguma elementu piesātināts, bet nav viegls uzdevums režisoram ar savu tiešās darbības iztrūkumu. Ir divas iespējas: dialogam risināties, var izkārtot aktieŗu darbību tīri vizuāla efekta dēļ, lai izrādi padarītu dzīvīgāku, tikai te ir risks, ka centrālo sarežģījumu var pazaudēt vai vismaz atšķaidīt no tā neatkarīgas darbības raibumā. Var izrādi sagatavot kamerstilā, balstot tieši uz dialoga un bez kādiem liekiem elementiem, bet te savukārt ir risks ieslīdēt vienmulībā un skatītāju garlaikošanā.

Režisors Kārlis Gulbergs bija izvēlējies pēdējo — kamerstilu, apzinādamies, ka viņa rīcībā ir aktieŗu ansamblis, kuŗam pa spēkam šādu spēles veidu attaisnot. Tā arī izrādē redzējām daudz samērā statisku situāciju, bet tas neradīja ne vienmulību, ne krāsu trūkumu, jo visi četri raksturi bija rūpīgi apdarināti kā noteikti un spilgti, pilnīgi atšķirīgi tipi, arī kostīmos to pasvītrojot. Reizē gluži darbīgi radās zināms skatuviskās darbības potenciāls no šo atšķirīgo raksturu attieksmēm dialogu risinājumā. Mazliet traucēja tikai Jāņa Čečina dekorācija. Pati par sevi saulaini un glīti uzgleznota, tā deva milzīgas tukšas telpas ilūziju, kuŗas uzdevumu bija grūti saskatīt; aktieŗi lietoja tikai tās mazu priekšplāna daļu. Varbūt tai bija jāsimbolizē tas tukšums un mērķtiecības trūkums, kādā izplēn notikumu radītā problēma?

Murķeļa tēlotājam Indulim Nīcim ir reti sastopamā varēšana tiešā un patiesā, emocionāli labi niansētā tēlojumā ar kādu pavisam sīku rotaļības elementu bez mazākās komiķa tendences iekrāsot raksturu siltā humorā un pacelt to komēdijas plāksnē, noturoties tīrā kamerspēles klusinātībā. Katra viņa sīkākā fraze, katra uzņemtā attieksme izdzīvoja pilnu emociju un reakciju kā rūpīgi apstrādāta kameja.

Ar raupjāku kaltu Pliksala lomu bija izveidojis Kārlis Gulbergs, arī raksturu izveidodams mazliet pasmagu, tomēr tas gluži labi iekļāvās spēles stilā. Arī krāsainības bija pietiekami. Litai Zemgalei piekrita Anna: Zīverta precīzais prāta cilvēks, autora un dzīves patiesības rezonatore, kuŗa it kā taisnā mērogā sadalīta plāksne atklāj sarežģījumu jucekli visā tā greizumā, un kā tādu rāmā mierā Zemgale arī Annu notēloja. No šiem reālitā-

(Nobeigums 5. lpp.)

Edvarts Tūters

ZIEDOŅA SONETS

Sāk rozēm pumpuri jau raisīties
Un pujenes sniedz smaržu skūpstus man.
Kaut trimdā esam, sirds kā bite san —
Šķiet, dārzā ienācis pats plauksmes dievs.

Zied krūmi, koki, zeme, debesis.
Zied noras, grāvmales, zied griķu lauks.
Šķiet dārzs viss it kā smaržām pildīts trauks,
Kas rudeni un ziemu aizmirsis.

Ikviens, kam apnicis ir skumju baiss,
Var atkal sevi līksmes tronī celt —
No smaržu kausa sirdij veldzi smelt.

Ai ziedoni, tu burvi, varenais —
Tu slauki mums no vaiga asaras!
Dievs, cilvēks — atkal rokām sadodas.

NO ZILA GAISA

OSVALDA LIEPAS APCERĒJUMS PAR TEĀTŖA JAUTĀJUMIEM

III

PIECI STABI

Šī nav apcere par stabiem. Nav arī apcere par lietuvieša Alģirda Landsberģa lugu „Pieci stabi tirgus laukumā", kuŗu DV teātris Kanadā iestudēja aizvadītajā ziemā. Šis ir tikai atskats uz pieciem teātŗa lekciju un pārrunu vakariem — atskats, kam jāaizpilda sestais un kam šis lekciju cikls pagaidām jānoslēdz.

Atgriežoties pie pirmajā priekšlasījumā gaŗāmejot skartajiem jautājumiem par drāmaturga lomu ansambļos, jaunatnes tieksmi pēc teātrālajām izdarībām un publikas noslieci uz kastošanos, minot tikai dažus, jāsaka, ka tie vēl prasās pēc plašāka un vispusīgāka iztirzājuma. Debatēs un vēlākajos priekšlasījumos gan pavīdēja viena otra īpata un tādēļ, varbūt, vērtīga doma, bet, spontāni izteikta, tā arī izgaisa — kā dūmakā. Šie temati, manuprāt, būtu atstājami vēl nākošās sezonas „repertuārā". Vislabāk, teātrāli izsakoties, tie būtu „pārstudējami un izrādāmi citā tēlotāju sastāvā".

Pavisam citā virzienā attīstījušies notikumi, kuŗiem sakars ar iesakņojušos mītu par lugu trūkumu trimdas ansambļiem. Kā tas bijis tikai mīts, pierādīja divi šogad pabeigti lugu konkursi. Avīzēs lasījām, ka vienā no tiem sacentušās 26 lugas, otrā — 16. Gada otrā pusē beigsies vēl trešais konkurss. Piedalīšanās tajā, varbūt, nebūs tik dzīva — lugas nav pankūkas. Arī apstrādājamā viela un laikmets zināmā mērā ir ierobežoti. Tomēr kādu duci var gaidīt arī no tā. Vienā gadā, tātad, ap 50 jaunu lugu. Gribot negribot jāatkārto aplēse, kuŗu izdarīju agrāk: ja arī puse no šīm lugām būtu „brāķis" vai — kā Mārtiņš Derums mani izlaboja — draza, par lugu trūkumu trimdas ansambļiem tomēr vairs nevajadzētu sūdzēties.

Bet te nu, bēgdami no vilku briesmām, esam ieskrējuši lāča ķetnās. Debatēs par piekto — rakstnieces un sabiedriskās darbinieces Ingridas Vīksnas priekšlasījumu „Aktieris, kritika, publika" atklājās, ka mums neesot režisoru. Neesot režisoru ar vārdu, pieredzi, autoritāti. Var būt, ka arī tā — kaila patiesība, uz ko jāskatās bez iekāres. Un var būt, ka arī šī jautājuma izvērtēšana atstājama n ā k o š ā s sezonas priekšlasījumu ciklam. Pagaidām tomēr gribētos kaut kā mierināties.

Gribētos mierināties un apmierināties ar skaitli. Tas rāda, ka režisoru bijis pietiekami. Un, varbūt, ar kāda tautas anekdotos dzīvojoša, noplīsuša, netīra, no mēslu ārdīšanas darba tikko nākuša klaušu laika muižas kalpa gudrību, kalpa, kuŗu dzimtkungs vakarā pēc darba beigām aizsūtījis pie kaimiņu muižnieka nodot ielūgumu uz kādai vāczemes viešņai par godu rīkojamiem dārza svētkiem. Kaimiņu muižnieks, zemnieku no galvas līdz kājām noskatījis, degunu raukdams, tam jautājis: „Vai tad tavam kungam labāka vīra nebija, ko pie manis sūtīt?" Zemnieks atbildējis: „Tie labākie aizgāja pie labākiem, mani atsūtīja pie tevis."

Bet esmu aizsteidzies par tālu uz priekšu. Starp pirmo un piekto priekšlasījumu, līdzīgi Gestas Berlinga kavalieŗu gadiem, aizskanējuši trīs citi. Aktrise, režisore, teātra recenzente un talantu audzinātāja Emma Znotiņa-Kalniņa runāja par aktieŗa izteiksmes līdzekļiem. Aktieris, režisors un skolotājs Hugo Miķelsons lasīja par veidu, kā iekārtot skatuvi, kā izvēlēties un iestudēt lugas, kā pieiet aktieŗiem u.t.t. Aktieris un režisors Ernests Jurševskis savukārt skaidroja aktieŗa iekšējo un ārējo izteiksmi jeb techniku.

Šiem trim priekšlasījumiem bija daudz kopīga. Pirmkārt, tie pieskārās gandrīz vienīgi skatuvnieku tiešajam darbam. Otrkārt, tie visi zināmā mērā reprezentēja vienu un to pašu skatuviskās izglītības pamatnovirzienu jeb skolu. Un, treškārt, tie visvairāk kalpoja šī cikla kādreiz, pirms tā sākšanās iecerētajiem un deklarētajiem mērķiem. Tie izglītoja, rosināja un mudināja. Lektoru pateiktās atziņas pamatojās uz teorētiskām zināšanām, pieredzes un daudzkārt gan pašu, gan citu pārbaudītām patiesībām. To saturā nebija nekā, kas tverts no zila gaisa.

Un tomēr šie priekšlasījumi apliecināja, ka, par spīti zināšanām, pieredzei un pārbaudītām patiesībām, trimdas teātŗa nākotne karājas zilā gaisā, ka ar zināšanām un pieredzi vien šodien vairs nepietiek, ka vajadzīga arī izdoma un meklējumi.

Visatklātāk to pateica Ernests Jurševskis. „Trimdas teātrim kalpojam jau 20 gadu," viņš sacīja, „bet mums nav sekotāju. Tie, kas te šodien pulcējamies, esam tie paši, kas te pulcējāmies jau pirms 20 gadiem."

Tā ir smaga, satriecoša atziņa; atziņa, ka kaut kam jābeidzas, jāmirst.

Bet — vai trimdas teātrim tiešām jāmirst? Gadās taču, ka kaut kam būtu jādzimst, bet tas nepiedzimst. Tāpat gadās, ka kaut kam būtu jāmirst, bet tas nenomirst. Pirmā situācija gan uz skatuves ļoti maz izmantota. Turpretim otra ļoti bieži. Izklausās tādēļ neticami.

(Turpinājums sekos)

KULTŪRAS CHRONIKA

Silvija Barda, kuŗa studējusi filozofiju un vēlējusies kļūt rakstniece, bet pievērsusies skatuves mākslai, Stokholmas Marsijas teātrī saistīta par māksliniecisko vadītāju uz diviem gadiem. Viņa beigusi Stokholmas Drāmas teātŗa skolu un ar savām lomā guvusi ievērību zviedru publikā. Marsijas teātris ir eksperimentāls kamerlugu teātris, kuŗā paveŗas plašas iespējas veidot ansambļa sniegumus. Piezīmējams, ka šai teātrī par režisoru savā laikā darbojās arī Andris Blekte.

Melburnā, Austrālijā, Paula Fībiga baleta akadēmijas audzēkņi Agris Bisenieks un Toivo Tavess saistījušies Viktorijas baletā, uzsākdami profesionāļu gaitas. — Pazīstamā baleta paidagoģe Elvīra Rone no Parīzes pārcēlusies darbā uz Legata baleta skolu -internātu Kentas provincē, Anglijā.

Otto Reichla izdevniecībā, Vācijā, šoruden iznāks Konstantīna Raudives eksperimentālās parapsīcholoģijas pētījumu darbs „Das Unhörbare wird hörbar". 350 lappušu sējumam pievienota skaņuplate, kuŗā uzņemtas viņsaules balsis, kuŗas autors savos pētījumos dzirdējis un kuŗu esamību apstiprinājuši mediķi, fiziķi u.c. liecinieki. Raudive parapsīcholoģijas pētījumiem nodevies kopš 1965. gada, sadarbodamies ar šveiciešu un citu tautu speciālistiem šai nozarē, tā ka viņa darbs pamatojas pārbaudītos faktos.

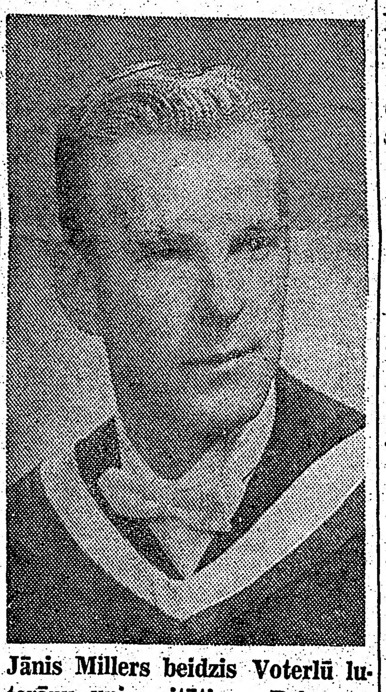

Jānis Millers beidzis Voterlū luterāņu universitāti ar B.A. gradu vēsturē.

PANDORA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(27. turpinājums)

— Viņš nupat bija pie manis. Runāja tik aplami, ka es negribu, lai tu viņu satiktu, pirms neesam izrunājušās.

— Ko viņš teica?

— Jautāja, vai tu neesot . . . bet tikai nu neuztraucies . . . Vai tev neesot kādi sakari ar tavu šefu.

— Traks! Bet tagad es nevaru runāt . . . pacients . . .

— Labi, meitiņ. Bet tiklīdz esi brīva, piezvani.

Brīdi vēlāk zvanīja Vītaļas kundzes tālrunis.

— Tā, mamm'. Visi aizgāja. Kas tur bija ar Kārli?

Vītaļa kundze izstāstīja.

— Reizēm viņš liekas jauks, patīkams cilvēks, bet tad atkal šķiet, ka tam viss nav mājās, — Vītaļa kundze nobeidza. — Tu ar viņu nebūsi laimīga.

— Vēl jau neesam apprecējušies.

— Viņš tevi šodien bildinās. Tev jāzina, ko atbildēsi.

— Jā.

— Ko tas nozīmē?

— Ka man jāzina, ko atbildēšu.

— Un ko tu atbildēsi?

— Jā.

— Tu iesi pie viņa?

— Tu gribētu, lai visu mūžu palieku neprecēta?

—To ne. Bet tev vajaga vīra, kas ar tevi ir garīgi uz viena līmeņa.

—Man vajaga vīra. Punkts. To garīgo līmeni es viņam uzplūdināšu vai nosausināšu pēc vajadzības.

— Bet cilvēks, kas jau pirms laulībām par tevi aizdomās . . .

— Labāk pirms nekā pēc. Un kad mēs ieradīsimies, esi pret viņu labi mīļa. Galu galā viņš būs tavs znots.

Ar to saruna beidzās, jo sekretāres telpā ienāca Brunis, un Vera nevēlējās, lai tas runāto dzirdētu. Viņa apsēdās pie mazā rakstāmgalda un pievilka tuvāk slimnieku kartotēkas kārbiņu un kalendāru. Bija jāpārbauda, vai rītdienai sarunātie pacienti atceras, ka tiem jāierodas pie ārsta; dienā viņa visus nebija atradusi mājās. Tagad tuvojās vakariņu laiks; kārtīgs iezemietis šai stundā sēdēja pie galda.

Beigusi zvanīt un atzīmējusi darba kalendārā sarunu iznākumu, Vera pakāra skapī ārsta asistentes balto mēteli, izlaida suku matiem, nokrāsoja spoguļa priekšā lūpas, vēlreiz pārbaudīja savu izskatu, paņēma rokas somiņu un lēni izgāja uz ielas. Pirms minūtēm desmit viņa bija dzirdējusi piebraucam auto un trīs īsus taures signālus.

Kārļa sarkanais Ševītis stāvēja tieši pie durvīm. Kārlis sēdēja pie stūres un smēķēja. Ieraudzījis Veru, viņš atplauka platā smaidā, paliecās pāri sēdeklim un no iekšas atgrūda auto durvis.

— Hai! Es jau te veselu stundu! Kur tu tik ilgi?

Vera pie auto mazliet sadurstījās, bet tad pārvarēja nepatiku un iekāpa.

— Noslēdz kārtīgi! — Kārlis pamācīja, motoru iedarbinādams. — Lai tu neizkrīt ārā, kad es rauj ap stūri.

Vera nospieda durvju nodrošinātāja pogu un iekārtojās braucamrīkā ērtāk. Pēc ilgajām stundām kājās zobārsta kabinetā un pēc tam uz cietā sekretāres krēsla, mīksti popētais auto sēdeklis patīkami apskāva ķermeni. Bija labi ļaut sevi lutināt.

Tad viņa iedomāja mātes zvanījumu.

— Tu šodien biji mūsu mājā?

— Never mind! Kur mēs tagad brauks?

— But I do mind! Māte man zvanīja. Saki, kur tu ņēmi ideju, ka man ar Dr. Leidi kas būtu bijis?

— Es jau teicu: never mind. Tas viss ir aizmirsts.

— Es apvainojumus tik ātri neaizmirstu.

— Oh, come on! Un tu man tagad nesajauc manu speech, you know. Es tagad grib propozēt.

Vera nezināja, kā izturēties. Uz šo mirkli bija gaidīts gadiem. Viņai bija paticis gan viens, gan otrs, bet tie bija aizgājuši savus ceļus. Vera bija ieslavēta par puišu kāru, un zēni ar viņu labprāt sastapās, bet tiklīdz viņa sāka nopietnākas runas, tā patīkamie zēni pazuda. Palika tikai tādi, no kuŗiem citas meitenes vairījās. Tā bija aizgājuši gadi, un Veras dzīvē vienīgā lielākā pārmaiņa bija tēva nāve. Kopš tā laika viņa pret puišiem kļuva atturīgāka, bet veco slavu nebija viegli iznīdēt. Veru uzskatīja par patīkamu laika kavēkli, bet sievas Grenetas jaunekļi meklēja citādas.

Bet te nu bija radies kāds, kas viņu gribēja bildināt. Vai to drīkstēja atraidīt, kaut arī tas bija uzklausījis tenkas?

Bet uzklausīt tikai tāpēc, ka cita pašreiz vēl nebija?

Vēl nebija?

Kas garantēja, ka vēl kādreiz kāds gadīsies?

Viņa iesāņus paskatījās Kārlī. Vēja appūsta, mazliet izplūdusi, labsirdīga seja; cūkas ačteles, kuŗās pāris reižu bija parādījies ass īgnums, bet parasti smaidīdamas slēpās aiz gaļīgajiem plakstiem.

Neglīts.

Un tomēr — pirmais, kas beidzot teica: es pašreiz taisos bildināt.

Kārļa labā roka atlaida stūres ratu, uzgūlās uz Veras ceļgala un to viegli saspieda.

— Nu? — viņš teica. — What do you say?

Vera satvēra Kārļa plaukstu un to atbīdīja.

— Lai tu stūrē ar abām rokām.

— Precēsimies? — Kārlis, īsi iesmējies, roku par jaunu novietoja uz Veras ceļa. Spiediens bija ciešāks un ilgāks.

— Kārli, nedari tā. Man nepatīk.

Roka palika, kur bijusi.

— Atbildi, ko prasu.

Vera sāka raudāt.

Kārlis strauji samazināja mašīnas gaitu un pievirzīja to ielas malā. Apturējis auto, viņš apskāva roku raudošajai un piekļāva meiteni sev cieši klāt.

— Nu, nu . . . Vai nu tāpēc jāraud? Katrs runā, kā prot un var. Un man nu reiz runāšana nevedas, saproti? Un ja tu gribēji, lai es par mīlēšanu, vai tā . . . Tad tu velti gaidi. To es neprotu. Tad man pašam smējiens parautu. Bet to es tev varu teikt: tu man patīc, un tev pie manis būs uz efef. Un mēs varam tūlīt norakstīt kontraktu, ka visa man kustama un nekustama manta paliek tev, ja es tevi pamet vai šķiŗas vai tā. O. K.?

(Turpinājums sekos)

Jebkāda sadarbība ar NTS organizāciju noraidāma

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDE TORONTO

„Balstoties uz saņemto informāciju, kas raksturo NTS raidījumus, kuŗus veido krievu nacionālistu (imperiālistu) organizācija, kas cīnās par brīvu, bet nedalāmo Krieviju, liedzot pašnoteikšanās tiesības nekrievu tautām, LNAK valde atzīst par nevēlamu jebkādu sadarbību ar šo organizāciju. Atzīstot latviešu radioraidījumus uz dzimteni, kuŗi veicināmi ar visiem iespējamiem līdzekļiem, LNAK tomēr ir pret šiem raidījumiem no NTS raidītāja Eiropā, jo tas var radīt apjukumu un pārpratumus dzimtenes tautiešos. Saziņā ar BPLA un citām centrālajām organizācijām LNAK pieliks visas pūles, lai vistuvākajā laikā rastu iespēju raidīt uz Latviju no kāda cita raidītāja." — Tāds bija lēmums, kuŗu 10. jūlija sēdē Toronto pieņēma LNAK valde ar visu klātesošo balsīm pēc plašākām debatēm un valdes pr-ža J. Niedras ziņojuma, ka līdzīgu nostāju šai jautājumā jau deklarējusi ALA un citas latviešu centrālās organizācijas Austrālijā, Anglijā un Zviedrijā. J. Niedra arī nolasīja garāku vēstuli ar vairākiem papildmateriāliem, kuŗu piesūtījis I. Skrastiņš no Britu Kolumbijas. Vēstulē kritizēta arī mūsu laikraksta atbildīgā redaktora rīcība, pieļaujot diskusijas minētajos jautājumos, ko vēstules autors apzīmē par prokrievisku ideju popularizēšanu. Tāpat arī kritizēts arī Kanadas DV zemes valdes lēmums sniegt materiālu atbalstu Brīvās Latviešu Balss raidījumiem, kuŗiem pērk raidāmlaiku no NTS raidītāja Rietumvācijā.

Jautājumu pārrunājot, debatēs piedalījās A. Rāviņš, T. Kronbergs, J. Grodnis, J. Mežaks u. c., par galveno domu izvirzot okupētajā Latvijā pašreiz visnesaudzīgākajā veidā uzsākto pārkrievināšanu. Tādēļ dzimtenes tautiešos vispārējais noskaņojums ir ne tikai pretkomūnistisks, bet arī pretkrievisks. Latviešu raidījumiem izmantojot NTS raidītāju, kas savos raidījumos popularizē nedalāmās krievu imperijas ideju, okupētās dzimtenes tautiešos varētu radīt maldīgu ieskatu, it kā trimdas latviešu organizācijas būtu līdzīgos ieskatos. Jau pirmā pasaules kaŗa laikā latviešu strēlniekus maldināja ar melu propagandu, lai tie cīnītos pret kalpakiešiem tādēļ, ka pēdējie it kā esot vācu baronu algādži. Mūsu laikraksta pārstāvis R. Noritis norādīja, ka Kanadas DV zemes valdes nostāja attiecībmē uz NTS organizāciju ir līdzīga, bet latviešu radioraidījumiem materiālu atbalstu sniedz tādēļ, ka šos raidījumus atzīst par vienu no pašreiz svarīgākajiem informācijas darba uzdevumiem un materiāli atbalstījusi ikvienu līdzīgu pasākumu. Arī mūsu laikrakstā ievietotās diskusijas notikušas brīvas un demokratiskas preses principu robežās, ko atsevišķas personas gan labprāt pārprot.

Par nozīmīgu uzskatāms LNAK valdes lēmums izmaksāt 500 dol. Rietumberlīnē rīkojamā pasaules latviešu jaunatnes kongresa vadoņa izdošanai, bet otrus 500 dol. Latviešu nacionālās jaunatnes apvienībai Kanadā informatīvas brošūras sagatavošanai. Valde vienojās arī atbalstīt Divreizdivi nometnes kursus, kuŗi nākošā gada sākumā paredzēti Kalamazū, sūtot turp vairākus dalībniekus, kuŗus izraudzīs jaunatnes nozare. Tā kā LNAK jaunatnes nozares vadītājs M. Zandbergs jau izbraucis uz Vāciju, lai piedalītos pasaules latviešu jaunatnes kongresā, tad pārējos jaunatnes jautājumus nozares darbības noteikumus ieskaitot, iztirzās pēc viņa atgriešanās Kanadā.

Valdes sēdes ievadījumā pr-dis J. Niedra pakavējās pie Kanadas federālā parlamenta vēlēšanām, kuŗās pārliecinošu vairākumu ieguva liberāļu partija. Jaunajam ministru prezidentam P. Trudo nosūtīta apsveikuma telegramma, izsakot cerību uz sekmīgāku sadarbību ar baltiešiem un citām etniskajām grupām. Kā jau bija atzīmēts kādā Toronto dienas laikrakstā, arī J. Niedra izteica domu, ka etniskās grupas šoreiz galvenokārt balsojušas par liberāļu kandidātiem. Iemesls tam — konservātīvo partijas samazinātā interese par baltiešiem un citām etniskajām grupām, kas pēdējā laikā bija vērojams arī Ontario provinces valdībā.

J. Niedra piedalījās Kanadas latviešu skautu un gaidu jendu lielajā nometnē, pie tās nobeiguma ugunskura teicot uzrunu. Ievērojot Kanadas latviešu gaidu jendas lūgumu, LNAK valde piešķīra tai 80 dol. sanitāro piederumu iegādei.

Par LNAK pārstāvi Edmontonā un apkārtnē apstiprināja Edmontonas latviešu biedrības pr-ku A. Stālu. Kā mūsu laikrakstā jau vairākkārt ziņots, Edmontonas baltieši uzticējuši Toronto dzīvojošajam kanadietim rakstniekam Dž. Hovardam uzrakstīt lugu par baltiešu dzīvi un problēmām. Rakstnieks šim uzdevumam pieiet ļoti nopietni un pašreiz intensīvi vāc visus iespējamos materiālus, regulāri sazinoties ar J. Niedru. Šī luga būs izcils pakalpojums Baltijas valstu popularizēšanai, tādēļ ikviens aicināms tās rašanos sekmēt, nododot autoram vēsturiskas apceres vai citus noderīgus materiālus.

Plašākas pārrunas izraisīja ALAs kultūras biroja iekārtotās Latvijas 50 gadu ceļojošās izstādes pārvešana uz Toronto, kas izmaksātu ne vien ap 1200 dol., bet grūtības varētu rasties arī ar muitas iestādēm. Šīs izstādes rīkošanu Toronto gan jau noraidījusi vietējā Latvijas valstssvētku svinību rīcības komiteja, bet, kā izteicās J. Niedra un J. Mežaks, izstāde tomēr būtu ļoti vēlama sava plašuma un vispusības dēļ. Ievērojama nozīme tai būtu arī jaunatnes audzināšanas darbā, jo to organizēti varētu apmeklēt arī skolas. No pārējiem izstādes apmeklētājiem varētu ņemt ieejas maksu. Par šo izstādi nopietni interesējas arī Montrealas latviešu pārstāvis J. Deksnis, jo domā, ka to varēs iekārtot arī pašreiz notiekošajā izstādē „Cilvēks un viņa pasaule". Tādēļ valde uzdeva J. Niedram iepazīties ar visām izstādes izkārtošanas iespējām, mēģinot panākt pozitīvu atrisinājumu.

Šāgada 26. septembrī LNAK varēs atskatīties uz 30 darbības gadiem, esot vecākajai latviešu centrālajai organizācijai ārpus Vācijas. Šī fakta atzīmēšanai valde vienojās 28. septembrī sasaukt svinīgu LNAK padomes sesiju, kuŗu ievadītu ar aktu un LNAK karoga iesvētīšanu, bet pabeigtu ar kopīgām vakariņām, piedaloties aicinātiem viesiem — organizāciju pārstāvjiem.

Pēc valdes lūguma mākslinieks Eduards Dzenis izgatavojis 4 dažādus metus Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres žetonam. Izvēloties vienu no tiem, valde ieteica dažus techniskus papildinājumus, pēc tam metu nodos žetonu pagatavošanai.

Valde pieņēma zināšanai nolasītās vēstules, kuŗās domām izmainījies pr-dis J. Niedra un mūsu laikraksta atbildīgais redaktors A. Vinčels. Jau iepriekšējā valdes sēdē bija pieņemts lēmums par organizācijas BATUN ierosinātās vēstuļu akcijas atbalstīšanu, kas mūsu laikrakstā sniegtajā sēdes atreferējumā nebija atzīmēts.

Izglītības nozares vadītājs J. Mežaks ziņoja, ka prof. Dunsdorfs Austrālijā sagatavo plašāku apceri par trimdas latviešu skolām. Viņam piesūtīts arī LNAK darbības pārskats par 1967. gadu, kuŗu profesors savukārt nodevis Melburnas latviešu biedrības bibliotēkai. Tagad no bibliotēkas saņemta pateicība un lūgums piesūtīt arī pārējo gadu pārskatus, ko valde vienojās izdarīt. No Hartfordas universitātes saņemts pieprasījums izsūtīt Kanadas latviešu skolu darbības noteikumus, bet no mūsu laikraksta redakcijas J. Mežaks saņēmis informāciju par Kalgarijas universitātē iekārtoto etnisko grupu pētniecības centru. Kā pirmo pasākumu šis centrs iecerējis periodiska rakstu krājuma „Canadian Ethnic Studies" izdošanu. Iekārtos arī īpašu bibliotēku, kuŗai vāks etnisko grupu izdotās grāmatas, periodiskos izdevumus un citus materiālus. Pie universitātes atvērs arī speciālu kursu Kanadas etniskajā literātūrā interesētajiem studentiem. Studiju centra vadībā ir Dr R. Brengelmens, Dr. C. H. Kardinals un Dr. A. Malickijs, bet centra adrese ir: The Research Centre for Canadian Ethnic Studies, The University of Calgary, Calgary 44, Alberta, Canada. LNAK valde atzina šo pasākumu par atbalstāmu, ko paziņos centra vadībai, bet praktisko sadarbību kārtos LNAK kultūras nozare. Paredzams, ka LNAK izraudzīs vairākus pastāvīgus darbiniekus šai vajadzībai no mūsu jauno akadēmiķu vidus.

J. Mežaks vēl informēja par TLTA sestdienas ģimnazijas izdarīto aptauju par to, ko ģimnazisti varētu darīt Latvijas dibināšanas 50. gadā. Viens no interesantākajiem ierosinājumiem ir izraudzīt latviešu delegāciju, kuŗu 18. novembrī sūtīt uz Otavu pie valdības pārstāvjiem, šajā delegācijā pieaicinot arī ģimnazijas pārstāvjus. Pie delegācijas sakomplektēšanas LNAK valde šo ierosinājumu ievēros.

Kritiskus vārdus par latviešu organizāciju darbiniekiem un vispār baltiešu neatsaucību nesen notikušajā Baltiešu nedēļā Toronto izteica BTFK prezidija pr-dis T. Kronbergs. Daudz lielāku apmeklētāju skaitu varēja vēlēties kā 14. jūnijā aizvesto piemiņas aktā-koncertā, tā arī politiskajā seminārā. Par ļoti negatīvu parādību T. Kronbergs atzina, ka tai pašā laikā rīkoti daži citi sarīkojumi. Šo nožēlojamo faktu rezultātā visu Baltiešu nedēļas sarīkojumu kopīgie izdevumi (2069,64 dol.) pārsniedz ienākumus (1774,55 dol.) par 295,09 dol., pie tam ieņēmumos ieskaitīti arī LNAK ziedotie 100 dol., kā arī latviešu un igauņu kredītsabiedrību atvēlētie 400 dol. „Rīkotāji bija pielikuši visas pūles sarīkojumu noorganizēšanai, taču mums pietrūka nacionālās apziņas," ar sarūgtinājumu konstatēja T. Kronbergs. Valde atzina, ka neveiksmes iemesli nav meklējami BTFK darbiniekos, bet galvenokārt sabiedrībā un lokālajās organizācijās. Valde izteica pateicību T. Kronbergam un pārējiem darbiniekiem par paveikto darbu.

Daudz neapmierinātības izskanēja arī valdes priekšsēža vietnieka A. Rāviņa ziņojumā par Toronto latviešu kredītsabiedrības gada sapulci. Viņš atzina, ka tā bijusi vāji apmeklēta, jo no biedru kopskaita sapulcē piedalījās tikai 8%, bet 5% bijuši īpaši organizēti, par ko gan tiešu pierādījumu nav. Tā valdes un revīzijas komisijas vēlēšanās nav ievēroti trīs galvenie kredītsabiedrības pamatprincipi: 1) dot priekšroku jaunās paaudzes kandidātiem; 2) balsot par tādiem kandidātiem, kuŗi sabiedriskajā laukā grib strādāt, bet vēl nav aktīvi iesaistīti; 3) izraudzīt lietpratējus, it sevišķi revīzijas komisijai. „Kandidāti, kuŗus neievēlēja, bija kredītsabiedrībai nepieciešami un lietderīgi, it sevišķi viens, kuŗam veicamais darbs ir sevišķi tuvs sirdij," atzina A. Rāviņš. „Manā uztverē revīzijas komisija šai gadā praktiski nebūs darba spējīga. Tomēr valde ir ļoti stabila, un tās priekšsēdis A. V. Kānbergs ir jaunās paaudzes pārstāvis," izteicās A. Rāviņš, nobeigumā piemetinot, ka gada sapulces norise bijusi demokrātiska, tikai daļa dalībnieku organizēta.

Līdzīgu domu izteica arī J. Niedra, kuŗu kredītsabiedrības valde bija izraudzījusi par nominācijas komisijas priekšsēdi, bet viņa minētie kandidāti nobalsošanā piedzīvoja sakāvi". — „Gada sapulcē bija organizēta grupa, kuŗa, nerēķinoties ar praktiskajiem apsvērumiem, gribēja uzspiest savu gribu. Arī nominācijas komisija ir pārsteigta un sarūgtināta par vēlēšanu iznākumu," nobalsojuma rezultātus izskaidroja J. Niedra, piezīmēdams, ka kredītsabiedrība jātur ārpus grupu un organizāciju iespaidiem. Šoreiz gūtā pieredze nākošajā kredītsabiedrības gada sapulcē jāievēro, attiecīgi jānovērtē un piemērotī arī jārīkojas.

Valdes sēdē bez priekšsēža J. Niedras piedalījās viņa vietnieki T. Kronbergs un A. Rāviņš, sekretārs J. Skrastiņš, kasieris K. Tannis, biedrzinis M. Vāgners, izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, palīdzības nozares vadītājs K. Prieditis un valdes loceklis J. Grodnis, bet no revīzijas komisijas J. Rolavs un B. Senkēviča.

R. N.

MŪSU LASĪTĀJU IZRAUDZĪTĀS DAIĻAVAS
No kreisās: 1. Lesia Dmytriw, 2. Marilyn Koski un 3. Lis Marquardsen.

MŪSU LASĪTĀJI DOMĀ CITĀDI

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā „Miss Latvija Amerikā 1968" Rudīte Gulbe intervijā izteicās, ka — pēc viņas domām — Kanadas nacionālās preses nedēļas ietvaros izraudzītā Preses karaliene šo titulu nav īsti pelnījusi, un līdzīgās domās bijušas arī citas konkursa dalībnieces. Šādi vērtējumi dzirdēti vairākkārt arī iepriekšējos gados. Nesen gan par karalieni izraudzīja kādu piemīlīgu japānieti, bet parasti ir tā, ka etniskās preses pārstāves veido „tikai „kulises", bet laurus plūc „pašu daiļavas" resp. kanadiešu preses, radio vai televizijas pieteiktās kandidātes. Rudītes patiesība un iepriekšējo gadu vērojumi tad nu mudināja mūsu redakciju izsludināt mazu sacensību, lai uzzinātu lasītāju ieskatus. Un tie izrādījās šķirīgi no žūrijas domām!

Jebkādu pārpratumu novēršanai še jāpaskaidro, ka šo lasītāju nobalsošanu ieskatos nav mums Rudīte nodarīts pāri. Nē, viņai jau sākumā nebija ceribas ierindoties pirmā trijnieka vidū, jo negātīvi bija jāvērtē fakts, ka viņa nepārstāvēja redakciju, bet gan izdevējus. Bez tam viņa stāju, nervozēja un negāja drošu rigi. Mazākais mēs tā domājam, jo — pēc kādiem principiem „Miss By-Line" izvēlē vadās žūrija, tas nekad nav pazīstots. Iepazīstoties tuvāk ar titula kandidātēm, arī mums radās ieskats, ka žūrijas izvēle būtu varējusi būt savādāka, tādēļ arī nolēmām uzzināt mūsu lasītāju redzētu viņu izvēli.

Jānožēlo, ka tikai 49 lasītāji iesūtīja savas domas, jo labprāt būtu vēlējušies lielāka lasītāju skaita nobalsojuma kopsavilkumu. Tomēr arī šie 49 iesūtījumi nepārprotami apliecināja, ka mūsu lasītāji pat apņemīgi nedomā tā, kā Preses karalienes izraudzīšanas žūrija, kuŗas lēmums bija: 1. Moira Flynn no CBC (saņēma 500 dol.), 2. Margery Nevin no „Air Canada" (100 dol.) un 3. Elisabeth Nimrichter no „The Toronto Daily Star" (50 dol.). Mūsu lasītāju nobalsojumā neviena no šīm daiļavām neierindojās pat starp pirmajām sešām: Flina ierindojās 10. vietā (11 punktu), Nevina — 8. vietā (13 punktu) un Nimrichtere — 7. vietā (15 punktu).

Mūsu lasītāju nobalsojumā no 18 daiļavām tikai viena neieguva nevienu balsi. Uzvarētāja kļuva Lesia Dmytriw no „Ukrainian Press" ar 54 punktiem, 2. Marilyn Koski no „The Telegram" ar 52 punktiem, 3. Lis Marquardsen no „Danish Press" ar 35 punktiem, 4. Penny Dunlop no „Canadian News" ar 25 punktiem, 5. Mary Muscat no „Hydro" ar 21 punktu un 6. Alina Bugajskij no „Polish Voice" ar 16 punktiem.

Nevienam sacensības dalībniekam nav izdevies pareizi noteikt pirmo trīs daiļavu vietu kārtību. Divi lasītāji beigu vērtējumam tika vistuvāk, pareizi nosakot uzvarētāju, bet abas pārējās samainīta vietu kārtībā. Šiem diviem lasītājiem piešķiram izsolīto balvu — mūsu laikraksta pusgada abonementu. Šie laimīgie ir A. Līdums Sūsenmarijā (93 Mosuch St.) un Vilnis Kajaks Vankuverā (2125 Berkley Ave.).

Visvairāk priecājamies par kāda cittautieša — latviešu dzīvesbiedres iesūtījumu, kuŗa pavadrindās raksta: „I find your paper very interesting — what I can read of it with the aid of a dictionary — and appreciate the opportunity of taking part in this contest. May the best-looking girl win!"

Mēs ceram, ka viņas vēlējums ir piepildījies.

Redakcija

ŽŪRIJAS IZVĒLĒTĀS TRĪS DAIĻAVAS
No kreisās: 1. Moira Flynn, 2. Margery Nevin un 3. Elisabeth Nimrichter.

PIRMAIS UGUNSKURS SAULAINĒ

Pirmo ugunskuru pēc vienas nedēļas nometņošanas Saulainē 6. jūlijā aizdedzināja Brokportas universitātes profesors R. Zaļups. Atmiņu stāstījumā profesors aizveda viesus uz ļaužu pārpildīto Daugavmalu, kad pirmās latviešu strēlnieku vienības cēlās pāri Daugavai, lai dotos uz cīņu laukiem Latviju darīt brīvu. Soļodami strēlnieki dziedāja: „Div' dūjiņas". To nodziedāja arī ugunskura dalībnieki. Tā, mijoties nometņotāju priekšnesumiem ar dziesmām, ugunskura programma bija gan pabeigta, bet gaišās liesmas neļāva tik drīz aiziet; arī zēnu nometnes vadītājs Guntis Siliņš atļāva izdziedāties, „cik sirds kāro". Patīkami bija dzirdēt, ka dažā dziesmā bērni dziedāja pareizos teksta vārdus, kamēr vecāki vilka dažas ieviestas „nezāles". Bet — kas var dziesmas izdziedāt? Kad visiem bija jādodas pie miera, vēl dzirdēja žēlabas, ka palikušas nedziedātas tik daudz dziesmu, kuŗām zinot visus vārdus un pareizās meldijas.

Sekojošās svētdienas rītā zvans aicināja nometņotājus, vecākus un Saulaines viesus pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa dievkalpojumam, kuŗu vadīja viesis — mācītājs Eduards Ķerģis, svētrunā pakavējoties pie domas par līdzsvarotu dzīvi, kopjot gara un miesas veselību. Pirms došanās uz dievkalpojumu Toronto, viesis nometnē uzturējās vairākas stundas, izstaigājot bērnu ēku, tērzējot ar sastaptiem ļaudīm un iebaudot garšīgās pusdienas.

Nedēļas nogale bija jūtami dzīvāka Saulainē, siltais laiks bija pievilinājis arī daudzus pilsētniekus, kas meklēja veldzi Notavasagas upē.

Bērnu svētki Saulainē paredzēti 3. un 4. augustā. J. U.

TORONTO ZIŅAS

● Bērnu vasaras nometnē Saulainē par zēnu nometnes vadītāja Gunša Siliņa palīgiem darbojas Andris Lakstīgala, Māris Siliņš, Ivars Stārasts, bet meiteņu nometnes vadītājai Ilzei Koroļkēvičai palīdz Lauma Avēna, Māra Dūle, Jūlija Kurmīte un Valda Siksna. Mazo bērnu nodaļu pārzina skolotāja Renāte Pogule. Nometnes saimnieces Ērikas Šteinbachas palīdzes ir Herta Asare, Elvīra Folkere, Daina Putniņa un Dace Vare. Nometnē katru otru nedēļas nogali notiks V. Brumeļa vadītas nakts rotaļas, bet pārējās nedēļu nogalēs izbraukums autobusos uz kādu ezeru. Skolotāja R. Pogule savukārt uzņēmusies katru dienu veltīt vienu stundu nodarbībām ar bērniem, kuŗiem nav nekādu latviešu valodas priekšzināšanu, kas gūtas latviešu skolā. Lietainā laikā G. Siliņš vadīs nodarbības dažādos rokdarbos telpās, bet regulārajā nometnes programmā ir filmu izrādes piektdienu un ugunskuri sestdienu vakaros.

● Ingeborgas Veinbergas klavierstudijas audzēkņu vakarā 27. jūnijā Sir Wilfrid Laurier Collegiate zālē piedalījās 24 skolēni, kuŗu sniegumā noklausījās ap 70 apmeklētāju. I. Veinberga, kuŗa darbojas par mūzikas skolotāju divās skolās, mācības savā privātstudijā atsāks atkal rudenī.

● Latviešu klubs „Jautrais ods" DV namā atkal būs atvērts 20. jūlijā, sākot ar plkst. 8 vakarā.

● TLMM kluba internās šaušanas sacīkstes notiks 27. jūlijā plkst. 12 dienā Bērzainē. Pēc sacīkstēm paredzēts kluba biedru vakars ar ievestiem viesiem.

● Toronto latviešu koklētāju ansamblis (Ilze Šmite, Anita Granti̧ņa, Rita Āpše un Sarmīte Butāne), kas tagad pieņēmis nosaukumu Alsunga, Tautību nedēļas ietvaros 3. jūlijā piedalījās priekšnesumos pie pilsētas valdes. Ar divām tautas dejām piedalījās arī TLB tautas deju kopa Diždancis Z. Miezīša vadībā, vienu deju sniedzot koklētāju ansambļa, bet otru akordeonista A. Semenova pavadījumā. — 23. jūlijā ansamblis Alsunga 5 koklētāju sastāvā izlidos uz Eiropu, lai ar priekšnesumiem piedalītos pasaules latviešu jaunatnes kongresā Rietumberlīnē. Pēc tam ansamblis uzstāsies Kanadas nacionālajā izstādē Toronto un ASV latviešu 4. vispārējos dziesmu svētkos Klīvlendā, piedaloties Lilijas Gleškes iestudētajā uzvedumā „Atvadības". Oktobŗa sākumā koklētājas savukārt piedalīsies kokļu dienās Čikagā, pēc tam Latvijas dibināšanas 50 gadiem veltītajos priekšnesumos Ontario karaliskajā mūzejā Toronto.

Divi jubilāri

Prāvestam Aleksandram Mitulim 15. jūlijā apritēja 75 mūža gadi. Viņš dzimis Zemgalē kā muižas pārvaldnieka dēls, baudījis labu mājas audzināšanu, apmeklējis vācu skolu Jelgavā un pēc tam klasisko ģimnaziju. Tā viņa iekšējā pasaule veidojusies kā vācu, tā krievu klasiskās literātūras ietekmē, tomēr saglabājot un izkopjot latvisko garu. Sākot

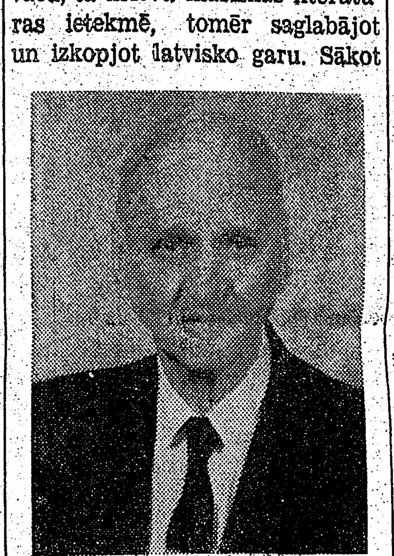

Prāv. A. Mitulis

teoloģijas studijas Tērbatas universitātē, viņš pievienojās korporācijas Lettonia saimei.

Pirmā pasaules kaŗa laikā arī A. Mituli, tāpat kā daudzus citus studentus, iesauca armijā. Odesā viņš pabeidza vienu no vecākajām cara Krievijas kaŗaskolām, pēc tam bija virsnieks kādā krievu pulkā, bet vēlāk latviešu strēlnieku rindās. A. Mitulis dienēja arī Latvijas armijā, kuŗā viņu piekomandēja virspavēlniecības štābam Rīgā, lai dotu iespēju pabeigt studijas.

Teoloģijas studijas A. Mitulis beidza 1923. gadā, bet 1925. gadā viņu ordinēja par mācītāju. Sākumā viņš darbojās par vikāru Rīgā, tad bija adjunkts Sv. Jāņa baznīcā, bet pēc māc. Ģima nāves viņu ievēlēja par šīs draudzes mācītāju. Šai amatā viņš palika līdz 1944. gadam, līdztekus darbodamies par ticības mācības skolotāju vairākās Rīgas vidusskolās (Franču licejā, Olava komercskolā u.c.). Pirmos bēgļa gadus pēc otra pasaules kaŗa A. Mitulis aizvadīja Vācijā, kur arī kļuva prāvests, bet 1950. gada maijā iecelojā Kanadā. Še viņa pirmais darba lauks bija Petavavā un Rolftonā, pēc tam kādu laiku viņš bija Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs, bet 1952. gada rudenī viņu par mācītāju izraudzīja Portartūras latviešu draudze, kuŗai kalpo vēl tagad, reizē aprūpējot arī vietējo vācu draudzi.

A. S.

★

Uz 50 mūža gadiem 8. jūlijā atskatījās Toronto delikatešu veikala īpašnieks un kādreiz rosīgais DV un citu organizāciju darbinieks Laimonis Līdums, kuŗa šūpulis kārts Rankas pagasta lauksaimnieka ģimenē. Še arī sākās viņa sabiedriskās gaitas sākumā skautu un vēlāk aizsargu organizācijā. Veicot obligāto kaŗadienestu armijas štāba bataljonā, viņam nācās būt acu lieciniekam sāpīgajam brīdim Rīgas pilī, kad komūnisti deportēja pēdējo Latvijas valsts prezidentu K. Ulmani.

Otrā pasaules kaŗa laikā L. Līdums cīnījās austrumu frontē un vēlāk dzimtenē, sūtot rakstus frontes laikrakstam „Daugavas Vanagi"; viņa dzejoļi arī nolasīti Rīgas radiofona kaŗavīru pusstundās. Arī pirmajos bēgļa gados viņš piedalījās izdevuma „Vircburgas Latviešu Vēstis" satura kuplināšanā, bet vēlāk Traunšteinas nometnē bija administrātors, izveidojot slimnīcu, ģimnaziju, skautu un gaidu vienības, kā arī piedaloties DV nodaļas darbā.

1950. gadā iecelojis Kanadā, L. Līdums bija viens no DV Sv. Katrīnu nodaļas dibinātājiem un tās pirmais priekšsēdis, vēlāk piedalījās arī DV Niagaras nodaļas dibināšanā, būdams arī LNAK pārstāvis Sv. Katrīnās, kur kopā ar Albertu Sprudžu un citiem organizēja vietējā raidītājā latviešu pusstundas. L. Līdums piedalījies 12 Kanadas DV delegātu sapulcēs, 6 gadus bijis zemes valdes vicepriekšsēdis, vairākus ga-

Laimonis Līdums

dus zemes valdes un revīzijas komisijas loceklis, arvien atlicinādams laiku arī darbam DV Toronto nodaļā. Kādu laiku L. Līdums bija arī DV apgāda vadītājs, laikraksta „Latvija Amerikā" redakcijas kollēģijas loceklis un DV organizācijas delegāts LNAK padomē.

Atceroties sabiedriskās darbības gadus, L. Līdums tagad saka: „Savu darbu sabiedrībā esmu vienmēr veltījis kopīgajām interesēm, ne sīkiem grupējumiem, tādēļ piedzīvotos sarūgtinājumus esmu varējis vieglāk aizmirst." Kā saimnieciska pasākuma īpašniekam jubilāram tagad laika vairs neatliek sabiedriskajam darbam, jo darbs veikalā, kuŗu vada kopā ar dzīvesbiedri Zentu, piepalīdzot dēlam Tālim, aizņem arī visu t.s. brīvo laiku.

O. K.

IEVĒRĪBAI

Sakarā ar vasaras laiku turpmāk līdz 15. septembrim Daugavas Vanagu grāmatnīca, 491 College ielā, atvērta pirmdienās, trešdienās un piektdienās no plkst. 9 rītā līdz pl. 6 vakarā, otrdienās un ceturtdienās no plkst. 9 rītā līdz pl. 8 vakarā, bet sestdienās no plkst. 9 rītā līdz 12 dienā.

APMEKLĒJUMI LATVIJAS CIEMĀ

PRĀVESTS ARNOLDS GROSBACHS PIE MISIONĀRES ANNAS IRBES INDIJĀ (3)

Uzkāpām uz jumta. Te Anna Irbe guļ dažu nakti uz cementa, ja mājās ir kādi viesi vai nakts pārāk spiedīga. Pašreiz dienā ir 116 un naktī 100 gradu pēc Fārenheita. Uz jumta jau vairāk gaisa, bet toties arī vairāk knišļu. Misionāre nekad nenoslēdz savas telpas. Te cilvēki nāk un iet bez pieklauvēšanas. Vēl tagad viņa palīdz. Pirms dažām nedēļām pie viņas uznests vīrietis, kuŗu uz ielas sabraukusi automašīna. Viņam nav bijis naudas slimnīcai, tātad — jāpalīdz Annai Irbei. Pie viņas nāk kristieši, bet vēl vairāk hindi un muhamedāņi. Misionāre nešķiro nevienu. Visi ir Dieva bērni, jāpalīdz visiem, kuŗiem vien palīdzība vajadzīga. Kad viņa pārcelsies uz Kunūru, arī tur būs jāpalīdz, jo tur viņu tāpat pazīst. Tā aiziet ne tikai nauda, kuŗu reizēm viņai atsūta misijas draugi, bet arī pašas pensija. Viņai jau nekā nevajagot. Varot iztikt, arī ēdot vienreiz dienā.

Stāstu par savu nodomu apciemot Karunagarapuri ciemu. Viņa pati nevarēšot braukt, jo jāpalīdz Dēzijai eksāmenu laikā. Karunagarapuri ciems no šejienes ir ap 280 jūdžu. Vienīgais cilvēks, kas man varēšot palīdzēt, ir indiešu mācītājs Stīvens (Stephen), bet viņš savukārt dzīvo 200 jūdžu no ciema uz otru pusi. Nepadodos neveiksmes priekšā un eju zvanīt pa tālruni māc. Stīvenam. Laimīgā kārtā viņš ir mājās. Norunāju ar viņu satikties nākošajā dienā Koimbatores pilsētā. Es došos turp ar lidmašīnu, viņš — ar auto.

Otrā dienā atvados no Annas Irbes, lai pēc pāris dienām atkal ar viņu satiktos. Liekas, ka viss ir kārtībā. Stundu vēlāk esmu lidlaukā, kur rakstu kartītes uz mājām. Noskanot aicinājumam doties uz lidmašīnu, spraucos uz durvīm. Te pēkšņi redzu, ka pie durvīm starp cilvēkiem sēž Anna Irbe. Steidzos viņai klāt apziņā, ka noticis kaut kas negaidīts. Kādēļ es esot aizbraucis viens pats? Viņa taču gribējusi mani izvadīt. Esmu it kā bez valodas. Es taču pēc pāris dienām būšu atpakaļ. Bet, varbūt, viņa tad vairs nespēšot mani izvadīt, — saka Anna Irbe. Esmu aizkustināts līdz asarām. Sirmā misionāre kailām kājām un kailu galvu mērojusi 10 jūdžu līdz lidlaukam autobusā, lai mani izvadītu, jo, kas zina, vai Dievs to citreiz vairs atļaus.

Paldies Dievam, viņš atļāva.

★

Tā vairs nav vienkārša taciņa, pa kuŗu misionāre Anna Irbe kopā ar saviem nastu nesējiem 1933. gadā devās no Koimbatores pilsētas mūža mežā, lai sameklētu vietu jaunceļamajam misijas ciemam. Vienkāršās taciņas vietā tagad ir labs, vietām pat ļoti labs lielceļš, kuŗu savā laikā izbūvējuši angļi, un pa to virzās ne tikai vēršu vilkti rati, bet arī automašīnas. Mūža meži Koimbatores apkārtnē ir izcirsti, te radušies jauni ciemi, jo gadu desmitos iedzīvotāju skaits ārkārtīgi pieaudzis. Kur misionārei bija jāiet divas dienas, tur tagad ar automašīnu, pat lēnām braucot, var nokļūt divās stundās.

Beidzot Karunagarapuri ciems ir sasniegts, ko vēstī neliels stabiņš ar uzrakstu ceļa malā. „Kas gan var atcerēties tik grūtu nosaukumu Karunagarapuri (Dieva žēlastības ciems? Sauksim to vienkārši par Latvijas ciemu," savā laikā Rīgā sprieda Baznīcas virsvaldes locekļi. Tā arī palika Latvijas draudzēs lietošanā ienācа šis vienkāršotais nosaukums.

Ir svētdienas rīta vienpadsmitā stunda, un karstums jau sasniedzis 106 Fārenheita gradus, kad sirdi saviļņo otrs lielais pārdzīvojums, izkāpjot kopā ar mācītāju G. Stīvenu no automašīnas pie ciema vārtiem. Mūs sveicina uzraksts, kas angļu un indiešu valodā liecina par Annas Irbes sirdī nesto un darbos parādīto ticības apliecinājumu: „Mīli savu Dievu un mīli savu tuvāko!" Pāri šim uzrakstam paceļas krusts. Pirmajā mirklī liekas, ka tie ir baznīcas vārti, jo tūlīt aiz tiem kreisajā pusē paceļas balts dievnams, bet nevienam indiešu ciemam līdz šim vārtus nebiju redzējis. Tomēr te taču ir Latvijas ciems, un ciemam ir savi vārti. Aiz vārtiem sakrautas dēļu un ķieģeļu kaudzes. Zviedrijas baznīca dāvina ciemam izskatīgu skolas namu, kuŗu pašreiz ceļ labajā pusē pre-

Ieslīdam baznīcā u
mies ceļos — te, kur re
sionāres Annas Irbe
skaistākais vainagoju
klusas lūgšanas katram
lodā paveras skats, kā
esmu redzējis nevienā
dievnamā. Kancelē ru
mācītājs — melnu sej
tā talārā. Uz sarkanas
tā altāŗa paceļas vien
ka krusts. Altāŗa pa
ma vienā pusē uz sola
ģelists, izskatā līdzīg
jam, kas ir arī priekš
jo ērģeļu dievnamā
draudze nometusies
uz grīdas. Sēž tur vi
tes un bērni bez kād
kārtības vai rindas uz
tajiem zāļu paklājiem
skatieni ir vērsti uz k
dievnamā nedzird nek
tikai indiešu mācītāja
balsi. Kaut mūsu ienā
pavisam klusa un i
neuzkrītoša, taču kaut
manīts, un viena otr
griežas uz baltā svešin
Negribas radīt ilgstoš
dievnamā, tādēļ saska
mācītāju Stīvenu un i
kal laukā. Gribas re
kuŗā Anna Irbe pirm
iestiprināja krustu pa
trim palmām.

Tur jau tas arī ir,
otrā galā iesvētīts u
nesdams jau 35 gadu
klajas debess notikuši
jumi līdz laikam, k
dievnamu. Tikai dau
mainījies. Trīs palmu
auguši palmu un cit
koku apstādījumi. Kr
ir pacelts uz īpaši izg
menta paaugstināj
priekšpusē izveidots
Krusta kalniņā, kā šo
tagad sauc, pulcējas k
nīgos gadījumos vai
vakaros, lai dziedātu
gās Dieva dziesmas, k
esot ar ļoti gaišu un p
turu. Dzīve vairs nav b
du ieleja, jo Pestītājs
un nodibinājis šai viet
stību.

Dodamies ...
tu, kur Anna Irbe uz
mo būdiņu ar palmu
tu. Tagad šai vietā
celtne, un te dzīvo
baznīcas sūtīta misio
pārzina visus ciema
iestādījumus. Tik s
Anna Irbe nekad na

Ejam tālāk, lai ap
nas Irbes celto patv
niem, kuŗa bijusi ļot
dzīga. Uzmeklējot me
paslēpušās māla būd
dzīvoja pariji (atst
nai Irbei pavēries ies
laimīgo ļaužu ārkār
jos dzīves apstākļos.
niem, kuŗi še piedz
dzīvs un izauga tika
rums nomira jau pi
gadā, kad mātei no
vairs nebija ko dot
zajam rāpainītim
meklēt sev barība. K
ņa mežā atrada, to
tur bija tārpi, kāpuri,
citi dievu sūtīti barī
Un ja dievi tos nesū
zo paņēma pie sevis
nabaga cilvēks var
arī tādi, kas piedzi
līši, jo mātei viņas g
dā neviens nespēja
tad bija vienkārši j
jo — kas gan tādu
dzināt un apgādāt?
dējos Anna Irbe m
ja Dievs viņu bija
laikā un bērns vēl b
tad to atnestu uz s
Daudzi no veselaji
mežā saslima ar āda
augoņiem, bet visva
slimībām, jo mežs
džeja no mēslu mu
kaiņiem, kuŗi līda a
bērnam stāvēs klāt
mūdžus nost? Prot
diem bērniem, kas
cāki rūpējās un dev
burvju ārstiem. Pē
izdzīšanas šie ārsti
jās actiņās iekaisīt
ta stikla pulveri.
gas brīnuma zāles,
ja ļoti grūti tikt.
zaudēja ar šīm zāl
gaismu, ko tur
Kāds dievs bija ac
sev, un dievam v
prieku. — Arī no
vairāki saradās mi
ņā. Bet tad pietrū
ja nekavējoties jā
tversmes ēka. Reiz
bija līdz 120 bērnu

Sastopos ciemā
nas Irbes atrast

APMEKLĒJUMI LATVIJAS CIEMĀ

PRĀVESTS ARNOLDS GROSBACHS PIE MISIONĀRES ANNAS IRBES INDIJĀ (3)

Uzkāpām uz jumta. Te Anna Irbe guļ dažu nakti uz cementa, ja mājās ir kādi viesi vai nakts pārāk spiedīga. Pašreiz dienā ir 116 un naktī 100 gradu pēc Fārenheita. Uz jumta jau vairāk gaisa, bet toties arī vairāk knišļu. Misionāre nekad nenoslēdz savas telpas. Te cilvēki nāk un iet bez pieklauvēšanas. Vēl tagad viņa palīdz. Pirms dažām nedēļām pie viņas uznests vīrietis, kuru uz ielas sabraukusi automašīna. Viņam nav bijis naudas slimnīcai, tātad — jāpalīdz Annai Irbei. Pie viņas nāk kristieši, bet vēl vairāk hindi un muhamedāņi. Misionāre nešķiro nevienu. Visi ir Dieva bērni, jāpalīdz visiem, kuriem vien palīdzība vajadzīga. Kad viņa pārcelsies uz Kunūru, arī tur būs jāpalīdz, jo tur viņu tāpat pazīst. Tā aiziet ne tikai nauda, kuru reizēm viņai atsūta misijas draugi, bet arī pašas pensija. Viņai jau nekā nevajagot. Varot iztikt, arī ēdot vienreiz dienā.

Stāstu par savu nodomu apciemot Karunagarapuri ciemu. Viņa pati nevarēšot braukt, jo jāpalīdz Dēzijai eksāmenu laikā. Karunagarapuri ciems no šejienes ir ap 280 jūdžu. Vienīgais cilvēks, kas man varēšot palīdzēt, ir indiešu mācītājs Stīvens (Stephen), bet viņš savukārt dzīvo 200 jūdžu no ciema uz otru pusi. Nepadodos neveiksmes priekšā un eju zvanīt pa tālruni māc. Stīvenam. Laimīgā kārtā viņš ir mājās. Norunāju ar viņu satikties nākošajā dienā Koimbatores pilsētā. Es došos turp ar lidmašīnu, viņš — ar auto.

Otrā dienā atvados no Annas Irbes, lai pēc pāris dienām atkal ar viņu satiktos. Liekas, ka viss ir kārtībā. Stundu vēlāk esmu lidlaukā, kur rakstu kartītes uz mājām. Noskanot aicinājumam doties uz lidmašīnu, spraucos uz durvīm. Te pēkšņi redzu, ka pie durvīm starp cilvēkiem sēž Anna Irbe. Steidzos viņai klāt apziņā, ka noticis kaut kas negaidīts. Kādēļ es esot aizbraucis viens pats? Viņa taču gribējusi mani izvadīt. Esmu it kā bez valodas. Es taču pēc pāris dienām būšu atpakaļ. Bet, varbūt, viņa tad vairs nespēšot mani izvadīt, — saka Anna Irbe. Esmu aizkustināts līdz asarām. Sirmā misionāre kailām kājām un kailu galvu mērojusi 10 jūdžu līdz lidlaukam autobusā, lai mani izvadītu, jo, kas zina, vai Dievs to citreiz vairs atļaus.

Paldies Dievam, viņš atļāva.

☆

Tā vairs nav vienkārša taciņa, pa kuru misionāre Anna Irbe kopā ar saviem nastu nesējiem 1933. gadā devās no Koimbatores pilsētas mūža mežā, lai sameklētu vietu jaunceļamajam misijas ciemam. Vienkāršās taciņas vietā tagad ir labs, vietām pat ļoti labs lielceļš, kuru savā laikā izbūvējuši angļi, un pa to virzās ne tikai vēršu vilkti rati, bet arī automašīnas. Mūža meži Koimbatores apkārtnē ir izcirsti, te radušies jauni ciemi, jo gadu desmitos iedzīvotāju skaits ārkārtīgi pieaudzis. Kur misionārei bija jāiet divas dienas, tur tagad ar automašīnu, pat lēnām braucot, var nokļūt divās stundās.

Beidzot Karunagarapuri ciems ir sasniegts, ko vēstī neliels stabiņš ar uzrakstu ceļa malā. „Kas gan var atcerēties tik grūtu nosaukumu Karunagarapuri (Dieva žēlastības ciems? Sauksim to vienkārši par Latvijas ciemu," savā laikā Rīgā sprieda Baznīcas virsvaldes locekļi. Tā arī palika Latvijas draudzēs lietošanā ienāca šis vienkāršotais nosaukums.

Ir svētdienas rīta vienpadsmitā stunda, un karstums jau sasniedzis 106 Fārenheita gradus, kad sirdi saviļņo otrs lielais pārdzīvojums, izkāpjot kopā ar mācītāju G. Stīvenu no automašīnas pie ciema vārtiem. Mūs sveicina uzraksts, kas angļu un indiešu valodā liecina par Annas Irbes sirdī nesto un darbos parādīto ticības apliecinājumu: „Mīli savu Dievu un mīli savu tuvāko!" Pāri šim uzrakstam paceļas krusts. Pirmajā mirklī liekas, ka tie ir baznīcas vārti, jo tūlīt aiz tiem kreisajā pusē paceļas balts dievnams, bet nevienam indiešu ciemam līdz šim vārtus nebiju redzējis. Tomēr te taču ir Latvijas ciems, un ciemam ir savi vārti. Aiz vārtiem sakrautas dēļu un ķieģeļu kaudzes. Zviedrijas baznīca dāvina ciemam izskatīgu skolas namu, kuru pašreiz ceļ labajā pusē pretim baznīcai.

Ieslīdam baznīcā un nometamies ceļos — te, kur redzams misionāres Annas Irbes darba skaistākais vainagojums. Pēc klusas lūgšanas katram savā valodā paveras skats, kādu vēl neesmu redzējis nevienā luterāņu dievnamā. Kancelē runā indiešu mācītājs — melnu seju un baltā talārā. Uz sarkanas segas klātā altāra paceļas vienkāršs koka krusts. Altāra paaugstinājuma vienā pusē uz sola sēž evaņģelists, izskatā līdzīgs mācītājam, kas ir arī priekšdziedātājs, jo ērģeļu dievnamā nav. Pati draudze nometusies dievnamā uz grīdas. Sēž tur vīri, sievietes un bērni bez kādas ārējās kārtības vai rindas uz līdzpaņemtajiem zāļu paklājiem. Bet visu skatieni ir vērsti uz kanceli, un dievnamā nedzird nekā cita kā tikai indiešu mācītāja dziedošo balsi. Kaut mūsu ienākšana bija pavisam klusa un izturēšanās neuzkrītoša, taču kaut kas ir pamanīts, un viena otra seja pagriežas uz baltā svešinieka pusi. Negribas radīt ilgstošu nemieru dievnamā, tādēļ saskatāmies ar mācītāju Stīvenu un izslīdam atkal laukā. Gribas redzēt vietu, kurā Anna Irbe pirmajā dienā iestiprināja krustu pakalnā starp trim palmām.

Tur jau tas arī ir, — ciema otrā galā iesvētīts un svētību nesdams jau 35 gadus. Te zem klajas debess notikuši dievkalpojumi līdz laikam, kad uzcēla dievnamu. Tikai daudz kas ir mainījies. Trīs palmu vietā saauguši palmu un citu tropisku koku apstādījumi. Krusts tagad ir pacelts uz īpaši izgatavota cementa paaugstinājuma, tā priekšpusē izveidots laukums. Krusta kalniņā, kā šo vietu vēl tagad sauc, pulcējas kristieši svinīgos gadījumos vai svētdienu vakaros, lai dziedātu savas sērīgās Dieva dziesmas, kuras tomēr esot ar ļoti gaišu un priecīgu saturu. Dzīve vairs nav bezcerīga bēdu ieleja, jo Pestītājs ir atnācis un nodibinājis šai vietā savu valstību.

Dodamies lēnām soļiem uz vietu, kur Anna Irbe uzcēla sev pirmo būdiņu ar palmu lapu jumtu. Tagad šai vietā ir divstāvu celtne, un te dzīvo Zviedrijas baznīcas sūtīta misionāre, kura pārzina visus ciema labdarības iestādījumus. Tik skaistā ēkā Anna Irbe nekad nav dzīvojusi.

Ejam tālāk, lai apskatītu Annas Irbes celto patversmi bērniem, kura bijusi ļoti drīz vajadzīga. Uzmeklējot meža biezoknī paslēpušās māla būdiņas, kurās dzīvoja pariji (atstumtie), Annai Irbei pavēries ieskats šo nelaimīgo ļaužu ārkārtīgi bēdīgajos dzīves apstākļos. No 10 bērniem, kuri še piedzima, palika dzīvs un izauga tikai viens. Vairums nomira jau pirmajā mūža gadā, kad mātei no savas krūts vairs nebija ko dot ēst, un mazajam rāpainītim bija jāsāk meklēt sev barība. Ko vien rociņa mežā atrada, to bāza mutē: tur bija tārpi, kāpuri, gliemeži un citi dievu sūtīti barības līdzekļi. Un ja dievi tos nesūtīja un mazo paņēma pie sevis, tad — ko nabaga cilvēks var darīt? Bija arī tādi, kas piedzima kā kropļīši, jo mātei viņas grūtajā stundā neviens nespēja palīdzēt. Tos tad bija vienkārši jāizliek mežā, jo — kas gan tādu varēja uzaudzināt un apgādāt? Tieši šos pēdējos Anna Irbe mežā uzlasīja, ja Dievs viņu bija sūtījis īstajā laikā un bērns vēl bija dzīvs, lai tad to atnestu uz savu būdiņu. Daudzi no veselajiem bērniem mežā saslima ar ādas kaitēm un augoņiem, bet visvairāk ar acu slimībām, jo mežs mudžēt mudžēja no mēslu mušām un kukaiņiem, kuri līda acīs. Kas tad bērnam stāvēs klāt un dzīs šos mūdžus nost? Protams, par tādiem bērniem, kas saslima, vecāki rūpējās un devās pie saviem burvju ārstiem. Pēc ļauna gara izdzīšanas šie ārsti mēdza slimajās actiņās iekaisīt sasmalcināta stikla pulveri. Tās bija dārgas brīnuma zāles, jo pie tām bija ļoti grūti tikt. Ja nu bērns zaudēja ar šīm zālēm savu acu gaismu, ko tur varēja darīt? Kāds dievs bija actiņas paņēmis sev, un dievam viss jādod ar prieku. — Arī no šiem bērniem vairāki saradās misionāres būdiņā. Bet tad pietrūka vietas, bija nekavējoties jāceļ bērnu patversmes ēka. Reizēm patversmē bija līdz 120 bērnu.

Sastopos ciemā ar diviem Annas Irbes atrastiem bērniem — kropļiem, kas tagad jau sasniegušas sievietes gadus. Viena no viņām kā mazs bērns [illegible] rām. Rokas tai uzmauktas gumijas plecnas, lai asie akmeņi un gruži tai nesadurtu. Viņa iet ar kājām un rokām. — Sastopos arī ar divām aklām sievietēm, kuras Anna Irbe mežā atradusi kā bērnus, kuriem dievi acis paņēmuši. Izdzirdušas, ka esmu no tās pašas tautas, no kuras nākusi viņu Mīļā māte, sievietes klanās man līdz zemei un grib krist pie zemes. Protams, to neļauju, jo tad jau man draudētu sajūta, ka man jākrīt viņu priekšā un jālūdz piedošana, ka savā laikā neierados viņām palīdzēt.

(Turpinājums sekos)

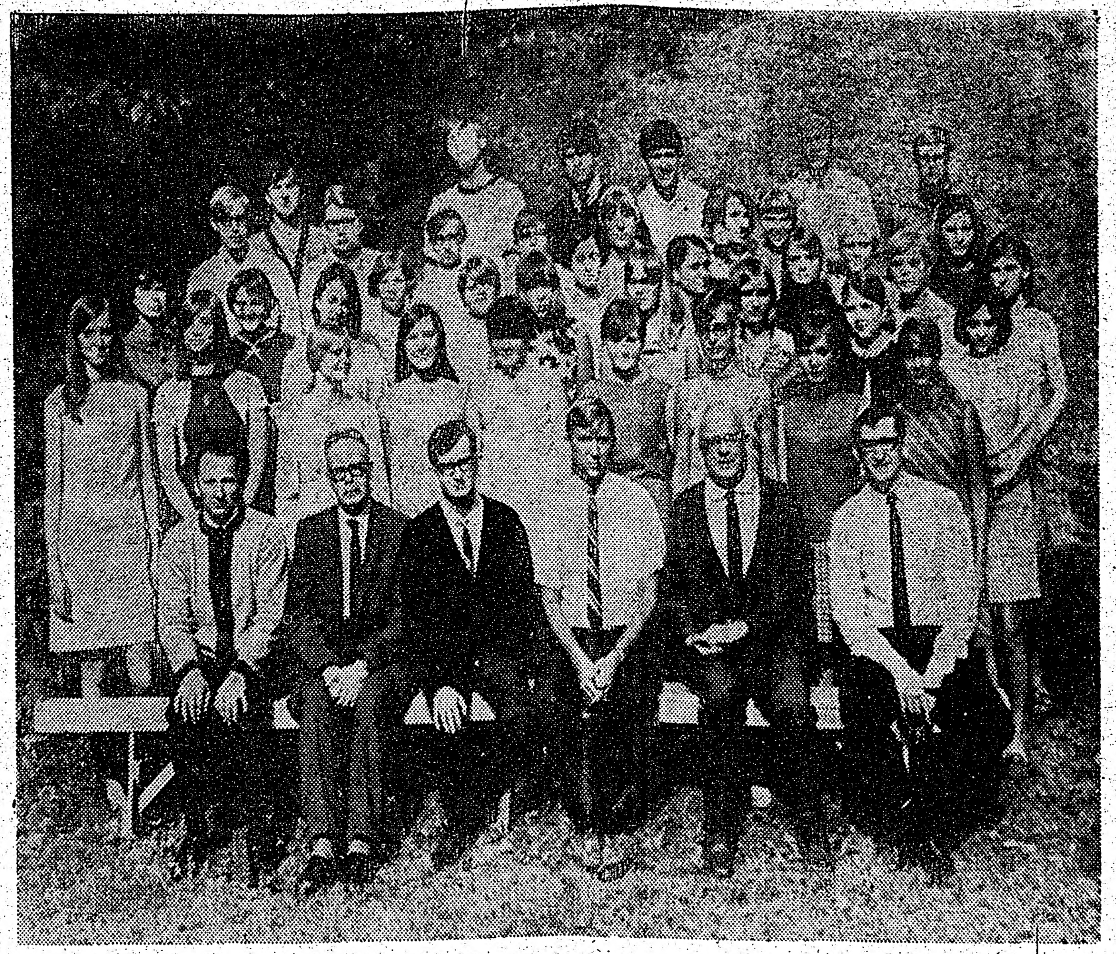

Kristīgās jaunatnes dalībnieki ar vadītājiem Gaŗezerā: pirmā rindā no kreisās sēž māc. V. Grīnvalds, māc. P. Nesaule, kursu vadītājs māc. I. Gaide, māc. M. Ķirsons, prof. Dr. E. Šmits un Edvīns Auzenbergs. Foto: J. Cālītis

MODĀS VECAIS IMBISHAUZENAS GARS

KRISTĪGĀS JAUNATNES KURSI UN DIENAS GAŖEZERĀ

Jūnija pēdējā nedēļā Gaŗezerā notika kristīgās jaunatnes kursi, kuri 29. un 30. jūnijā beidzās ar ASV vidienas draudžu jaunatnes dienām. Abiem sarīkojumiem bija cieša sakarība, jo jaunatnes dienas plānoja un vadīja kursu dalībnieki. Taču būtībā abi pasākumi bija atšķirīgi. LELDAAs jaunatnes nozares vadītājs māc. P. Nesaule šo starpību izskaidroja šādi:

„Kursu dalībnieki nāk gan no ASV, gan Kanadas draudzēm, turpretim jaunatnes dienas ir lokāls ASV vidienas draudžu sarīkojums. Atšķirība ir arī idejā. Kursi domāti galvenokārt mācībām, analizei, diskusijām un uzskatu nostabilizēšanai, kamēr jaunatnes dienu mērķis — izraisīt dalībniekos saviļņojumu un sajūsmu reliģiskajā un nacionālajā plāksnē. Abi pasākumi izdevās ļoti labi. Jaunatnes dienu dalībnieku skaits pārsniedza 80, kursos bija vairāk dalībnieku nekā pērn — 13 zēnu un 32 meitenes. Visvairāk jāpriecājas par ciešo kontaktu vadītāju un dalībnieku starpā. Pats Dievs mums bijis labvēlīgs: latviešiem daudz jaunu teologu, kas spēj ar jaunietiem strādāt un lieliski ar viņiem saprotas. Manuprāt, nelielā gadu starpība ir viņu priekšrocība; viņi ir jauniešu mentalitātei daudz tuvāk, kas svarīgi kā diskusijās, tā kursu plānošanā un vadīšanā."

Jaunatnes dienas sākās 29. jūnijā, un tās vadīja kursanti Edīte Krēgere (Klīvlenda) un Kārlis Ērmanis (Mineapole), bet programmu pieteica Edgars Gulbergs un Liene Dindone. Dienu mude bija: „Jaunieti, ieskaties sevī un pazīsti savu apkārtni!" Pirmajā dienā referātus saskaņā ar galveno tematu lasīja prof. Ed. Šmits un māc. J. Cālītis. Bija arī sadraudzības vakars un jauniešu pievakare, bet pēcpusdienā sporta spēles pie ezera. 30. jūnijā priekšpusdienā notika paneļdiskusija par tematu: „Kristiānisms un latvietība".

Pēc māc. P. Nesaules domām, šiem kursiem būtu jākļūst nākotnē par jauniešu pulcēšanās vietu no visām ASV draudzēm, un tie būtu jāplāno vismaz 10 dienu ilgam periodam. Pateicoties Latviešu centra Gaŗezers pretimnākšanai un LELDAAs sniegtajam atbalstam, kursantu dalības maksa visai nedēļai bija minimāla — 30 dol. „Mums vajadzīgi nesavtīgi darbinieki un jauniešu atsaucība — lai šis pasākums nākošajos gados sasniegtu tikpat augstu līmeni kā kādreiz Imbishauzenā vai Berchtesgadenā Vācijā," optimistiski sacīja jaunatnes nozares vadītājs.

Gados vecākais vadītāju vidū bija prof. Ed. Šmits, kas pazīstams ar savu kādreizējo darbību arī Imbishauzenas centrā. Kādi viņa iespaidi par šīs vasaras kursantiem, salīdzinājumā ar Imbishauzenas grupu dalībniekiem?

„Jauniešu situācija toreiz bija daudz vienkāršāka. Viņi nebija padoti nekādam īpašam spiedienam, kā mūsu jaunatne pašreiz," atbildēja sirmais teologs. „Viņi nāca uz Imbishauzenu no Vācijas nometnēm, kuras ikviena bija Latvija miniatūrā ar savu latviešu skolu sistēmu un ticības mācību skolu programmā. Nebija plaisas jauniešu un vecāku starpā, viņi bija organiska latviešu sabiedrības daļa. Tādēļ mācību vadītājiem Imbishauzenā bija ciešs un draudzīgs kontakts ar audzēkņiem no pašas pirmās dienas. Tagad latviešu jaunieši ASV padoti no vienas puses apkārtnei un amerikāņu sabiedrībai, bet no otras — vecāku un latviešu sabiedrības ietekmei. Nereti šie spēki cenšas virzīt jauniešus pretējos virzienos. Tā ir sarežģīta situācija, un dažāda ir jauniešu reakcija šādā spiedienā. Kad sāku sarunas ar kursantiem pirmajā dienā, jūtu neuzticību un skepsi, sak' — ko šis vecais kungs no mums īsti grib? Tā pagāja pirmās trīs dienas; ceturtajā ledus bija salauzts — jā, tas bija vecais Imbishauzenas gars! Dabīgi, ka starpība bija arī metožu izvēlē. Ja Imbishauzenā varējām atļauties programmu galvenokārt bazēt uz referātiem, kas pieskaņoti virstematam, Gaŗezera kursos mērķa sasniegšanai izvēlējāmies diskusijas metodi, ļaujot dalībniekiem pašiem risināt problēmas un atklāt patiesību."

Kristīgās jaunatnes kursus vadīja Klīvlendas mācītājs Ivars Gaide, bez tam vadītāju grupā darbojās māc. P. Nesaule, prof. Dr. Ed. Šmits, māc. M. Ķirsons, māc. V. Grīnvalds, māc. V. Vārsbergs, un Klīvlendas sportists Edvīns Auzenbergs. Kursanti nāca no Portlandes (Oregonā), Mineapoles, Milvokiem, Čikāgas, Indianapoles, Kalamazū, Grand Repidiem, Saginavas, Detroitas, Klīvlendas, Linkolnas (Nebr.), Hamiltonas un Montrealas (abas pēdējās Kanadā).

23. jūnijā dejotāja un choreografe Vija Vētra stāstīja kursantiem par sakrālo deju. 24. jūnijā Gaŗezera sanāksmes telpās Ansis Tipāns un Vija Vētra sniedza kursantiem saīsinātu „Veltījums Latvijai" uzvedumu. Tiem, kam bija laimējies to redzēt dažas dienas iepriekš Kalamazū Civic Auditorium skatuves, likās, ka Gaŗezera telpu šaurība, skatuves un drapēriju trūkums prasīja no mākslinieku īpašu piemērošanos un improvizācijas gatavību. Taču īsinājumi netraucēja uzveduma vienību, un epilogā „Mūsu Tēvs" dejas un dejas ritmu koplēdziens izraisīja skatītāju dziļu pārdzīvojumu.

„Kursi bija veltīti garīgai augšanai, sadraudzībai un veselīgam priekam," paskaidroja māc. I. Gaide. „Kaut lietainais laiks kavēja sporta nodarbības, jaunieši aizbrauks mājās noslēguši jaunas draudzības un ar jaunām domām par reliģiju un baznīcu."

Māc. I. Gaide atvēra pabiezus vākus, kuros bija jauniešu vērtējumi par kursiem. Še daži no tiem: „Man patika šie kursi. Tie deva man jaunu uzskatu par reliģiju un ticību." — „Es atbraucu ar pusaizvērtām acīm, braucu mājās ar atvērtām. Esmu tuvāk Dievam." (Abi rakstītāji no Čikāgas). — „Iemācījos daudzas lietas par kristīgo ticību un pati par sevi." (No Hamiltonas). — „Man patika dinamiskās diskusijas, kurās varēja dzīves dziļākos jautājumus atklāti pārrunāt." (No Klīvlendas).

Dinamiskajā diskusijās piedalījās tikai 5 zēni un 4 meitenes. Šo grupu vadīja māc. V. Grīnbergs no Nebraskas. Viņš pastāstīja: „Kursantos šāda veida diskusijas lietojām pirmo reizi. Rezultāti bija ļoti labi; iespējams, ka būs vairākas šādas grupas nākošajā vasarā. Nolūks — pārrunu veidā panākt ciešu kontaktu dalībnieku starpā, lai tie atklātu viens otram savus pārdzīvojumus un uzskatus par dzīves dziļākajām problēmām. Runājām par ticību, Dieva meklēšanu, ģimenes nodibināšanu, laulībām, latviešu sabiedrību u.t.t. Diskusijām veltījām vienu stundu dienā, un vienmēr likās, ka pietrūkst laika."

Kursi beidzās ar svecīšu dievkalpojumu Gaŗezera meža baznīcā, liturģiju vadot māc. I. Gaidem un sprediķojot māc. V. Vārsbergam. Katram jaunietim bija rokā pa svecītei. Pēc dievkalpojuma kursanti tās neizdzēsa, bet sargot liesmiņu pret vēju, garīgas un patriotiskas dziesmas dziedot, devās atpakaļ Vēju kalnā. Vairākkārt ieskanējās jau dievkalpojumā Sibeliusa „Finlandijas" melodijā dziedātā, kursantu iemīļotā dziesma: „Ved mani, Dievs, tik Tavos taisnos ceļos / Dod laimi, kuŗa citiem neliek ciest; / Sniedz roku man, ja grimstu maldos dziļos, / Un visu ļaunu liec par labu griezt…"

A. Zaļinskis

Aicina atcerēties par brīvību maksātos meslus

APSPIESTO TAUTU NEDĒĻAS PARĀDĒ ČIKĀGĀ PIEDALĪSIES 60 PĒDU GAŖA PLATFORMA

Apspiesto tautu nedēļu, kuŗa noteikta ar ASV kongresa lēmumu, Čikāgā atzīmē laikā no 14.—20. jūlijam, piedaloties 20 tautību grupām. Kulminācijas punkts būs svinīgā parādē pēdējā dienā, kuŗa sāksies plkst. 12 dienā Čikāgas centrā — State ielā. Pēc parādes būs kopīgas pusdienas Sheraton House viesnīcas Randolfa zālē, kur, piedaloties ASV kongresa locekļiem un citiem prominentiem viesiem, galveno runu teiks Ilinojas 150 gadu jubilejas komitejas pr-dis Ralfs Ņūmens. Še Nacionālās apspiesto tautu komitejas (darbojas visu ASV mērogā) pārstāvji Filips Guarino un Hračs Abrahamijans, kas ieradīsies no Vašingtonas, arī pasniegs Čikāgas pilsētas galvam R. Dēlijam īpašu piemiņas plaketi. Tā kā šogad apspiestās tautas kopā ar attiecīgo jubilejas komiteju atzīmē arī Ilinojas pavalsts 150 gadu, tad Apspiesto tautu nedēļai šoreiz paredzēti divi temati — „150 labas dzīves gadu Ilinojā" un „Brīvība un neatkarība visām tautām".

Parādē piedalīsies dažādi rotātas platformas, vaļējas automašīnas, pūtējorķestŗi, bundzinieki un, protams, simtiem soļotāju, daudzi no tiem tautas tērpos. Čikāgas parku rajons izgatavojis 60 pēdu gaŗu platformu — lielāko, kas jebkad piedalījusies Apspiesto tautu nedēļas parādē, kuŗas rīcības komitejā latviešus pārstāv Viktors Vīksniņš, kas ir arī Čikāgas apspiesto tautu komitejas priekšsēdis, Augusts Vanags un Zaija Kēlere.

Čikāgas apspiesto tautu komitejas informācijas nozares vadītājs un amerikāņu veterānu preses galvenais sekretārs Džo Martins šai sakarā publicējis īpašu uzsaukumu, kurā citā vidū teikts: „Apspiesto tautu nedēļa ir gadskārtēja atcere, lai stimulētu sabiedrības domu cilvēku tiesību atjaunošanas labā un mudinātu palīdzēt atgūt brīvību visām tautām, kurām šīs tiesības vēl arvien liegtas. ASV dzimušie pilsoņi nespēj iedomāties komūnisma briesmas, jo viņiem brīvība un neatkarība ir paša par sevi saprotama lieta. Šobrīd amerikāņiem tomēr ir lietderīgi pārdomāt mūsu senču maksātos meslus, lai iegūtu un uzturētu ideālus un tiesības, kādas tagad baudām."

„Daudzu tautu un ticību pārstāvji ir cietuši," teikts tālāk minētajā uzsaukumā, „lai beidzot sasniegtu brīvības silto liesmu. Viņi no savām senču zemēm atveduši līdz savu kultūru, tradicijas un ieražas, ar kurām bagātinājuši amerikāņu mantojumu. Viņu dēļ mēs tagad esam īpata un vienreizēja tauta citu pasaules tautu vidū."

Tālāk uzsaukumā lasāms:

„Kopš otra pasaules kaŗa beigām vairāk nekā 12 milj. cilvēku izbēguši no komūnistu apspiestajām zemēm. Daudzi no viņiem ieradušies ASV, kuŗas tiem kļuvušas par pagātnes uzturētāju, tagadnes sargu un nākotnes garantētāju. Šie ļaudis nākuši no dažādām tautām, bet visiem kopīga ir brīvības mīlestība. Kopīga ir arī viņu vēlēšanās panākt brīvību un neatkarību visām tautām, bet viņi tāpat apņēmušies ar nemainīgu un dedzīgu uzticību veikt savus pienākumus par godu Amerikas savienotajām valstīm. Apspiesto tautu grupas šai piemiņas nedēļā apliecinās ASV valdībai savu pateicību par tās stingro nostāju pret komūnistu briesmām Dienvidvietnamā, kā arī sveiks amerikāņu kaŗaspēku un tos sabiedrotos, kas cīnās par brīvību."

Č. Rd.

Ruta Priedkalne izšķīrusies par ASV

Pazīstamā jaunatnes darbiniece un Latviešu studentu centrālās savienības padomes locekle Ruta Priedkalne, kuŗa aizvadītajos iemsvētkos pēc dažu gadu uzturēšanās ASV atgriezās savā dzīvesvietā Austrālijā, izšķīrusies apmesties uz pastāvīgu dzīvi ASV. Jau 20. jūlijā viņa izlidos no Melburnas, lai vispirms atkal „iegrieztos" Eiropā un piedalītos abos nozīmīgajos notikumos — pasaules latviešu jaunatnes kongresā Rietumberlīnē un Eiropas latviešu 2. dziesmu svētkos. Pēc tam viņa dosies ceļā uz ASV ar aprēķinu, lai varētu piedalīties arī ASV latviešu 4. vispārējos dziesmu svētkos Klīvlendā.

ASV Ruta Priedkalne vēlas apmesties kādā no lielākajiem latviešu centriem, tādēļ viņas izšķiršanās svārstījās starp Ņujorku un Čikāgu. Sarunā ar „Austrālijas Latvieša" līdzstrādnieku R. Priedkalne par šo nākošās pastāvīgās dzīvesvietas izvēli izteikusies: „Pa Eiropu man patīk ceļot, bet ne dzīvot, jo vēlos būt lielākā latviešu sabiedrībā. Brīvajā pasaulē Ņujorkā, Čikāgā un Toronto vienkopus dzīvo visvairāk latviešu. Ņujorkā to skaits ir nedaudz lielāks nekā Čikāgā, bet čikāgiešu priekšrocība ir savs latviešu nams, bet Ņujorkā tāda nav. Tā izšķīros par Čikāgu. Ja mani neinteresētu latviešu sabiedrība un darbošanās tajā, tad apmestos ASV skaistākajā pilsētā Sanfrancisko."

Jautāta par latviešu jaunatni dažādajos kontinentos, R. Priedkalne paskaidroja: „Eiropas latviešu jauniešu vadītajai grupai patīk nopietni referāti, bet Amerikā — sēdes un balles. Mūsu jaunieši Austrālijā šai ziņā atrodas kaut kur vidū."

Čikāgā Ruta Priedkalne ieradīsies septembrī, pēc dziesmu svētkiem Klīvlendā.

Rd.

ŅUJORKA

◉ ASV Daugavas vanagu zemes valde piešķīrusi goda rakstus DV apvienības Linkolnā darbiniekiem Valteram Šmitam un Andrejam Eglītim.

Četras teātra izrādes Austrālijā

(Pārnesums no 3. lpp.)

tes patiesībā tēlotajiem rakstuŗiem mazliet atšķirās Mirdza Ansule kā Kaja. Tas, ka viņas loģika ir bijusi tieši galvenā sajaucēja, vēl neattaisno Kajas veidošanu farsa stilā, ja pati izrāde nav veidota kā farss. Liekas gan, ka farsa iezīmes nebija apzinātas, bet nejaušas — aktrises vēl pilnīgi formā neapgūti lomas posmi. Lielāko daļu viesu rotaļīgi izstrādāto Kaja dzirkstīja viegli komiskā manierē, patiesi pārdzīvota un īsta.

Suflēja Lidija Ceple, apgaismotāja Valentīns Bikše, izrādi vadīja Spodris Klauverts, dekorātora palīdze bija Rudīte Grigora, bet administrātors Jānis Ronis.

Māra Kalniete

*

„Skroderdienas Silmačos" un „Meli meklē meli" izrādes noskatījās apmēram ik 450 skatītāju, „Jolanti Durbi" ap 380, bet „Viņa pēdējo gribu" ap 230. Pretēji ASV un Kanadas latviešiem festivāla ballei bija pārdotas tikai 190 ieejas kartes, tai neizvēršoties par „galveno" notikumu. Teātrinieki bija domājuši gadījumam, ja vajadzētu padzīt ballinieku gaŗlaicību, dot arī priekšnesumus, taču par tiem nebija vajadzības rūpēties. Gaŗlaicība šai vakarā izrādījās pensionējusies, aizritēja īsteni priecīga balle. Apmeklētāju sirsnības un tuvības dēļ viss šķita kā omulīgās mājas viesībās. To atgādināja arī galdos bagātīgi saliktie ēdieni, un katrs viesis varēja sev ņemt uz šķīvja tik lielu devu, kā pats vēlējās.

Festivāla ceturtajai — sidnejiešu sniegtajai izrādei veltītie aplausi nebija pēdējie, jo Latviešu apvienības Austrālijā kultūras daļas teātŗu nozares vadītājs I. Sveilis paziņoja, ka sekos labākā ansambļa un izcilāko aktieŗu apbalvošana. Festivāla laureātus paziņoja LAA kultūras daļas vadītājs E. Voitkuns. Apbalvošanas komisijā darbojās trīs melburnieši — Māra Kalniete, Kārlis Ābele un Eluards Silkalns. Par labāko ansambli un LAA kultūras fonda 50 dol. balvas saņēmēju viņi atzina Sidnejas latviešu teātri, bet par labāko režisoru sidnejieti Kārli Gulbergu. Teicamāko aktieŗu balvas saņēma 4 tēlotāji: melburnieši Valija Pone, Guna Kūlniece un Gustavs Grauds par savām lomām „Skroderdienas Silmačos" un sidnejietis Indulis Nīcis par Murķeli „Meli meklē meli". Balvas bija gatavojis keramiķis G. Lūsis Melburnā.

Austrālijas latviešu 9. teātŗu festivāls notiks 1969. gadā Adelaidē, — tāds bija lēmums 10. jūnijā notikušajā teātrinieku un skatuves darbinieku sanāksmē, kuŗu vadīja I. Sveilis. Še teātrinieki paši sprieda par apbalvojumiem, nolemjot tādus piešķirt arī nākošajā festivālā, tikai atmetot līdzšinējo punktu sistēmu aktieŗu un ansambļu snieguma izvērtēšanā. Tādā veidā domāts pasākumu ne tikai vienkāršot, bet nonākt praktiski vēl tuvāk aktieŗu un ansambļu spēju analizei.

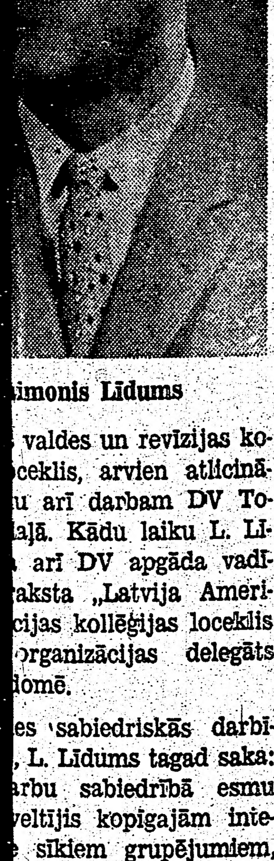

…imonis Lidums

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 13. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OŠAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue Toronto 7.

Visās jūlija un augusta mēneša svētdienās dievkalpojumi notiks plkst. 6 vakarā.

Svētdienas rītos, plkst. 10.30, jūlijā un augustā dievkalpojumi Saulainē.

14. un 21. jūlijā — māc. V. Vārsbergs, 28. jūlijā un 4. augustā — māc. K. Kuškevics.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

Svētdien, 21. jūlijā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē, pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 28. jūlijā Bērnu svētki Sidrabenē, pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Jūlija un augusta mēnešos mācītājs lielāko tiesu dzīvos Sidrabenē. Sidrabenes tālrunis 878-9016. Toronto dzīvokļa tālrunis 699-3331.

Jūlija un augusta mēnešos paredzētos dievkalpojumus noturēs prāv. B. Fedders.

Svētdien, 4 augustā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē, pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 11 augustā pl. 10 Varoņu piemiņas dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 18. augustā Sporta svētki Sidrabenē, pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 24. augustā pl. 11 Bērnu nometnes slēgšana. Vakara dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 25. augustā pl. 11 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 8. septembrī pl. 11 Kapu svētki Latviešu kapos.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba bznīcā, 361 Danforth Ave.

28. jūlijā, plkst. 11 dievkalpojums Tālavā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

21. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 83 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685 - 3190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

21. jūlijā, pl. 3 pēcp. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu, dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

MONTREALA

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave, Montreal 29. P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montreālā.

23. jūlijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums pieaugušiem un bērniem Tērvetē.

27. jūlijā, plkst. 8 vakarā svētvakara dievkalpojums Montrealas bērnu vasaras nometni slēdzot.

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9 - 3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

11. augustā Varoņu piemiņas dienas dievkalpojums plkst. 11 no rīta Ezerkalnos.

18. augustā plkst. 11 no rīta Kapu svētki Mt. Royal kapos.

25. augustā dievkalpojums pl. 7 vakarā.

23. un 30. jūnijā, 21 un 28. jūlijā, 4. augustā un 1. septembrī dievkalpojumu nebūs.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas" Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p. p. uz viļņiem 1270. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

Jūlijā un augustā dievkalpojumu skaits Ņujorkā samazināts un laiki pārkārtoti. Betlemes baznīcā dievkalpojums divreiz mēnesī, 1. un 3. svētdienā plkst. 11.30.

21. jūlijā dievkalpojums, māc. R. Zariņš.

4. augustā dievkalpojums, māc. R. Zariņš.

18. augustā dievkalpojums, māc. R. Zariņš.

Jonkeru baznīcā divreiz mēnesī, 2. un 4. svētdienā pl. 10.

28. jūlijā dievkalpojumu vadīs vikārs.

11. augustā dievkalpojums, māc. A. Ozols.

25. augustā dievkalpojums.

Salas baznīcā divreiz mēnesī, 2. un 4. svētdienā pl. 10.30.

14. jūlijā dievkalpojums, māc. O. Gulbis.

28. jūlijā dievkalpojums, māc. D. Grauds.

11. augustā dievkalpojums.

25. augustā dievkalpojums.

Nometnē katru svētdienu pl. 11 brīvdabas svētnīcā (lietus laikā sarīkojumu hallē).

21. jūlijā dievkalpojums māc. O. Gulbis.

28. jūlijā dievkalpojums, māc. O. Gulbis.

4. augustā dievkalpojums, māc. A. Ozols.

11. augustā dievkalpojums, māc. R. Zariņš.

25. augustā dievkalpojums, māc. A. Ozols.

Džamaikā un Ņudžersijā vasarā dievkalpojumu nebūs.

Draudzes namā kancelejā jūlijā un augustā atvērta: otrdien, trešdien, ceturtdien un piektdien no pl. 11—1; otrdienu un piektdienu vakaros arī no pl. 6—8; pirmdienās un sestdienās kanceleja slēgta, bet draudzes darīšanas var kārtot svētdienās pēc dievkalpojumiem tur, kur tie notiek.

Koncerts Betlemes baznīcā pirmdienas vakarā, 5. augustā, pl. 8 ērģeļu koncertu sniegs viesis no Venecuēlas — Karakasas luterāņu baznīcas kantors Kristiāns M. Grundmans, atskaņodams J. S. Bacha, Buxtehudes, modernāku komponistu, kā arī A. Ābeles un T. Ķeniņa ērģeļu skaņdarbus.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1638 So. 11th Ave, Meivudā.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze 5015 W. Ferdinand St.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi tojumā. Mācītājs K. Sautiņš, Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 3625 W. 214th St. Fairview Park, 30. ielas un Prospect Ave krus-Ohio, 44126

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1886 Pauline Blvd.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Līventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefoni: baznīcā un grāmatnīcā 532—1700, mācītāja mājā 538—7647.

sēde.

21. jūlijā dievkalpojums.

28. jūlijā dievkalpojums.

4. augustā dievkalpojums.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

21. jūlijā — plkst. 6 vak. Latviešu namā dievvārdu sapulce „Sauciens no Golgātas" vadībā.

24. augustā — DV Toronto nodaļas šaušanas meistarsacīkstes, ugunskurs un zaļumballe TL MM īpašumā Bērzainē.

5. oktobrī — Amerikas latviešu teātra Vašingtonas ansambļa viesizrāde — Eaton auditorijā.

20. oktobrī — pl. 5.30 pēcp. Sv Andreja baznīcas zālē baritona Pētera Geistauta jubilejas koncerts.

25. oktobrī — TLB inženieru un techniķu kopas tradicionālā inženieru balle Inn On The Park telpās.

9. novembrī — pl. 7.30 DV Toronto nod. gadasvētki un Mārtiņu balle — DV namā.

OŠAVA

26. oktobrī — DV Ošavas nodaļas atklāšanas sarīkojums, 219 Olive Ave., Poļu zālē, pl. 7 vak.

Mūsu centīgais darbinieks

Jānis Priedkalns

miris 1968. gada 10. jūlijā Toronto.

Viņu sirsnīgā piemiņā paturēs

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS VALDE UN DARBINIEKI

Karline Drupals

dzimusi 1882. gada 8. martā,
mirusi 1968. gada 23. jūlijā Montreālā.

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudze
Toronto Palīdzības fonds

APBŪVES GABALI EZERA KRASTĀ
Horsshoe Lake Hwy 69
Cena sākot ar $2.100.- līdz $2.500.-. Piebraukšana ar laivu.
Lūdz zvanīt Toronto 444-9869

KAKTIŅŠ
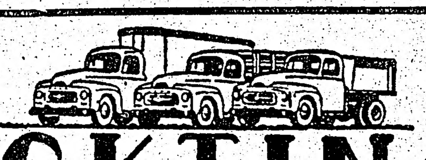
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619 941 Dovercourt Rd.. Toronto.

VISVAIRĀK PĀRDOTAIS ALUS KANADĀ
MOLSON EXPORT ALE
MOLSON EXPORT ALE

DV APGĀDA IZDEVUMI

Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dzeja	$3.50
T. Dangavs — Strandējušo sala, proza	$8.20
A. Rubulis — Latvian Literature, latv. proza angļu valodā	$7.00
A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks, kāds Dievs	$3.25
T. Krūka—Silaines mežs runā, st. bērniem	$2.80
„ Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī, rom.	$3.90

Pieprasiet DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont., Canada.

LATVIEŠU SKAŅU PLATES

H—3016 — Kungs, mēs Tavā priekšā zemojamies...Stereo $5.00
Pirmā pusē: Viņš mani mīlēja, Maldošais, Pestītāj Jēzu, Dusi no darba, Esmu ceļinieks, Neej garām, dārgais Jēzu!, Zaronas roze. Otrā pusē: Mans patvērums, Viņš sauc, Tēvs, es esmu vājš un gurdens, Pazudušais dēls, Lielākais brīnums un Labais gans.

Izpilda Čikagas baptistu koris, vīru dubultkvartets, solisti — V. Landmane, M. Cakare un P. Geistauts. Pie ērģelēm — Valdis Treimanis un diriģents Varimants Mūrnieks.

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS — Ņujorkas kokļu ansambļa izpild. Stereo $5.50
Kālabadi galdiņam, Garais dancis, Trīs dziesmas iz tautas mutes, Kade pārnāksi, bāleliņ, Siena pļavā, Lakstīgala kroni pina, Es ar sauli saderēju, Žīga. — Līkumu deja, Gaismiņa ausa, Sidraba lietiņš lija, Rikšu bēri palaidu, Apaļais mēness, Lejas Kurzemes gaviļu balsis, Noriet saule, Ģērbies saule sidrabota, Es redzēju jūriņā.
(Šī plate spēlējama arī uz parastā Hi Fi aparāta)

J. Ozoliņa orķestris — Viltīgās acis. Stereo $7.00
Meitene, zeltene, Viltīgās acis, Nekas nav tik jauks, Kvēlo, pagale, Plaukstiņpolka, Čuči mana līgaviņa, Metieniņš, Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme, Gājputni, Meitene, tumšmate, Gadi, gadi, Jandaliņa smaids.

D E J U M Ū Z I K A

J. Ozoliņa orķestris — Sapņo par mīlu un Gauju. Stereo $7.00
Ugunskurs, Skaists bij tas laiks, Dēls pārveda līgaviņu, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Tūdaliņ, tagadiņ, Virši zilie, Pallec sveika, baltā bērzu birze, Sveika Gauja, Mugurdancis, Ko, runcīt, tu domāji?, Mūsu mīla bij sapnis, Ozolīti, zemzarīti.

H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5. Stereo $5.50
Sen tas bij, Neaizmirstamais skūpsts, Atceries, meitenīt, Pērses meitene, Lakatiņš zilais, Brūklenājs, Polka, Bij Jāņu nakts, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Draugs, nejautā, Tur es dzēru, Šķiršanās.

L. Gleške — Latviešu tautas dziesmas—kokles pav. Mono $5.00
Stāvēju, dziedāju, Es, maģa meitiņa, Dzērāj' puisis bēdājāsi, Kam der kalni, kam der lejas, Saulīt vēlu vakarā, Man deviņi rožu dārzi, Divi, divi, kas tie divi?, Tek saulīte tecēdama, Zied ieviņa, ābelīte, Dzeguze kūko, Es adīju raibus cimdus, Lēni, lēni jūra krāca, Vakars nāca, vāverīte, Maza, maza es meitiņa.

Dziesmu Vairogs — koris. Stereo $5.50
Tu, Mūžīgais — A. Kalnājs. Dārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij — A. Jērums. Trimdinieka dziesma — V. Baštiks. Senlatviete — V. Baštiks. Zilie sapņu kalni — P. Barisons. Bērzs rudenī — J. Vītols. Bārenītis — J. Graubiņš. Jāju, jāju koklēdams — J. Norvilis. Lai jāj tautas šoruden — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais vējiņ — A. Kalnājs.

Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris ar orķestri. Stereo $5.50
150. Psalms — B. Brittens. Orātorijas „Svētīti ļaudis" prologs. Svētīgi garā nabagi. Svētīgi, kam bēdas.

Verena Stelps - Dambrans, klavieres. Mono $5.00
Suite — A. Šturms. Ballade — A. Kalniņš. Sonata — T. Ķeniņš. Sonatina — J. Mediņš.

Sv. Andreja draudzes koris. Mono $4.50. Stereo $5.50
Solisti: M. Dežardēna, P. Geistauts, E. Timermane — ērģeles un A. Purvs — diriģents: Pie Bābeles upēm — A. Kalniņš. Zvaigžņotā junda — T. Ķeniņš. Kā briedis brēc — E. Melngailis. Zem nastas — H. Pavasars. Gloria — A. Vivaldi.

H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5.-, Stereo $5.50
Sen tas bij. Neaizmirstamais skūpsts. Atceries meitenīt. Pērses meitene. Lakatiņš zilais. Brūklenājs. Bij Jāņu nakts. Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Draugs, nejautā. Tur es dzēru. Šķiršanās.

Daugavas Vanagu Nr. 2. Mono $5.00. Stereo $5.50
Mirdzot šķēpiem. Jau saule riet. Baltā roze. Kad pār austrumiem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Gauja plūst. Pumpinrasā. 15. divīzijas dziesma. Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelgemā, draugs. Balta roze nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti. Aizgāja latvietis. Junda.

Alfreds Poriņš — Teiksma. Mono $5.00
Pūt vējiņi. Ar laiviņu ielaidos. Div dzelteni kumeliņi. Visiem rozes dārzā ziedēj. Ai, zaļai līdaciņa. Saulīt' tecēj', tecēdama. Verdzenes dziesma. Ziemas saule. Spāniešu romance. Liepu tēja. Kad nāksi atkal.

Vīru koris VIESTURS. Mono $4.50
(No 1959. g. — 1965. gadam iedziedātā 21 dziesma)
Lai vētra krāc. Šurp brāļi. Karš. Uguns milna. Jaunība. Miglā. Dzimtā puse. Jāņu laiks. Saule un mēness. Dzelmju snauda. Pūtin pūta... Kā gan var pazīt. Grūti pūta līgaviņa. Aijā manu vieglu prātu. Div' bajāri. Padziedami nu, bāliņi. Viens gans nomira. Visi gani mājās dzina. Apsegloju biržu sesku. Kalējiņi bāleliņi. Alus kanna. — Diriģenti: I. Sakss un L. Albertiņa. Solists: J. Barušs.

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis KOKLĪTES SKANĒJA. Mono $4.50. Stereo $5.50
Koklītes skanēja. Trīs sidraba upītes. Puri, puri, meži, meži. Ēdiet, govis, zaļu zāli. Ganīdama saganīju. Dancis Nr. 3. Kāzu balss. Velc, pelīte, saldu miegu. Oi, agleit, agleit. Aiz kalniņa mēnestiņis. Laid iekšā, saimeniece. Koklīte skanēja. Balti gulbji satupuši. Talka, talka, liela talka. Sēju jauku rožu dārzu.

D A B Ū J A M A S DV GRĀMATNĪCĀ
491 COLLEGE ST. TORONTO 4, ONT.
ONTARIO IEDZĪV. + 5% P.S.T.

JAUNĀKAIS UN IEVĒROJAMĀK
GRĀMATNIECĪBĀ

Latviešu vēsture dzejā un gleznās, 1., 2., 3. à
J. Kronlina — 279 Baigā gada dienas
Latviešu tautas teikas un pasakas, 1. — 10. à
A. Rupaiņa — Archeolingvistika, I., II.
Jānis Rozentāls, gleznu mape
Meingailja-Vītola — 50 Latviešu tautas dziesmas
Autoru kopas — Sinonīmu vārdnīca
J. Jaunsudrabiņa — Zaļā grāmata, I., II.

DAUGAVAS VANAGU grāmatn
491 College St., Toronto 4, On

ATKAL DABŪJAMA
Labā iespiedumā uz plastikas - mazgā
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā,
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪC
491 College Street, Toronto 4, Ont. Ca

Latvija Amerikā grāmat
L.A. PRĒMIJU KUPO
publicēti 26. jūnijā „Latvija Amerikā
izmantojami tikai zemāk minētām g

A. Rubulis — Latvian Literature
T. Dangavs — Strandējušo sala
Z. Mauriņa — Dzelzs aizbīdņi lūst
K. Raudive — Neredzamā gaisma, rom.

Minētajām četrām grāmatām izmantojami
„L.A. PRĒMIJU KUPONI"

T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dz.
P. Aigars — Atkusnis sākas oktobrī, rom.
Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dz.
P. Jēgere - Freimane — Cilvēks domā, Dievs d
Edv. Mednis — Zvaigznes stīgo, rom.
„ Saule dejo, rom.
Dr. D. Bīskaps — Māte un bērns
„ Lipīgās slimības
Prof. P. Dāle — Gara problēmas
A. Irbe — Mums nav svētvakaru
G. Zariņš — Dvēseļu bojā eja, rom.
„ Mieles, rom.
„ Ceļš uz pasaules galu, st.
K. Lesiņš — Smilgas saulrietā, dz.
O. Rūsis — Gonērs un viņa bars, rom.
R. Galiniece — Atzīšanās, dz.
Ed. Freimanis — Daigās rotaļas, st.
Jūl. Ķīlītis — Es karā aiziedams, atm.
E. Aistars — Sapnis saules logā, rom.
K. Ķezbers — Mainas hercogiste, rom.
Ed. Freimanis — Dumpju dūdas, dz.
„ Viļņi, rom.
A. Rubulis — Latgaļu dziesminieki, dz.
„ Via Tuo, st.
„ Ar nāvi uz tu, rom.
A. Švābe — Inteliģenti, rom.
A. Brigadere — Drāma un noveles
A. Austriņš — Pušelnieki, st.
V. Pelēcis — Sieksta, nov.
V. Veldre — Dzīve pie jūras
H. Tichovskis — Ave Maria, dz.
H. Ortega i Gasē — Meditācija par mīlestību,
Z. Mauriņa — Pilsētas un cilvēki
O. Cakars — Stiklam pieslīd un zūd, dz.

Minētajām 35 grāmatām izmantojami katrai v
bet ja pasūtina 3 grāmatas, var izmantot iema
PRĒMIJU KUPONUS.

PASŪTINĀJUMA ZĪME:
Abonenta vārds un uzvārds
Adrese:
Lūdzu piesūtīt man zemāk minētās grām
1.
2.
3.
4.
5.
KOPĀ
Pievienoju iemaksai
L.A. PRĒMIJU KUPONUS
Atlikumu sk. naudā vai čeku
Paraksts:
P. S. Lūdzu minēt papildus grāmatas, ja kāda
jām būtu izpirkta.
DV GRĀMATNĪCA — 491 College Street, Toro

eks

kalns

Toronto.

U

AS VALDE UN

GĀDA

UMI

sniegā, dzeja.......... $3.50
dējušo sala, proza.... $8.20
n Literature, latv. pro-
gļu valodā $7.00
āds cilvēks, kāds Dievs $3.25
nežs runā, st. bērniem $2.80
sis turi savās rokās... $3.50
s sākās oktobrī, rom.. $3.90

siet DV Grāmatnīcā
llege Street, Toronto 4,
Canada.

TVIEŠU

U PLATES

vā priekšā zemojamies...Stereo $5.00
ilēja, Maldošais, Pestītāj Jēzu, Dusi
Neej garām, dārgais Jēzu!, Zaronas
atvērums, Viņš sauc, Tēvs, es esmu
ais dēls, Lielākais brīnums un La-

tu koris, vīru dubultkvartets, solisti
re un P. Geistauts. Pie ērģelēm —
ģents Varimants Mūrnieks.
TAUTAS DZIESMAS —
nsambļa izpild. Stereo $5.50
is dancis, Trīs dziesmas iz tautas
leliņ, Siena pļavā, Lakstīgala kroni
u, Žiga. — Līkumu deja, Gaismiņa
Rikšu bēri palaidu, Apaļais mēness,
sis, Noriet saule, Ģērbies saule sidra-

ri uz parastā Hi Fi aparāta)
— Viltīgās acis. Stereo $7.00
ācis, Nekas nav tik jauks, Kvēlo, pa-
mana līgaviņa, Metieniņš, Es dziedā-
Gājputni, Meitene, tumšmate, Gadi,

pno par mīlu un Gauju. Stereo $7.00
laiks, Dēls pārveda līgaviņu, Vē-
aliņ, tagadiņ, Virši zilie, Paliec svei-
ka Gauja, Mugurdancis, Ko, runcīt,
sapnis, Ozolīti, zemzarīti.
s un dziesmas. Mono $5. Stereo $5.50
ais skūpsts, Atceries, meitenīt, Pēr-
s, Brūklenājs, Polka, Bij Jāņu nakts,
Draugs, nejautā, Tur es dzēru, Šķir-

as dziesmas—kokles pav. Mono $5.00
ā meitiņa, Dzērāj' puisis bēdājāsi,
ejas, Saulīt vēlu vakarā, Man deviņi
tie divi?, Tek saulīte tecēdama, Zied
iko, Es adīju raibus cimdus, Lēni,
ca, vāverīte, Maza, maza es meitiņa.
gs — koris. Stereo $5.50
Dārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij —
ziesma — V. Baštiks. Seniatviete —
ni — P. Barisons. Bērzs rudenī —
raubiņš. Jāju, jāju koklēdams — J.
ruden — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais

zes koris ar orķestri. Stereo $5.50
Orātorijas „Svētīti ļaudis" prologs.
i, kam bēdas.
brans, klavieres. Mono $5.00
de — A. Kalniņš. Sonata — T. Ķe-
pš.
koris. Mono $4.50. Stereo $5.50
Geistauts, E. Timermane — ērģeles
Pie Bābeles upēm — A. Kalniņš.
niņš. Kā briedis brēc — E. Melngai-
sars. Gloria — A. Vivaldi.
un dziesmas. Mono $5.-, Stereo $5.50
ais skūpsts. Atceries meitenīt. Pēr-
s. Brūklenājs. Bij Jāņu nakts. Vē-
gs, nejautā. Tur es dzēru. Šķiršanās.
r. 2. Mono $5.00. Stereo $5.50
e riet. Baltā roze. Kad pār austru-
zeme. Kur Gauja plūst. Pumpinra-
Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdel-
nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti.

— Teiksma. Mono $5.00
dos. Div dzelteni kumeliņi. Visiem
i īdaciņa. Saulīt' tecēj', tecēdama.
as saule. Spāniešu romance. Liepu

ESTURS. Mono $4.50
gadam iedziedātā 21 dziesma)
Kars. Uguns mīlna. Jaunība. Miglā.
Saule un mēness. Dzelmju snauda.
zīt. Grūti pūta līgaviņa. Aijā manu
Padziedami nu, bāliņi. Viens gans
ina. Apsegloju biržu sesku. Kalējiņi
ģenti: I. Sakss un L. Albertiņa. So-

un dziedātāju ansamblis
A. Mono $4.50. Stereo $5.50
aba upītes. Puri, puri, meži, meži.
dama saganiļu. Dancis Nr. 3. Kāzu
iegu. Oi, agleit, agleit. Aiz kalniņa
meniece. Koklīte skanēja. Balti gul-
liela talka. Sēju jauku rožu dārzu.
DV GRĀMATNĪCA
ST. TORONTO 4, ONT.
EDZĪV. + 5% P.S.T.

JAUNĀKAIS UN IEVĒROJAMĀKAIS GRĀMATNIECĪBĀ

Latviešu vēsture dzejā un gleznās 1., 2., 3. ā	$6.80
J. Kronlins — 279 Baigā gada dienas	9.60
Latviešu tautas teikas un pasakas, 1. — 10. ā	7.80
A. Rupaiņa — Archeolingvistika, I., II.	10.00
Jānis Rozentāls, gleznu mape	24.00
Melngailja-Vitola — 50 Latviešu tautas dziesmas	3.00
Autoru kopas — Sinonīmu vārdnīca	6.00
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata, I., II.	7.80

DAUGAVAS VANAGU grāmatnīca,
491 College St., Toronto 4, Ont.

ATKAL DABŪJAMA
Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE $8.00
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

Latvija Amerikā grāmatu
L.A. PRĒMIJU KUPONI"
publicēti 26. jūnijā „Latvija Amerikā" Nr. 51, izmantojami tikai zemāk minētām grāmatām.

A. Rubulis — Latvian Literature	$7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala	$8.20
Z. Mauriņa — Dzelzs aizbīdņi lūst	$5.00
K. Raudive — Neredzamā gaisma, rom.	4.90

Minētajām četrām grāmatām izmantojami katrai divi „L.A. PRĒMIJU KUPONI"

T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dz.	$3.00
P. Aigars — Atkusnis sākas oktobrī, rom.	$3.90
Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dz.	$3.50
P. Jēgere - Freimane — Cilvēks domā, Dievs dara	$4.20
Edv. Mednis — Zvaigznes stīgo, rom.	$4.00
„ Saule dejo, rom.	$4.00
Dr. D. Bīskaps — Māte un bērns	$4.00
„ Lipīgās slimības	$4.00
Prof. P. Dāle — Gara problēmas	$3.60
A. Irbe — Mums nav svētvakaru	$3.20
G. Zariņš — Dvēseļu bojā eja, rom.	3.20
„ Mieles, rom.	$3.20
„ Ceļš uz pasaules galu, st.	$3.50
K. Lesiņš — Smilgas saulrietā, dz.	$2.80
O. Rūsis — Gonērs un viņa bars, rom.	$3.20
R. Galiniece — Atzīšanās, dz.	$3.00
Ed. Freimanis — Daigās rotaļas, st.	$3.20
Jūl. Ķilītis — Es karā aiziedams, atm.	$2.50
E. Aistars — Sapnis saules logā, rom.	$3.20
K. Ķezbers — Maiņas hercogiste, rom.	$3.60
Ed. Freimanis — Dumpju dūdas, dz.	$2.80
„ Viļņi, rom.	$3.30
A. Rubulis — Latgaļu dziesminieki, dz.	$3.00
„ Via Tuo, st.	$3.00
„ Ar nāvi uz tu, rom.	$4.00
A. Švābe — Inteliģenti, rom.	$3.80
A. Brigadere — Drāma un noveles	$4.00
A. Austriņš — Pušelnieki, st.	$3.50
V. Pelēcis — Sieksta, nov.	$4.00
V. Veldre — Dzīve pie jūras	$3.80
H. Tichovskis — Ave Maria, dz.	$3.75
H. Ortega i Gasē — Meditācija par mīlestību, es.	$3.35
Z. Mauriņa — Pilsētas un cilvēki	$2.75
O. Cakars — Stiklam pieslīd un zūd, dz.	$2.80

Minētajām 35 grāmatām izmantojami katrai viens kupons, bet ja pasūtina 3 grāmatas, var izmantot iemaksai četrus L.A. PRĒMIJU KUPONUS.

PASŪTINĀJUMA ZĪME:

Abonenta vārds un uzvārds ....

Adrese: ....

....

Lūdzu piesūtīt man zemāk minētās grāmatas:

1. .... $..........
2. .... $..........
3. .... $..........
4. .... $..........
5. .... $..........

KOPĀ ....

Pievienoju iemaksai
L.A. PRĒMIJU KUPONUS

Atlikumu sk. naudā vai čeku

Paraksts: ....

P. S. Lūdzu minēt papildus grāmatas, ja kāda no pieprasītajām būtu izpirkta.

DV GRĀMATNĪCA — 491 College Street, Toronto 4, Ont.

Hay (Melville) Island Lodge
SKAISTĀS 1000 SALĀS
Pusceļā starp Toronto un Montrealu. Makšķernieku paradīze ir atvērta ar 20. maiju. Istabas ar pilnu pansiju.
VASARNĪCAS AR 2—3 GUĻAMISTABĀM
Laivas, motori un ūdens slēpošana.
Rakstīt K. KALNIŅŠ,
P. O. Box 192, Gananoque, Ontario, Canada.
Zvanīt 382 - 4269

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

Brauciet iepazīties ar
ABAVU!
800 akru liela platība ar trim privātiem ezeriem un upi. Mednieku un makšķernieku paradīze — 110 jūdzes no Toronto, pie Havelock. Latviešu sabiedrība. Zemes gabali pie ezeriem vēl dabūjami.
Zvanīt
I. Andrejsonam
Toronto: 463-7313 vai 447-4323

Baltic PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

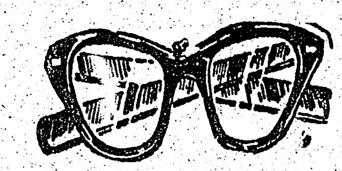

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTĒS. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
Parkošana abās bēru mājās

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

LATVIEŠU NAMS
īrē telpas
sarīkojumiem un viesībām.
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak., sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko godību galdus.
TELEFONS 922-2931
491 COLLEGE ST. TORONTO.

DAUGAVAS VANAGU NAMS
125 BROADVIEW AVE.
īrē telpas
DEJĀM— VIESĪBĀM KĀZĀM—
Pieprasāmas: M. Adama kundzei pēc pl.6 vakarā HO6-1517, Toronto

Ja jūs esat dzimis 1902

JUMS NEKAVĒJOTIES JĀIESNIEDZ LŪGUMS
OLD AGE SECURITY PENSION
(VECUMA PENSIJAI)
Ja to pieprasīsit tagad, saņemsit pirmo izmaksu 1969. gada janvārī, kad visiem, kas sasnieguši 66 gadu vecumu, tiesības uz vecuma nodrošināšanas pensiju.
Ja esat dzimis 1903. gadā
— iesniedziet lūgumu vecuma pensijai 6 mēnešus pirms savas 66. dzimšanas dienas.
Lūguma veidlapas saņemamas vietējā pasta iestādē, vai arī rakstot Regional Director of Old Age Security jūsu provinces galvaspilsētā.
Kopā ar veidlapu saņemsit brošūru ar pilnīgu informāciju par vecuma pensijas programmu.
GARANTĒTS PAPILDU IENĀKUMS
Tikko jūsu vecuma pensija būs apstiprināta, jums atsūtīs informāciju par garantētu ienākuma papildinājumu kopā ar veidlapu.
Ispējams, ka jums būs tiesības uz šādu papildu ienākumu, kas kopā ar vecuma pensiju nodrošinās jums mēnesī vismaz 107.10 dol.
ISSUED BYTHE HON. ALLAN J. MacEACHEN, MINISTER
THE DEPARTMENT OF NATIONAL HEALTH AND WELFARE

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Elza Klaustiņa — To nevar aizmirst	$4.50
T. Zeltiņa sakārt. — Cīruļu zvani, dzeja	$7.50
Ed. Dunsdorfs — Trešā Latvija	$4.25
Astrīde Ivaska — Ziemas tiesa, dz.	$4.00
A. Ķeniņš — Zvaigžņotā junda, dzejoļi	$4.00
S. Lazdiņa — Mana vaina, rom.	$5.00
A. Dziļums — Aizaugušās drupas	$4.80
M. Eglītis — Rotaļa, stāsti	$3.00
A. Niedra — Atkal Eiropā, rom.	$4.50
Latviešu vēsture dzejā un gleznās 2. gr. Asinis un ugunis	$6.80
„ Svešos ceļos un pajumtē	$6.80
Ceļi, rakstu krājums XIII	$3.20
Latviešu tautas teikas un pasakas 10. gr.	$7.80
K. Dzelzītis — Dzīves krustceļos, dzej.	$3.20
A. Vilnis — Rājiens sirdij, dz.	$3.00
„ Lauru vainags, dz.	$3.25
„ The Laurel wreath (angļu val.)	$2.75
„ In Memory (velt. J. F. Kennedy)	$2.00
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom.	$4.80
„ Pēc pastardienas, rom.	$4.50
P. Jēgere-Freimane — Es apliecinu tevi	$4.20
R. Rīdzinieks — Patiesību meklējot, dzejoļi	$1.00
V. Avens — Caurumi, dz.	$1.00
R. Mūks — Nāve un Otto, dz.	$1.00
G. Pļavkalns — Caurspīdīgas ēnas, dz.	$1.00
A. Daugule — Sadedzinātie tilti, rom.	$3.00
K. Ķezbers — Daktera Applebija kalpi, st. un nov.	$4.00
E. Lūkins — Meditācija par Mendelsonu - Bartoldiju	$2.00
K. Zvejnieks — Inese, rom.	$3.25
V. Ramons — Putekļi sarkanā rietā, rom.	$4.50
Turģeņevs — Dūmi, rom.	$3.85
Jānis Niedra — Dziedonim veltīts rakstu krājums	$4.50
Teach Yourself Latvian	$2.75
L. Dombrovska-Larsena—Uz darbnīcas sliekšņa, pārdomas	$4.50
Danno — Domu atomi, aforismi	$0.50
A. Voitkus — Aiz miglas aust saule, rom.	$4.80
Raiņa un Aspazijas 1968. g. Gada grāmata	$2.50
J. Kronlins — 379 dienas	$9.60
Jānis Rozentāls —	$24.00
H. Kreicers — Logi, apceres	$6.00
K. Ķezbers — Brencītis, pasaka	$4.00
E. Ardenss — Serafima spārni, noveles un stāsti	$4.50
G. Zariņš — Trimdas augstā dziesma, stāsts	$3.80
Latviešu tautas teikas un pasakas — 8. gr.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas — 9. gr.	$7.80
A. Eglītis — Tiesa nāk	$6.00
K. Raudive — Gaisma un mijkrēslis, rom.	$7.50
Indra Gubiņa — Rītdiena neskaitās, nov.	$4.00
P. Ludvigs — Mūsu Latvijas ūdeņi, stāsti	$5.50
I. Vīksniņa — Saules sala, rom.	$4.50
G. Saliņš — Melnā saule, dzej.	$4.00
B. Grunde un M Kovaļevska — Meža bērni	$4.00
H. Loftings — Doktors Dūlitls' un viņa zvēri	$4.00
Ventiņ puse	$3.60
P. Karells—Sadedzinātā zeme, kauja starp Volgu un Vislu	7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$8.20
P. Babris — Baltic Youth under Communism	$5.95
Zvaigžņu sega — rakstu krāj. prof. Dr. L. Bērziņa piem.	$6.50
A. Niedra — Sastapšanās pie operas kafejnīcas, rom.	$4.50
Čenču Jezups — Pīters Vylāns, rom. latg. izl.	$7.00
Latvijas vēsture 1914—1920.	$17.00
J. Veselis — Trīs laimes, rom.	$2.50
„ Tērauda dvēsele, rom.	$4.00
I. Lindbergs — Starp atnākšanu un aiziešanu, dzeja	$4.00
G. Janovskis — Sola, rom.	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata	$4.00
G. Janovskis — Smieklīņam, pastāsti un feļetoni	$4.50
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII	$7.80
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti	$4.50
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj.	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonimu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zilīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

Pasūtināšanai zvaniet
Tālr. 921-7121
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Pēkšņi no mums šķīries

Jānis Priedkalns

dzimis 1904. gada 18. janvārī Latvijā,
miris 1968. gada 10. jūlijā Toronto.

Vai sapnī biju grimis,
Vai nāves skavās?
Mana dzimtene, liekas,
Es rokās tavās.
(Z. Lazda)

Dziļās sērās
piederīgie Kanadā, ASV,
Anglijā un Latvijā

Gari sagādā varenajiem bezmiega naktis

spiedis precēt melnās rases amerikāņus. Italiešu laikraksts turpina: „Šodien ir tikai viena iespēja: federālajai valdībai jābūt tik stiprai nēģeru jautājuma atrisināšanā, ka tā vajadzības gadījumā var atteikties no demokratiskajiem principiem un ar autoritāriem rīkojumiem piespiest baltos ievērot nēģeru tiesības, tai pašā laikā, ja nepieciešams, ar varu izbeidzot nēģeru neattaisnojamo vardarbību."

Angļu laikraksts „The London Sunday Telegraph" savukārt brīdina: „Rašu pretišķību ēna arvien vairāk kā liels mākonis gulstas pāri visai pasaulei. Liekas, ka cilvēku spēkos nav to atvairīt, un šis mākonis pilnīgi aptumšo mūsu gadsimta progresa gaismu."

ASV prezidentam vienu otru negulētu nakti jau sagādājuši studentu nemieri, palaikam uzliesmojošie protesta gājieni, kas nekādā gadījumā nekalpo valsts interesēm šai nopietnajā pārvērtību laikā. Daudzi amerikāņi jautā: „Kur gan šajā pārticības zemē izperinājušies ar trockisma un ļeņinisma idejām apsēstie karstgalvji? Kas īsti ir viņu vadoņi?" Uz šo jautājumu pārsteidzošu atbildi dod Londonas laikraksts „Daily Mail". Tas vairākus mēnešus pētījis pēkšņās, gandrīz vienlaicīgās radikālo studentu demonstrācijas lielākajās pasaules galvaspilsētās. „Šīs demonstrācijas notiek uz pasūtinājuma," secina laikraksta speciālkorespondents Deniss Holms. „Demonstrācijas var pasūtināt pa pastu — tas ir starptautisko dumpīgo demonstrāciju noslēpums. Londonas austrumu daļā virs kāda delikatešu veikala un derību biroja, nama otrā stāvā atrodas kāds cits birojs, kurā sakopoti vairāk nekā 2000 visaktīvāko un radikālāko studentu vārdi un adreses Amerikā, Vācijā, Italijā, Holandē, Beļģijā, Francijā, Kanadā un Lielbritanijā. Šī „galvenā mītne" Londonā noorganizē demonstrācijas uz pasūtinājuma nedēļas laikā jebkurā rietumvalstī." Laikraksts tomēr nemin, kas pa pastu pasūtinātās demonstrācijas un šo „galveno mītni" financē.

Neziņas gars vēl joprojām spokojas Parīzē pie Hanojas un Vašingtonas Vietnamas kaŗa izbeigšanas konferences galda. Pacietības un nervu pārbaudē vēl neviena no abām pusēm nav spērusi soli tuvāk konflikta nokārtošanai, bet Vietnamā vēl arvien runā ieroči. Saigonā jau labu laiku apmeties baiļu gars, kas čukst, ka Vašingtona beigu beigās var iekrist Hočimina lamatās un atdot Dienvidvietnamu pilnīgai komūnistu žēlastībai. Bet, no otras puses, optimisti saskata cerību stariņu, ka pirmo piekāpšanās soli spert būs spiests Hočimins. Varbūt viņš jau to apņēmies, jo pēdējā laikā pie Ziemeļvietnamas sūtniecības Pekingā stundām ilgi sākuši demonstrēt ķīniešu sarkangvardu bari. Acīm redzot, ar šīm demonstrācijām Maocetungs grib brīdināt Hočiminu.

Vēl nedefinētā miglā tīts, Elīzejas pilī Parīzē līdzās ģenerālim Degollam apsēdies kāds kapitālistu un komūnistu pasaulei nepatīkams gariņš. To radījis pats Francijas stiprais vīrs, un šis gariņš var ieiet pasaules vēsturē kā jaunas attieksmes darba devēju un ņēmēju starpā. Runa ir par Degolla pieteikto reformu, ar kuŗu jau šoruden franču strādnieki kļūs par visu lielāko uzņēmumu līdzakcionāriem, t.i. dalīsies uzņēmumu peļņā, un strādnieku pārstāvis sēdēs arī pie uzņēmumu direktoru konferenču galda. Ar franču tautas dāvāto uzticības mandātu rokās Degolls centīsies īstenot sapni, kas turpmākajos gados, droši vien, radīs krasas pārmaiņas strādnieku un darba devēju attieksmēs arī pārējā pasaulē. Lielajam Šarlam ir lielas idejas. Laimīgā kārtā tās izņem vēju no komūnistu burām un reizē sagādā galvassāpes arī zelta teļa īpašniekiem.

Jāatzīmē arī, ka Kremļa varasvīriņiem šobrīd bezmiega naktis savukārt sagādā Dubčeka un Tito gariņi. Šie ķecerīgie komūnisti savās mājās mēģina krustot sociālismu un kapitālismu, mēģina partijas diktatūru saskaņot ar pilsoņu tiesībām. Par to, kas šādu garu izsaucis Dubčeka un Tito valstībā, Kremlis vēl nav skaidrībā, tādēļ ar bažām raugās, kādu atbalsi notikumi Prāgā un Belgradē radīs jau tā sašķobītajā sarkanajā imperijā.

Aleksandrs Ķegumnieks

Padomju kaŗaspēks vilcinās atstāt Čechoslovakiju

Pēc jūnija „kaŗa spēlēm", kuŗas Varšavas pakta ietvaros notika Čechoslovakijā, Pad. savienības un citu pakta valstu kaŗaspēka daļām vajadzēja atstāt Čechoslovakiju 30. jūnijā. Uz „kaŗa spēlēm" bija ieradušies 27.000 kaŗavīru un 1000 tanku. Pēc manevru beigām tomēr aizbrauca tikai 350 tanku un 8500 sarkanarmiešu, bet pārējie vilcinājās Čechoslovakiju atstāt, uzdodot par iemeslu transporta grūtības un nepieciešamus tanku un citu spēkratu remontus. Čechu drošības iestādes par vilcināšanās iemeslu tomēr min pretpadomju skrejlapu izplatīšanu. Iespējams, ka šīs skrejlapas izplatītas provokācijai, lai padomju spēki varētu palikt Čechoslovakijā arī pēc 30. jūnija. Čechos šī padomju spēku izvākšanās novilcināšana radījusi manāmu nervozitāti. Noteiktajā termiņā pirmās sāka atvilkties poļu kaŗaspēka vienības. Pēc pēdējām ziņām, pagājušā sestdienā tomēr sakustējās arī sarkanarmijas daļas, kuŗas jau atstājušas centrālo Čechoslovakiju un sākušas virzīties uz austrumiem.

Politiskais spiediens uz Čechoslovakiju tomēr neatslābst. Čechu komūnistu partija saņēmusi Pad. savienības, Austrumvācijas, Polijas, Bulgārijas un Ungārijas partiju centrālkomiteju notas, kurās izteikta neapmierinātība par attīstību Čechoslovakijā, kā arī pārmests čechu komūnistu partijas centrālkomitejai, ka nav pietiekami stingri rīkojusies pret komūnisma ienaidniekiem. Notas parakstījuši Leonīds Brežņevs (Pad. savienība), Valters Ulbrichts (Austrumvācija), Vladislavs Gomulka (Polija), Todors Živkovs (Bulgārija) un Janošs Kadars (Ungārija).

Čechoslovakija noraidījusi Pad. savienības un pārējo četru sabiedroto gandrīz kategorisko prasību sasaukt galotņu konferenci, kurā Prāgai būtu jāgarantē, ka nepieļaus demokratiskas reformas, kuras apdraudētu komūnistiskās sistēmas domināciju valstī. Čechi noraidījuši paskaidrojuši, ka nekas tāds nav noticis, lai Prāgai būtu jāatbild un jāizskaidrojas; bez tam čechu komūnistu funkcionāri pašreiz pārāk aizņemti ar gatavošanos ārkārtas partijas kongresam. Čechu reformisti uzsver, ka Prāga pastāv uz to, ka citu komūnistisko valstu partijām nav tiesību iejaukties Čechoslovakijas iekšējās lietās un ka pretosies padomju spiedienam visiem līdzekļiem.

Kad čechu liberālizācijas virziens bija „uzsitis visaugstāko vilni", kas draudēja aizskalot visus vecos komūnistus partijas augstākajā vadībā, Maskavai pēkšņi radās vajadzība pēc Varšavas pakta manevriem. Prāga tomēr pat vissaspīlētākajā brīdī nezaudēja galvu. Kad krievi vilcinājās atsaukt savu kaŗaspēku, aizsardzības ministrija nebaidījās tiem vairākkārt atgādināt, ka laiks izvākties. Tā sarkanarmijas daļas pa 13 dienu ilgās kavēšanās beidzot sakustējās austrumu virzienā. Čechu fiziskā ietekmēšana, acīm redzot, nebija izdevusies. Maskava, kas agrāk nekādas progresīvas pārmaiņas nekur nepieļāva, pašlaik šķiet ir kā samierinājusies ar notikušo, kaut Kremlis un tā uzticīgie trabanti Čechoslovakijas reformās saskata vairāk nekā komūnisma technisku modernizēšanu. Pēdējās ziņas vēsta, ka Bulgārija gan protestējusi pret sarkanarmiešu daļu aizvākšanos no Čechoslovakijas.

Danforth — Logan
IZĪRĒJAMA
istaba pirmā stāvā
ar kopīgu virtuvi.
Garāža.
Zvanīt 465-8836

SIDRABENĒ
IZDODAMA
VASARNĪCA
no 19. jūlija līdz 5. vai 10. augustam.
Zvanīt vakaros 921-5826.

Klusa, vecāka sieviete, pensionāre
MEKLĒ
mēbelētu vai daļēji mēbelētu
istabiņu
klusā mājā pie tautiešiem.
Lūdz zvanīt katrā laikā — 466-1501.

Dabūjami novusa galdi, pasūtināmi pie
A. BĒRZIŅA, 362 Grant Crescent, Waterloo, Ont., tel. 745-9334

Apkopējs vajadzīgs latviešu baznīcai
Zvanīt 463-8246

Plaša moderna
VASARNĪCA
steidzīgi pārdodama Muskokā pie Baysville, skaistā mežezera krastā.
4 guļamistabas, ledusskapis un citas ērtības.
Pilna cena — $6,500.
Zvanīt vakaros. tel. 466-7929 vai rakstīt:
A. Plampe, 494 Sammon Avenue Toronto 6.

Kenedija nogalināšana slīgst tumsā

NEIZDEVIES MĒĢINĀJUMS NOŠAUT SIRHANA BRĀLI ● CIETUMĀ PAKĀRIES LĪDZZINĀTĀJS ● DR. KINGA SLEPKAVĪBAS LIETA NOVILCINĀS ● BREŽŅEVS NOŽĒLO KINGA UN KENEDIJA NĀVI

Par senātora Kenedija nošaušanu apcietinātā Sirhana brālis, 36 gadus vecais Saidallah Sirhans, ziņojis policijai, ka septiņi „baltie vīrieši" viņam dzinušies pakaļ divās automašīnās uz Pasadēnas lielceļa Kalifornijā un uz viņu šāvuši. Uzbrukums noticis agrā rītā pēc tam, kad Sirhans II veltīgi mēģinājis sazināties ar kāda pagrīdes laikraksta līdzstrādnieci Losandželosas tuvumā. Pārbaudot Sirhana II automašīnu, policija tiešām atrada tās sānloga stiklā divus ložu izurbtus caurumus. Atskanot pirmajam šāvienam, Sirhans pie mašīnas stūres rata strauji noliecies, bet sekojis otrs šāviens. Viena lode atrasta uz grīdas, starp priekšējo un pakaļējo sēdekli. „Ja braucējs būtu sēdējis taisni, lode skartu viņa kaklu," paskaidrojusi policija pēc mašīnas apskates.

Pēc Sirhana II izteicieniem, viņš braucis cauri Losandželosas iekšpilsētas ķīniešu kvartālam, kad pamanījis divas automašīnas. Tās pūtušas taures un uz lielceļa mainījušas iezīmētos braukšanas ceļus. Kad Sirhans II laidis mašīnas gaŗām, viņam blakus atskanējuši šāvieni. Viena no uzbrucēju mašīnām bijusi vācu tautas vāģa busa tipa, kurā sēdējuši četri vīrieši, no tiem viens tēmējis ar pistoli. Kad abas vajātājmašīnas nogriezušās no lielceļa, Sirhans II braucis uz policijas iecirkni, kur pieteicis uzbrukumu. Viņam ieteikts doties uz mātes māju Pasadēnā, kur dzīvo trešais brālis Adels un 55 gadus vecā māte Mērija Sirhane. Māja tagad atrodas policijas apsardzībā.

Sirhana tēvs izteicies, ka vēlas ar savu ģimeni, sievu un 4 dēliem, atstāt ASV un atgriezties Jordānijā, kur dzīve esot drošāka. Tā panākšanai Bishara Sirhans nolēmis griezties pie ASV pārstāvniecības Izraēlā, lai lietu paātrinātu. „Kādēļ viņi mūs medī?" vecais Sirhans brīnījās pēc nule notikušā uzbrukuma viņa vecākajam dēlam.

No Meksikas tai pašā laikā saņemta ziņa, ka cietuma kamerā atrasts pakāries senātora Kenedija slepkavībā iejauktais 17 gadu vecais Krispins Kuriels Gonzaless, kas atradās apcietinājumā kopš 17. jūnija, kad pie viņa atrada dienasgrāmatu ar ierakstu, kurš liecināja, ka senātora noslepkavošana bijusi sazvērestība. Ap zēna kaklu bijusi no gultas veļas savīta virve.

☆

Dr. Kinga slepkavībā apvainoto Džēmu Īrlu Reju pirmo reizi Londonas cietumā apmeklēja viņa jaunais aizstāvis — amerikāņu advokāts Arturs Haness no Birminghemas, Alabamā. Viņu britu cietuma apmeklējumā pavadīja kāds angļu advokāts, jo Hanesam nav prakses tiesību Anglijā. Apmeklētāju telpā abi advokāti sarunājušies ar Reju 35 minūtes. Pirmajā apmeklējumā jūnijā Hanesam liedza ar Reju tikties.

Savā Londonas viesnīcā advokāts Haness pieņēma reportieŗus, paskaidrojot, ka Rejs cietumā jūtoties labi atpūties. Kad reportieŗi iejautājās, vai pārbaudīs Reja gara spējas, aizstāvis izvairīgi atbildēja, ka tā, varbūt, esot viena no simt varbūtībām. ASV tiesā, ja lieta līdz tai nonāks, būšot vēlreiz jāpārbauda arī Reja personība.

Pēc Reja nopratināšanas Londonā, kur viņu iztaujāja divas dienas, tiesa nolēma to izdot ASV, kuŗas viņu apsūdz slepkavībā un bruņotā laupīšanā. Rejs, kā jau ziņots, Dr. Kinga nogalināšanā nav atzinies. Viņa izdošana ASV, kuŗu vēlreiz apspriedīs nākošajā mēnesī, var ieilgt, jo vispirms Rejam nāksies atbildēt par iebraukšanu Anglijā ar viltotu Kanadas pasi un neatļautu ieroča turēšanu. Nav paredzams, ka Reja prāvu iztiesās pirms rudens. Līdz tam apsardzībā būs jāpaliek arī galvenajam lieciniekam Dr. Kinga nogalināšanā Čarlam Stīvenam, kas teicies, ka redzējis Reju īres namā, no kuŗa liktenīgā lode izšauta.

☆

Skolotāju kongresā Maskavā, kurā piedalījās ap 4000 delegātu, Brežņevs atkal uzbruka rietumu demokratijām, reizē prasot ieturēt stingru līniju pret „izlēcējiem" izglītības un kultūras laukā pašā Pad. savienībā. Savā runā partijas ģenerālsekretārs nosodīja „mākslinieciskо brīvību", bet pasvītroja rakstnieku un mākslinieku kalpošanu tikai vienam elkam — komūnistu partijai. Padomju jaunatne politiski jāsagatavojot jau skolās, lai izaudzinātu ideoloģiski pārliecinātus komūnisma cīnītājus. Kapitālistiskās rietumvalstis gan mēģinot uzspridzināt komūnistisko sistēmu un radīt tai neuzticību komūnistiskajās valstīs, bet pašas grimstot arvien dziļāk ideoloģiskajā purvā, vairojoties noziedzībām un slepkavībām. Kapitālisma krizi apstiprinot arī nemieri Francijā, kreiso panākumi Italijā, masu demonstrācijas pret jauno izņēmuma likumu Rietumvācijā, vārdu sakot — viss iet uz galu. Gollistu uzvaru Francijā Brežņevs, protams, nepieminēja.

Vissmagākos pārmetumus Brežņevs veltīja ASV, kritizējot amerikāņu „grēkus" un dzīves veidu, par ko ar savu dzīvību nācies samaksāt senātoram Robertam Kenedijam un nēģeru tiesību cīnītājam Dr. Kingam. Ja aiz visa tā neslēptos kluss prieks un cerība, gandrīz varētu ticēt Brežņeva „līdzjūtībai" amerikāņiem, ka „sociālie un rašu konflikti saplosa modernā kapitālisma citadeli".

Lietojot tādus apzīmējumus, kā „sapuvusi, pazemināta un nīkuļojoša sabiedrība", liekas, patiesa bija komūnistu partijas ģenerālsekretāra nožēla par senātora Kenedija un Dr. Kinga nāvi, jo nogalināti politiskie vadoņi, kuŗi iestājās pret kaŗu Vietnamā.

POMPIDŪ NOMAINĪTS

Aizvadītajā nedēļā Parīzes laikraksti lieliem virsrakstiem ziņoja, ka prezidents Degolls nolēmis nomainīt līdzšinējo ministru prezidentu Žoržu Pompidū, jaunās valdības galvas pienākumus uzdodot kādreizējam ārlietu un pēdējā laika finanču ministram Morisam Kūvam Demirvilam. Drīz pēc tam prezidenta sekretāriāts arī sniedza lakonisku paziņojumu vienā teikumā: „Ģenerālis Degolls, republikas prezidents, izraudzījis Morisu Kūvu Demirvilu par ministru prezidentu."

Pompidū amatā nomainīts savas politiskās karjēras pašā kalngalā, tikai nepilnas divas nedēļas pēc gollistu lielās uzvaras parlamenta vēlēšanās, kuŗas tiem deva absolūtu vairākumu. Tādēļ Parīzes politiskajās aprindās šīs pārmaiņas ministru kabineta vadībā radījušas lielu pārsteigumu. Pastāv dažādi minējumi, no kuŗiem viens ir, ka Pompidū ar savu lielo politsko svaru un popularitāti varētu kļūt Degolla priekšlaicīgs aizstājējs, tādēļ ģenerālis pasteidzies viņa pārāk straujo kāpienu nobremzēt. Bez tam Pompidū ne visos jautājumos piekrita. Degolla politikai, it sevišķi attieksmē uz plānu par strādnieku piedalīšanos rūpniecību administrācijā, kuŗa bija viena no galvenajām strādnieku prasībām ģenerālstreika laikā. Oficiālais uzskats tomēr ir, ka Pompidū nomainīts uz paša lūgumu.

Francijā iznākušas daudzas grāmatas pat par mazāk ievērojamiem franču politiķiem, bet nevienas par jauno ministru prezidentu Demirvilu. Franču „Who's Who" izdevumā par viņa karjēru ievietotas tikai 18 rindiņas, puse no skaita, kuŗas veltītas opozicijas politiķim Miterānam. Pašreiz 61 gadu vecais Demirvils bija apzīmēts par vienu no briljantākajiem ārlietu ministriem Francijas vēsturē. Tagad viņš kļuvis par otru Francijas varenāko vīru pēc Degolla. Pretēji Degolla karstajam franču temperamentam Demirvils savas politiskās spējas noslēpj zem vēsas, gandrīz anglis kas ārienes. Viņš ir nenoliedzams Degolla vēlmju izpildītājs, un kā tāds ienesīs jaunajā kabinetā pilnīgu saskaņu starp prezidentu Degollu un ministriem. Francijas valsts dzīvē tas šobrīd ir nozīmīgāk nekā jebkad, tādēļ iespējams, ka šis fakts bijis arī galvenais iemesls negaidītajai Pompidū nomaiņai.

Parīzē pašreiz cirkulē kāds vecs joks, kas raksturo kādreizējā ārlietu ministra Demirvila politiķa dabu salīdzinājumā ar Pad. savienības ārlietu ministru Gromiko. Chruščovs savas varas laikā lielījies: „Ja es liktu Gromiko sēdēt uz ledus gabala, viņš uz tā paliktu, kamēr ledus izkustu!" Degolls atbildējis: „Ja tas būtu Demirvils, ledus tomēr neizkustu!"

Demirvilu starptautiskajā forumā viņa nesatricināmā un mierīgā rakstura dēļ apzīmē par līdzīgu amerikāņu komiķim Basteram Kītonam, kas citus spēja sasmīdināt ar savu mūžam nopietno seju, bet diplomātijā viņu pielīdzina franču slavenajam mīmiķim Marselam Marso.

Kaut Demirvils politikā piemērojas Degollam, viņu tomēr neuzskata par verdziski padevīgu. Kad 1958. gadā Demirvilu aicināja par Francijas ārlietu ministru, viņš savā diplomātijā pārspēja visus ekspertus, kuŗi tam bija piekomandēti par padomdevējiem. Tagad, pēc iecelšanas augstajā amatā, laikraksti nodarbojas ar Demirvila privātās dzīves aprakstiem, minot viņu kā kaislīgu bridža un golfa spēlētāju, kā arī jāšanas sporta cienītāju savās lauku mājās Dienvidfrancijā. Parīzē jaunais ministru prezidents apdzīvo plašu apartamentu modernajā, bet mazliet bohēmiskajā Rue du Bac, Sēnas kreisajā krastā.

„Starp mani un ģen. Degollu nepastāv problēmas. Kalpošana valstij ir mans pienākums," izteicies jaunais ministru prezidents. Vēl nav zināms, kas jaunajā Francijas kabinetā ieņems finanču ministra amatu, kuŗu līdz šim veica Demirvils. Pēc lielajiem strādnieku streikiem un franču saimniecībai sistajiem robiem, tieši finanču ministrija kļuvusi vissvarīgākā. Šim vakantajam ministra postenim min agrāko zemkopības ministru Forē un izglītības ministru Ortoli, lielākās izredzes piešķirot pēdējam.

Kanadas valdības aprindās Otavā valda uzskats, ka ar Demirvila kļūšanu par Francijas ministru prezidentu nostiprināsies abu valstu labākas attieksmes, jo Demirvils ir labs Kanadas pazinējs un tās satversmes sapratējs.

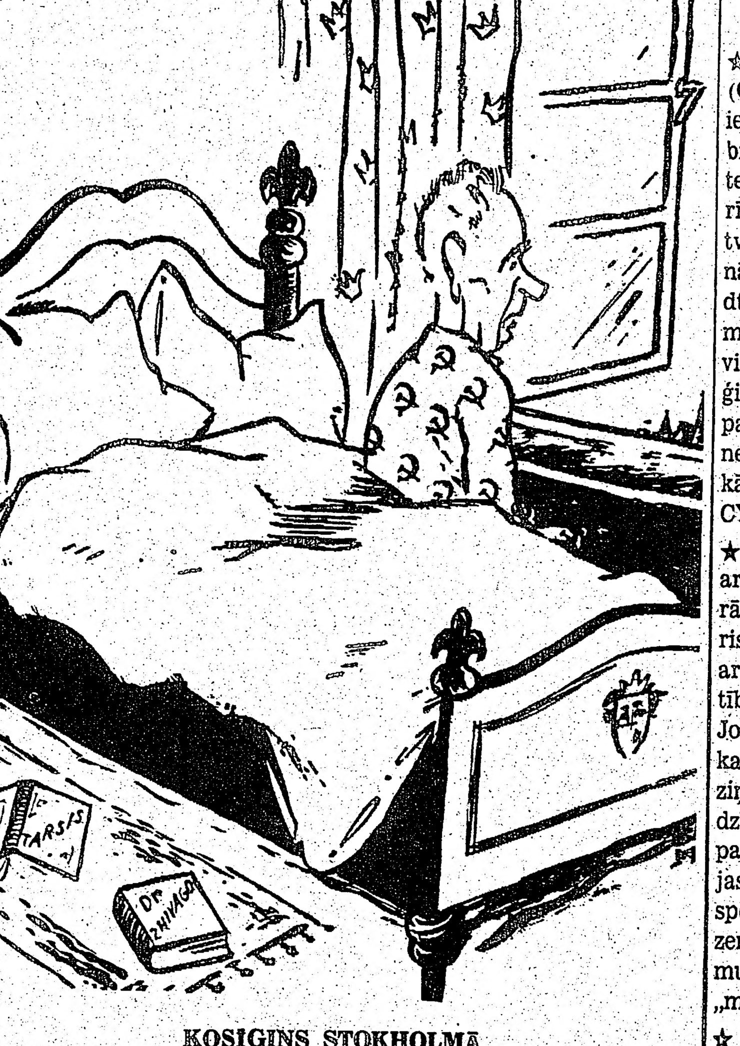

KOSIGINS STOKHOLMĀ

— Sapnī tie taču atkal bija latvieši, kas arī mani apsveica ar palaistu sarkanu sivēnu...

Ed. Keiša karikatūra

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Jauno kanadiešu sabiedrības (CYC) direktors Stjuarts Gudings iegrožojis dumpīgi noskaņoto sabiedrības Kvebekas nozari un ieteicis tai vai nu iekļauties sabiedrības vispārējās programmas ietvaros vai arī viņus atlaidīs. Kā zināms, CYC Kvebekas nozares vadtiāja palīga Martina Belivo ietekmē jauniešu organizācijā sāka ieviesties separātisma nosliece s, mēģinot pārvērst Kvebekas nozari par autonomu, no centra Otavā neatkarīgu vienību. Belivo pirms kāda laika atstāja savu vietu CYC.

★ Jau trešo reizi nedēļas laikā arestēts „Vietnamas kaŗa veterāns" un ASV armijas dezertieris Dāvids Bernards Džonsons, ar pavārdu Smokijs, par nekārtību un traču rīkošanu Toronto Jorkvilles distriktā. Piebilstams, ka laikrakstos atkārtoti parādās ziņas, ka ASV jaunekļi — pārbēdzēji uz Kanadu, kas še meklē patvērumu, lai nebūtu jāpakļaujas iesaukšanai ASV bruņotajos spēkos, piedalījušies patvēruma zemes studentu un citu jauniešu musināšanā un aģitācijās par „mieru" . . .

☆ No 10.000 studentiem, kuŗus Toronto Raiersona institūta studentu padome ielūdza pag. nedēļas nogales „aktīvisma studijās" par Vietnamas kaŗu, piedalījās 35, to vidū daži no ASV universitātēm. Aktīvisti saziedoja 18 dol., lai sūtītu telegrammas Parīzes miera konferencei — aicinot ASV sūtni Herimenu gādāt, lai ASV izvāktos no Vietnamas, bet izsakot sirsnīgu atbalstu Ziemeļvietnamas sūtnim Tui. Aktīvisti tomēr nespēja vienoties, kā telegrammas parakstīt...

☆ Ministru prezidents Trudo pirmajā jaunā kabineta sēdē devis saviem ministriem nepārprotamu norādījumu par valdības apspriedēm un problēmām klusēt — vai arī viņi tiks atstādināti. Bargais piekodinājums, protams, nevar patikt avīžniekiem, kuŗu „slepenās informācijas" avoti turpmāk vairs „netecēs" . . .

☆ Montrealas pilsētas valde izsludinājusi taupības programmu šāgada otrai pusei. Pilsētas finances nelabvēlīgi ietekmējis arī apmeklētāju mazais skaits izstādē „Man and his World", kuŗu līdz 7. jūlijam bija apmeklējušas tikai 2.841.084 personas, salīdzinot ar pērnā gada vairāk nekā 18 milj. skatītāju „Expo" izstādē tai pašā laikā. Nepatikšanas ir arī ar naudas loteriju, kuŗu nedrīkst reklāmēt ASV, arī loterijas veidlapas nav atļauts sūtīt Kanadas dienvidu kaimiņiem.

JAUNĀKAIS UN IEVĒROJAM
GRĀMATNIECĪBĀ
Latviešu vēsture dzejā un gleznās, 1., 2., 3.
J. Kronlina — 279 Baigā gada dienas ....
Latviešu tautas teikas un pasakas, 1. — 10. à
A. Rupaiņa — Archeolingvistika, I., II. ......
Jānis Rozentāls, gleznu mape ....
Meingaiļa-Vītola — 50 Latviešu tautas dziesma
Autoru kopas — Sinonimu vārdnīca ....
J. Jaunsudrabiņa — Zaļā grāmata, I., II. ......
DAUGAVAS VANAGU grām
491 College St., Toronto 4,

ATKAL DABŪJAM
Labā iespiedumā uz plastikas - ma
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE ....
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojum
DAUGAVAS VANAGU GRĀMAT
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Latvija Amerikā grām
L.A. PRĒMIJU KU
publicēti 26. jūnijā „Latvija Amer
izmantojami tikai zemāk minētām

A. Rubulis — Latvian Literature ....
T. Dangavs — Strandējušo sala ....
Z. Mauriņa — Dzelzs aizbīdņi lūst ....
K. Raudive — Neredzamā gaisma, rom. ......

Minētajām četrām grāmatām izmantoja
„L.A. PRĒMIJU KUPONI"

T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās ......
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dz. ....
P. Aigars — Atkusnis sākas oktobrī, rom. ......
Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dz. ....
P. Jēgere - Freimane — Cilvēks domā, Dievs
Edv. Mednis — Zvaigznes stīgo, rom. ......
„ Saule dejo, rom. ....
Dr. D. Bīskaps — Māte un bērns ....
„ Lipīgās slimības ....
Prof. P. Dāle — Gara problēmas ....
A. Irbe — Mums nav svētvakaru ....
G. Zariņš — Dvēseļu bojā eja, rom. ....
„ Mieles, rom. ....
„ Ceļš uz pasaules galu, st. ....
K. Lesiņš — Smilgas saulrietā, dz. ....
O. Rūsis — Gonērs un viņa bars, rom. ......
R. Galiniece — Atzīšanās, dz. ....
Ed. Freimanis — Daigās rotaļas, st. ....
Jūl. Ķiļķis — Es kaŗā aiziedams, atm. ......
E. Aistars — Sapnis saules logā, rom. ......
K. Ķezbers — Mainas hercogiste, rom. ......
Ed. Freimanis — Dumpju dūdas, dz. ....
„ Viļņi, rom. ....
A. Rubulis — Latgaļu dziesminieki, dz. ......
„ Via Tuo, st. ....
„ Ar nāvi uz tu, rom. ....
A. Švābe — Inteliģenti, rom. ....
A. Brigadere — Drāma un noveles ....
A. Austriņš — Pušelnieki, st. ....
V. Pelēcis — Sieksta, nov. ....
V. Veldre — Dzīve pie jūras ....
H. Tichovskis — Ave Maria, dz. ....
H. Ortega i Gasē — Meditācija par mīlestīb
Z. Mauriņa — Pilsētas un cilvēki ....
O. Cakars — Stiklam pieslīd un zūd, dz. ......

Minētajām 35 grāmatām izmantojami katrai
bet ja pasūtina 3 grāmatas, var izmantot ie
PRĒMIJU KUPONUS.

PASŪTINĀJUMA ZĪME:
Abonenta vārds un uzvārds ....
Adrese: ....
Lūdzu piesūtīt man zemāk minētās gr
1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
KOPĀ
Pievienoju iemaksai
L.A. PRĒMIJU KUPONUS
Atlikumu sk. naudā vai čeku
Paraksts: ....
P. S. Lūdzu minēt papildus grāmatas, ja kād
jām būtu izpirkta.
DV GRĀMATNĪCA — 491 College Street, T